

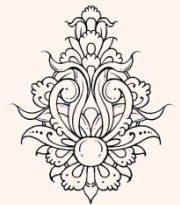
شبکه‌های عصبی مصنوعی

دانشگاه شهید بهشتی
پاییز ۱۴۰۲
احمد محمودی ازناوه

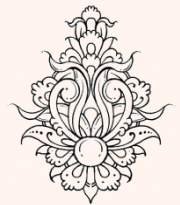
فهرست مطالب

- پیش‌گفتار
- مدل ریاضی تک‌نورون
- پرسپترون
- Adaline
- شبکه‌های عصبی چندلایه
- الگوریتم پس‌انتشار خطا
- روش‌های بهبود کارایی

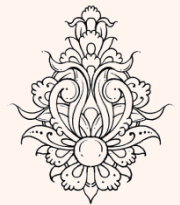
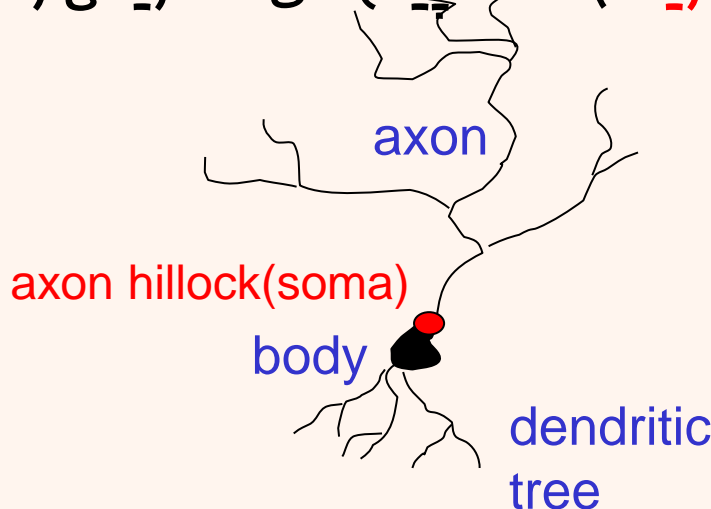
شبکه‌های عصبی مصنوعی

- ایده‌ی اصلی این شبکه‌ها مبتنی بر «شبکه‌های عصبی زیستی» است.
- بسیاری از مسائل توسط انسان به سادگی قابل حل می‌باشد.
- مغز به صورت موازی محاسبات را انجام می‌دهد.
- این مدل می‌تواند برای مسائلی که توسط ذهن آدمی به راحتی انجام می‌شود، مفید باشد.
- در واقع شیوه‌ی به کار رفته در ذهن به نوعی الهام بخش آرائی مدلی برای ایجاد قابلیت‌هایی مشابه با مغز است، هرچند شبکه‌ی عصبی مورد استفاده‌ی ما تفاوت‌های بسیاری با شبکه‌های عصبی زیستی دارد.

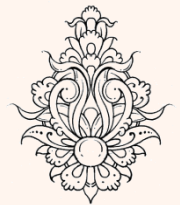
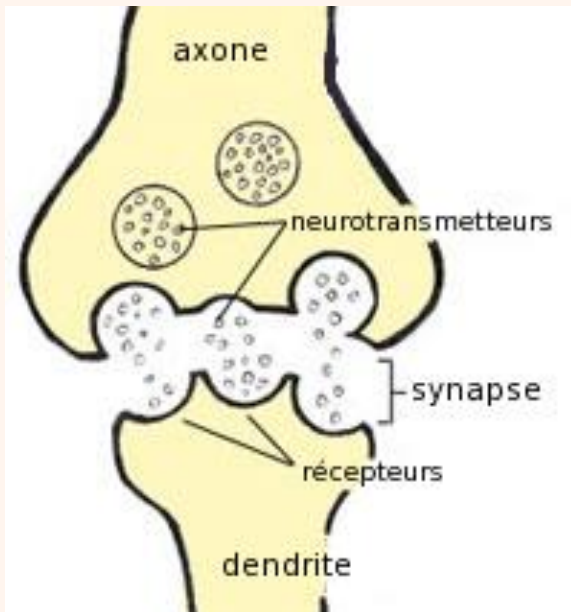
ساختار یک نورون طبیعی

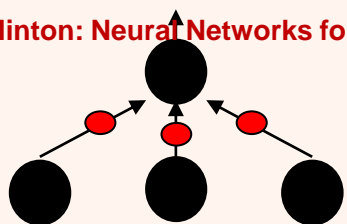
- مغز انسان شامل حدود 10^{11} نورون است که به صورت فوق‌العاده‌ای به هم پیوسته هستند که هر نورون به طور متوسط با 10^4 نورون دیگر مرتبط است.
- یافته نشان می‌دهند داده‌ها در اتصالات بین نورون‌ها ذخیره می‌شود.
- شامل یک **آسه (آکسون)** است که شانه شانه شده و پیام‌های الکتریکی را به بیرون یافته هدایت می‌کند.
- یک خوشه از **دارینه (دندریت)**ها که پیام‌های الکتریکی را از سلول‌های مجاور دریافت می‌کند.

ساختار یک نورون طبیعی (ادامه...)

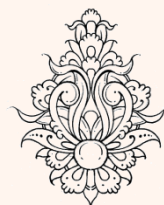
- **همایه (سیناپس)** یک ساختار زیستی در پایانه آکسون‌ها است که از راه آن یک سلول عصبی پیام خود را به دندریت یک نورون دیگر یا یافته ماهیچه‌ای یا یک غده می‌فرستد.
- جسم سلولی مولد این سیگنال‌های ارسالی است. در صورتی که میزان سیگنال دریافتی از طریق دارینه‌ها از یک حد آستانه بیشتر باشد؛ نورون تحریک می‌شود.

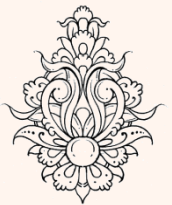
مغز چگونه کار می‌کند؟

- هر نورون از نورون‌های دیگری ورودی دریافت می‌کند.
- برخی نورون‌های به سلول‌های گیرنده (receptor) متصل هستند.
- نورون‌ها با ارسال سیگنال‌های الکتریکی با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند.
- اثر هر ورودی به **وزن** ارتباط سیناپسی بستگی دارد.
- این وزن‌ها به صورت افقی تغییر می‌یابند تا کل شبکه محاسبات را به درستی انجام دهد.

مغز چگونه کار می‌کند؟ (ادامه...)

- هر بخش قشر مغز وظیفه‌ای خاص دارد.
 - آسیب به هر بخش از مغز یک انسان بالغ، باعث تأثیرات خاصی می‌شود.
 - در صورت انجام فعالیت‌های خاص جریان خون در بخشی از بخش‌ها افزایش می‌یابد.
- بخش‌های مختلف قشر مغز (cortex) بسیار شبیه به هم هستند.
 - در صورتی که در بخشی از آن آسیب ببیند، بخش دیگر می‌تواند عهده‌دار وظیفه‌ی آن بخش شود، در واقع به نظر می‌رسد همه‌ی بخش‌ها از یک شیوه‌ی یادگیری استفاده می‌کنند.
 - در یک آزمایش سیگنال‌های بینایی موش فرما به بخش شنوایی مغزش هدایت شد و بخش شنوایی دیدن را آموخت!

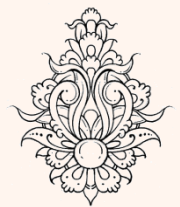
**Visual Projections Routed to the Auditory Pathway in Ferrets:
Receptive Fields of Visual Neurons in Primary Auditory Cortex**

Anna W. Roe,^a Sarah L. Pallas,^b Young H. Kwon, and Mriganka Sur

Department of Brain and Cognitive Sciences, Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, Massachusetts 02139

تاریخچه‌ی مختصر

- ۱۹۴۳، مفهوم نورون McCulloch&Pitts
- ۱۹۴۹، قانون آموزش Hebb
- ۱۹۵۸، مفهوم پرسپترون Rosenblatt
- ۱۹۶۰، Adaline توسط Widrow&Hoff
- ۱۹۶۹، نقد شبکه‌ی عصبی Minsky&Papert
- ۱۹۷۲، شبکه‌های رقابتی و حافظه‌ی تداعی‌گر
- ۱۹۸۰، الگوریتم یادگیری پس‌انتشار خطا
- ۲۰۱۵~، دنیاگیری شبکه‌های عصبی مصنوعی عمیق

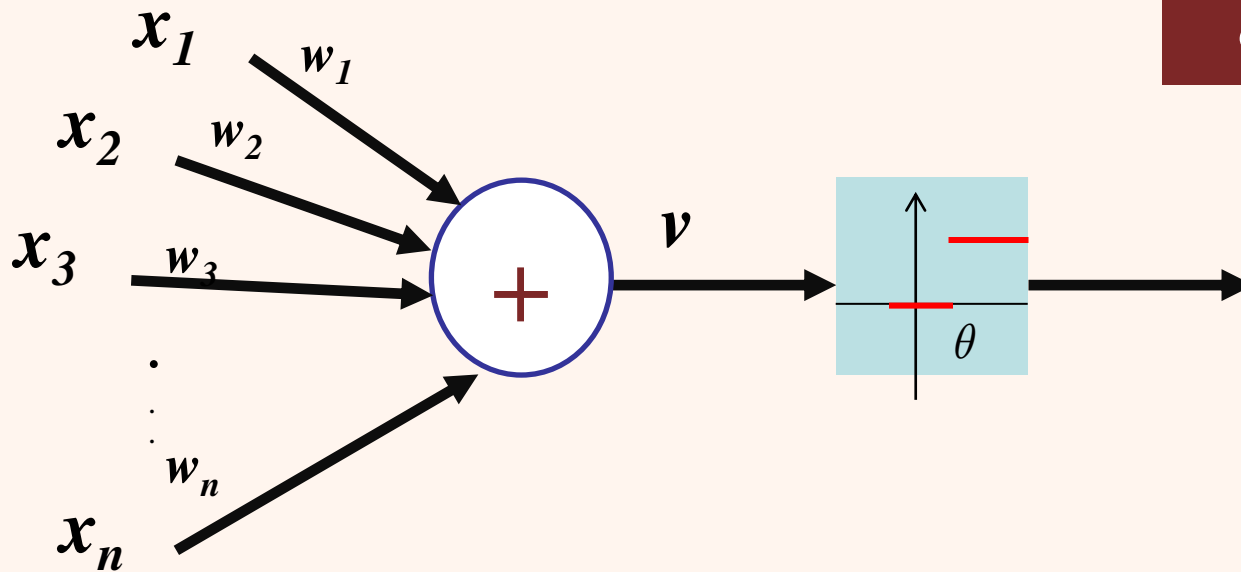
A LOGICAL CALCULUS OF THE IDEAS IMMANENT IN NERVOUS ACTIVITY

WARREN S. McCULLOCH and WALTER H. PITTS

مدل نورون

• کوچکترین واحد پردازشگر اطلاعات

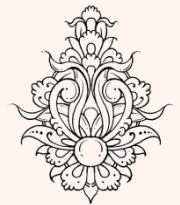
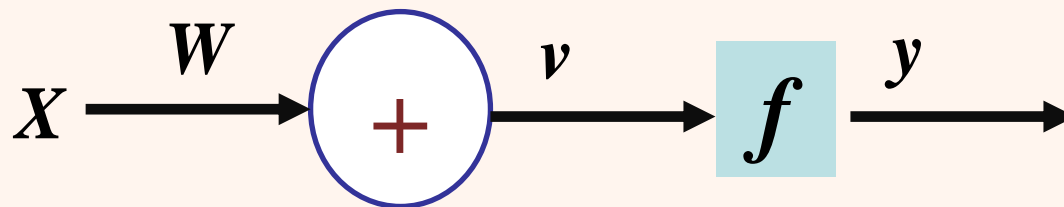
ساختار نورون

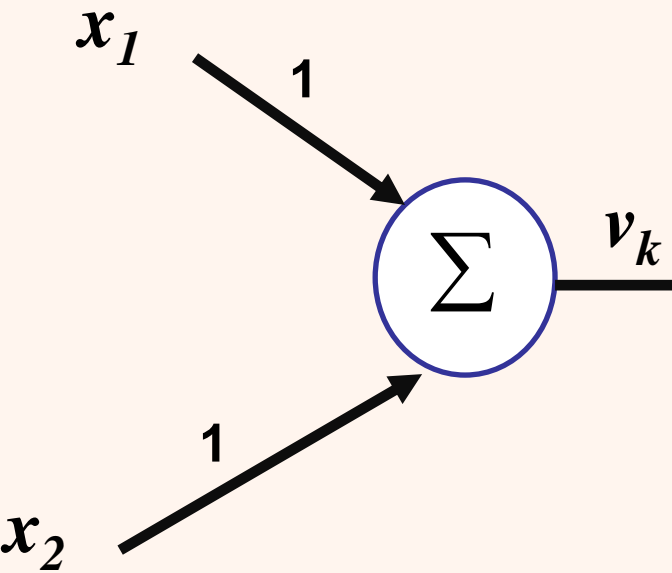
$v = W \cdot X$

$y = f(v)$

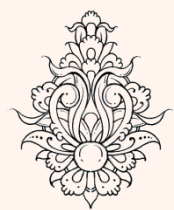
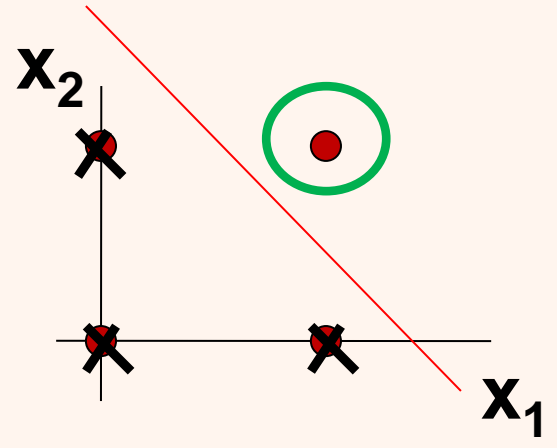
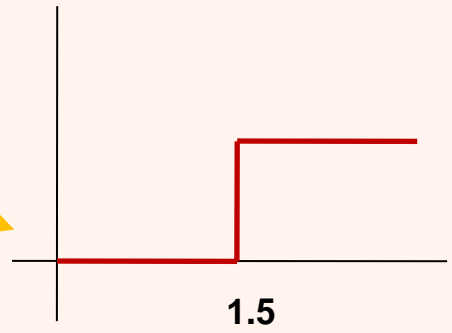
$y = f(W \cdot X)$

AND Gate

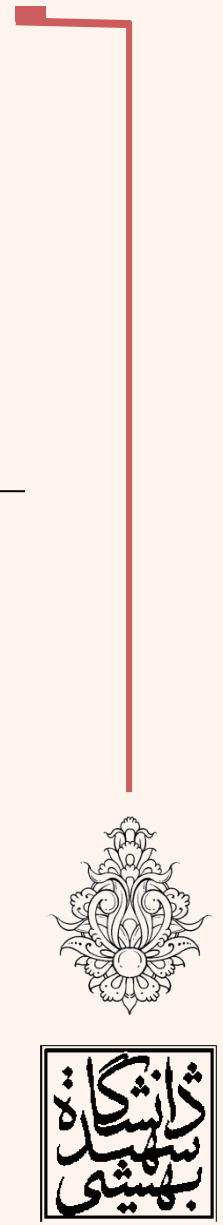
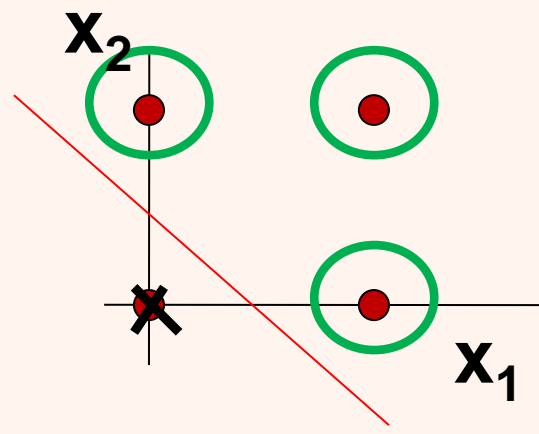
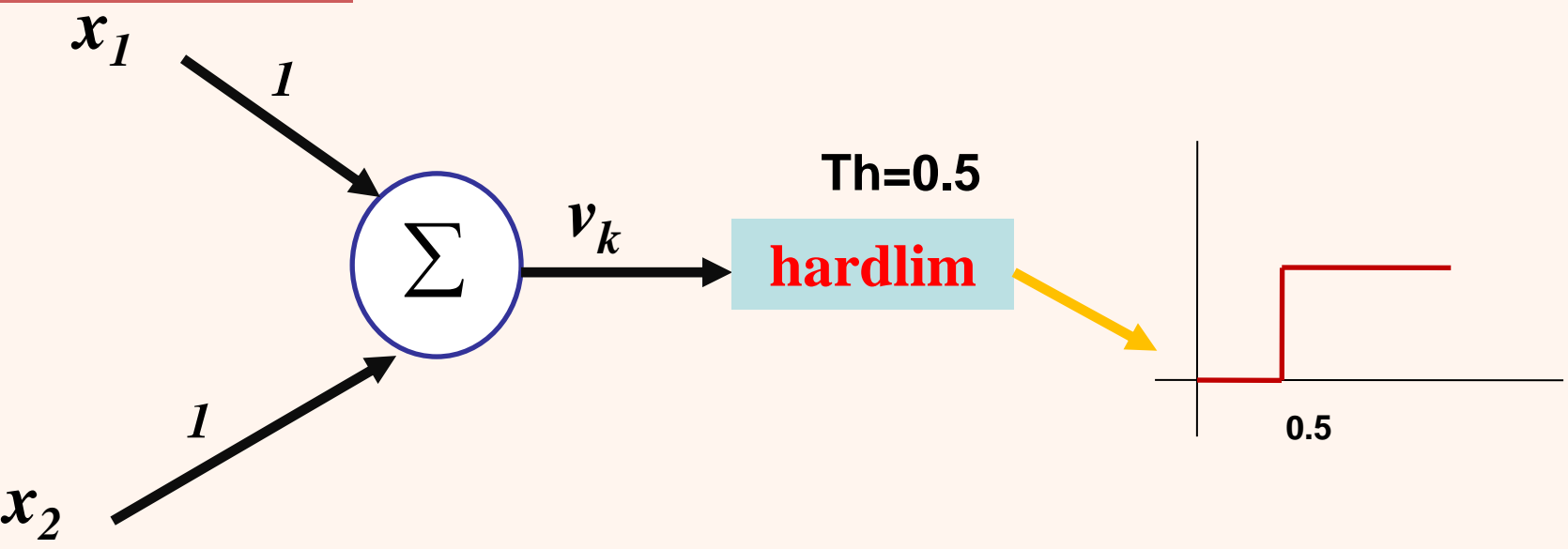

Th=1.5
hardlim

تراشگاه
سپیدی
بهشتی

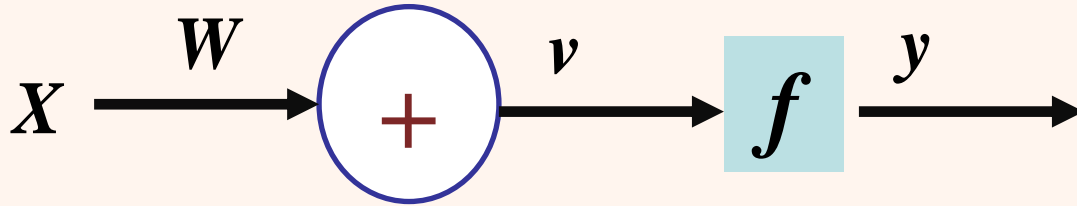
OR Gate

تراشگاه
سپیدی
بهشتی

مدل نورون (ادامه...)

- به دو صورت می‌توان چنین نورونی را نمایش داد:

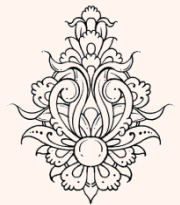
$$v = \sum_i x_i w_i$$

$$v = b + \sum_i x_i w_i$$

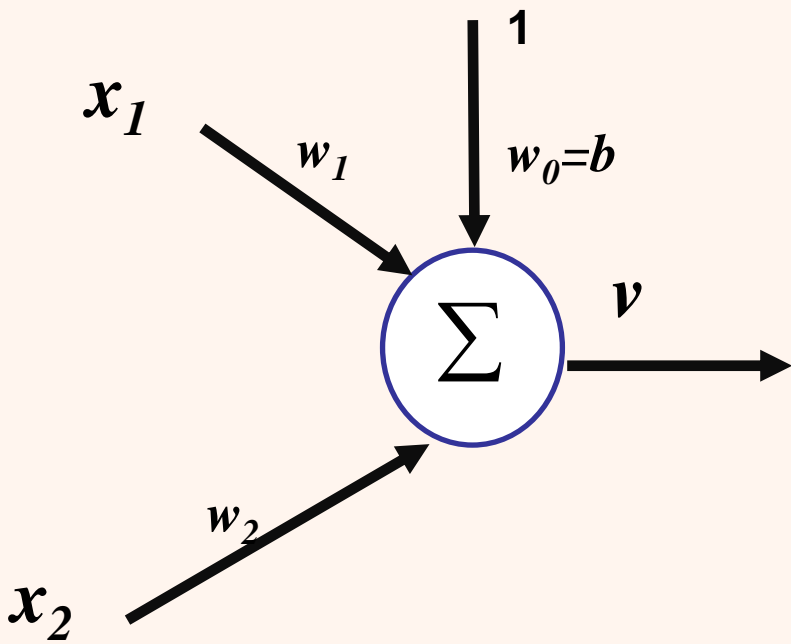
$$q = -b$$

$$y = \begin{cases} 1 & \text{if } v \geq \theta \\ 0 & \text{otherwise} \end{cases}$$

$$y = \begin{cases} 1 & \text{if } v \geq 0 \\ 0 & \text{otherwise} \end{cases}$$

بایاس (سوگیری)

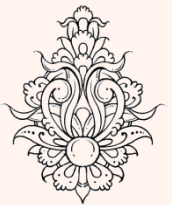
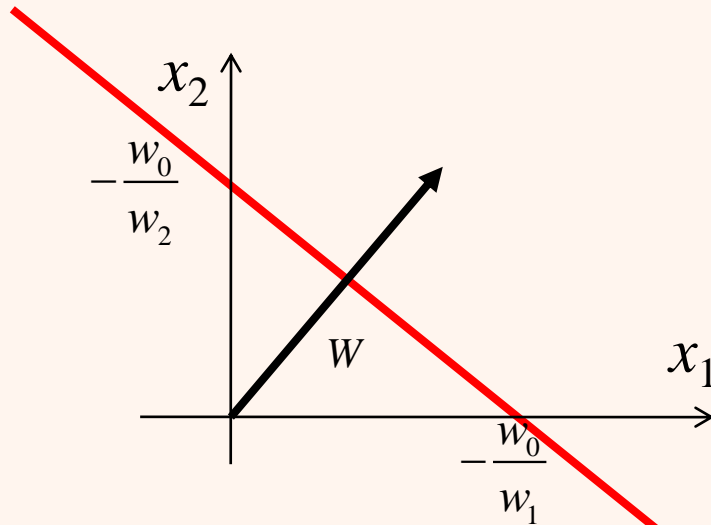
$$v = w_1 x_1 + w_2 x_2 + w_0$$

$$x_2 = \frac{w_1}{w_2} x_1 - \frac{w_0}{w_2}$$

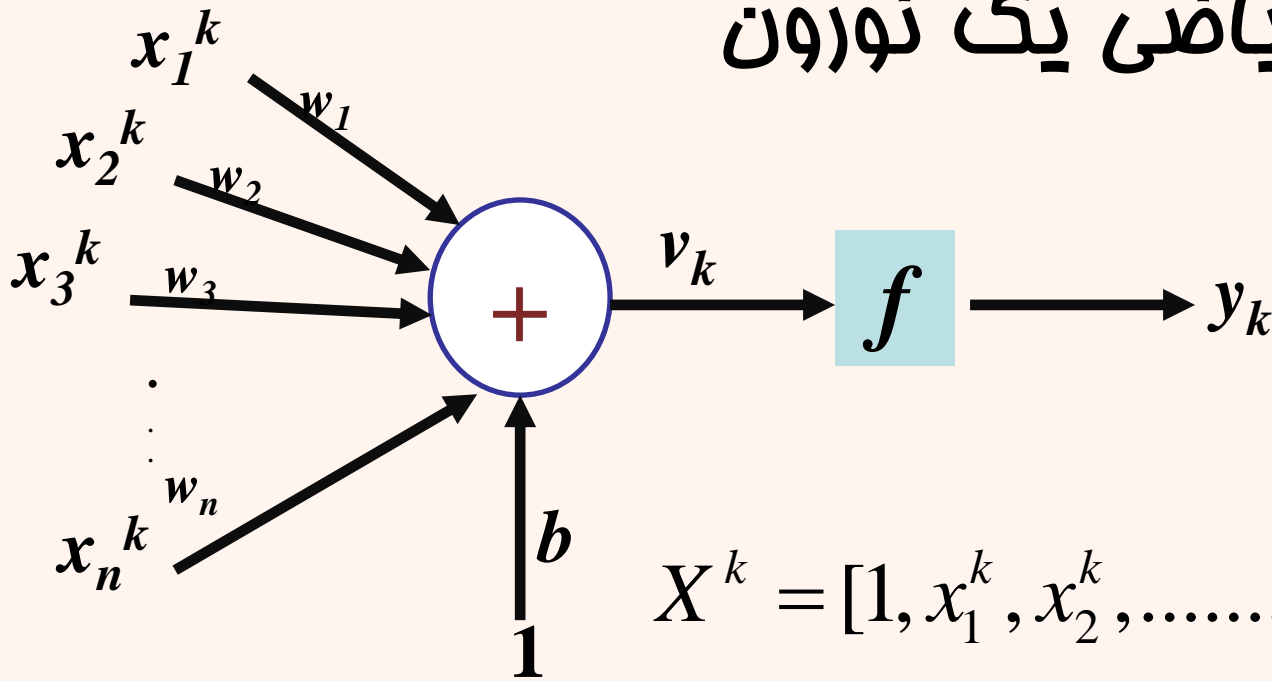
شیب

عرض از مبدا

• به جای تغییر آستانه می‌توان بایاس را تغییر داد.

مدل ریاضی یک نورون

$$X^k = [1, x_1^k, x_2^k, \dots, x_n^k]$$

$$W = [w_0 = b, w_1, w_2, \dots, w_n]$$

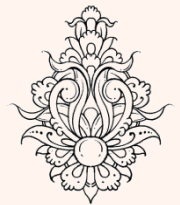
$$u_k = \sum_{i=1}^n w_i \cdot x_i^k$$

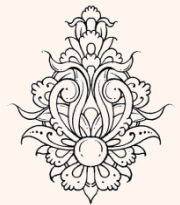
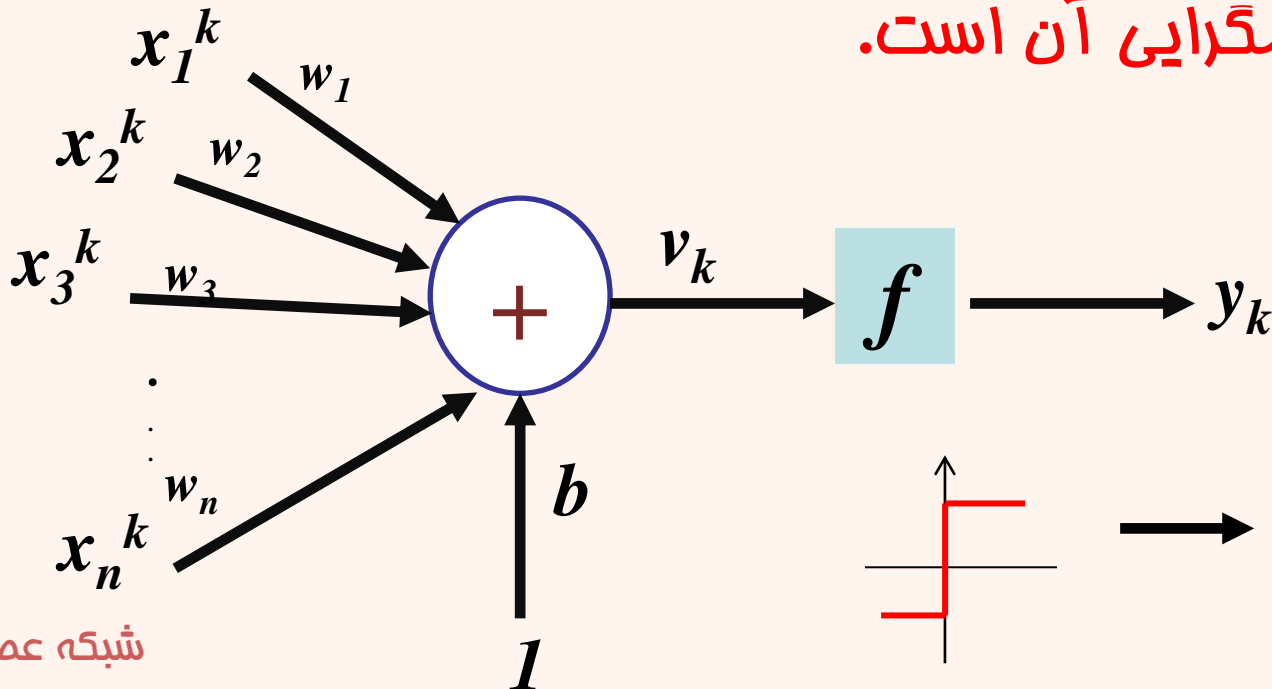
$$v_k = u_k + b$$

$$v_k = W \cdot X^k$$

$$y_k = f \left(\sum_{i=0}^n w_i \cdot x_i^k + b \right)$$

- یک پرسپترون یک بردار ورودی را گرفته، ترکیبی خطی از آن‌ها را محاسبه نموده، خروجی را فراهم می‌آورد.
- اگر خروجی از میزان آستانه‌ای بالاتر بود **یک** و در غیر این صورت **صفر** (منهای یک) باز می‌گرداند.
- مهم‌ترین مساله مطرح شدن قانون آموزش پرسپترون و قضیه همگرایی آن است.

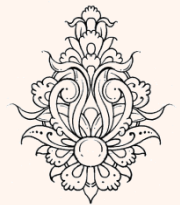
LMS(Least Mean Square)

1960

Widrow and his graduate student Hoff introduced **ADALINE** network and learning rule which they called the LMS(Least Mean Square) Algorithm.

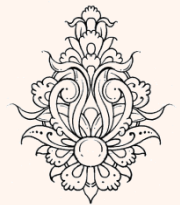
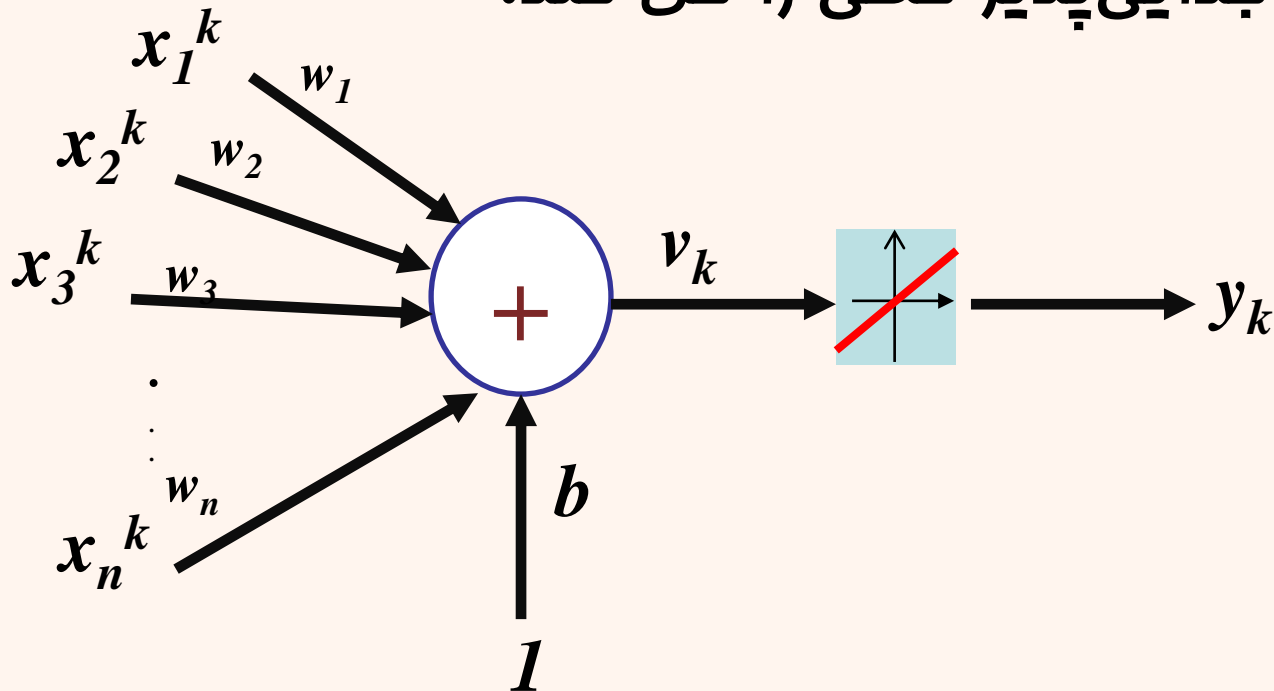
$$w_{new} = w_{old} + \Delta w$$

- برای تولید وزن‌های جدید از تأثیر خطا استفاده می‌شود.
- در این شیوه میزان **به‌روزمایی** متناسب با **میزان خطا** خواهد بود و در نتیجه همگرایی سریع‌تر صورت می‌گیرد.

ADALINE

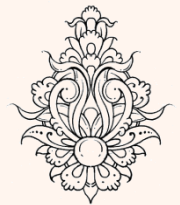
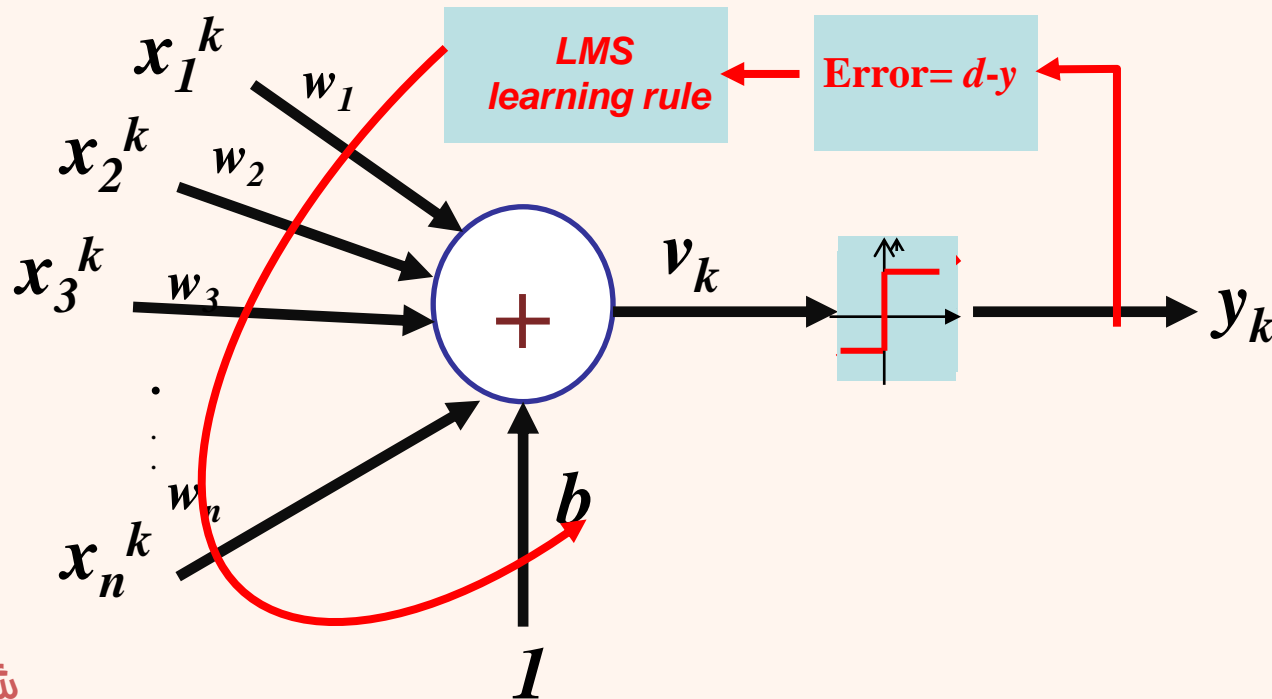
- ADALINE همانند پرسپترون است تنها تابع آن به جای دوسطحی بودن (که مقادیر ۱ و -۱- (0) را به خود اختصاص می‌دهد) تابعی خطی است.
- ADALINE همانند پرسپترون می‌تواند مسائل جدایی‌پذیر خطی را حل کند.

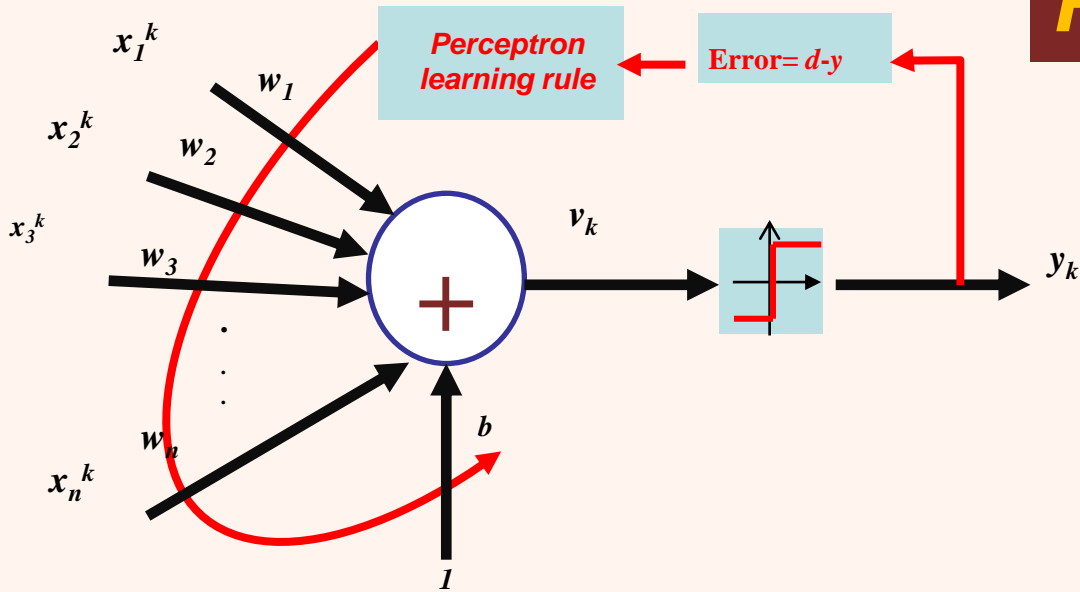
Widrow-Hoff Learning Rule

LMS(Least Mean Square)

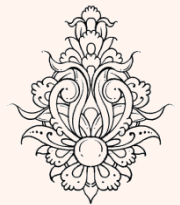
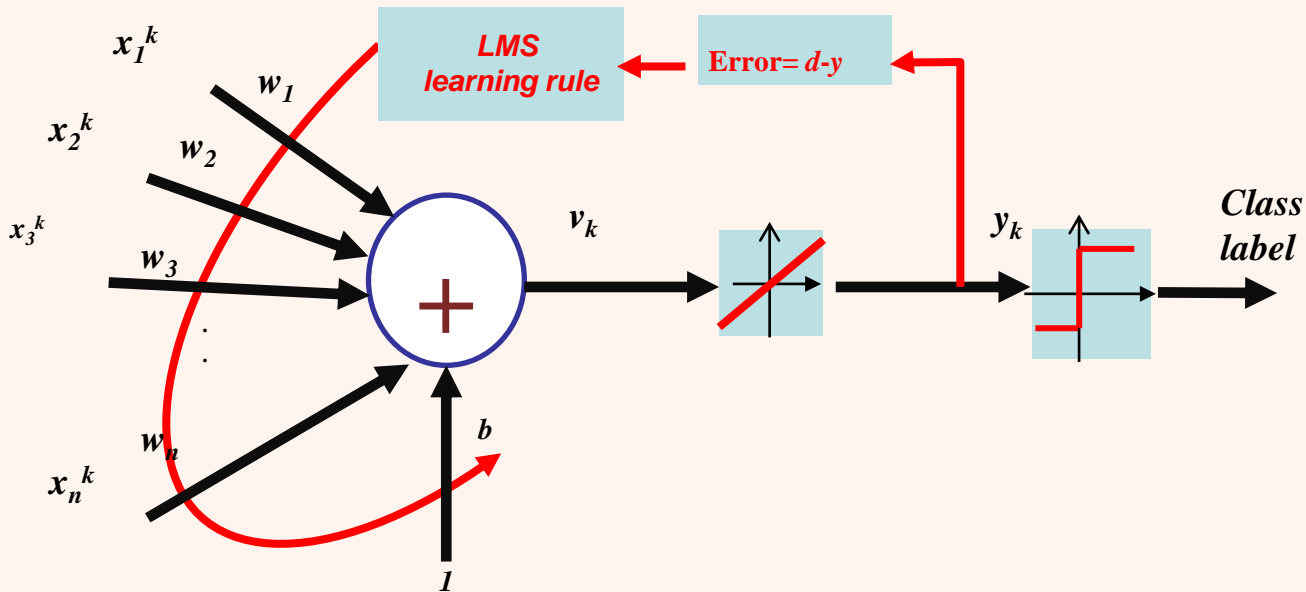
- الگوریتم **LMS** وزن‌ها و بایاس را به گونه‌ای تغییر می‌دهد که میانگین مربعات خطا (بین خروجی مطلوب و خروجی واقعی) سیستم را به حداقل برساند.

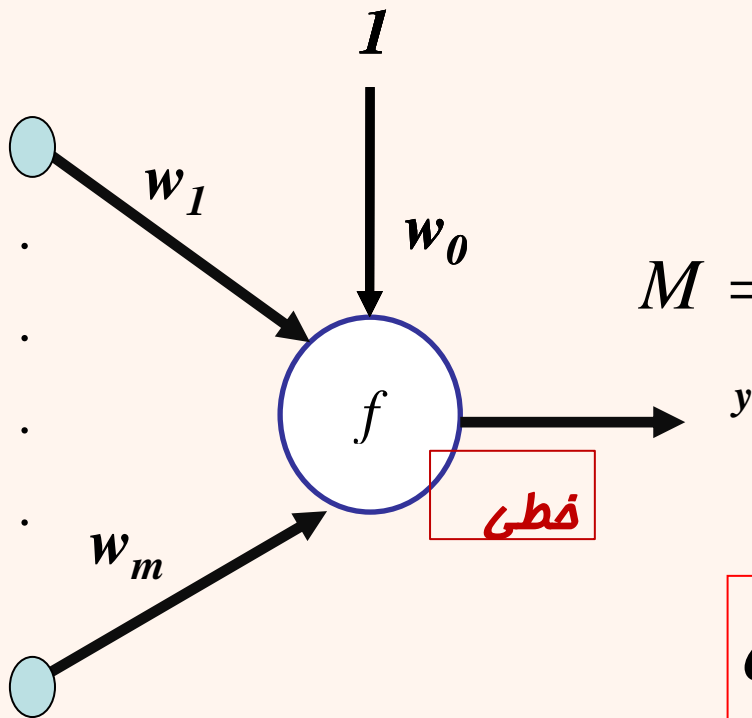

Perceptron

Adaline

$$M = \left\{ (X^1, d^1), (X^2, d^2), \dots \right\}$$

فضای به دست آمده به ازای ورودی X^k

$$e_k(n) = d^k - W(n) X^k$$

$$X^k = [1, x_1^k, \dots, x_m^k]^T$$

$$\mathbf{X} = [X^1, X^2, \dots, X^N]_{(m+1) \times N}$$

ورودی‌ها

N ورودی m تایی

$$D = [d^1, d^2, \dots, d^N]_{1 \times N}$$

خروجی‌های مطلوب

$$W = [w_0, w_1, \dots, w_m]_{1 \times (m+1)}$$

شبکه عصبی

$$X^k = [1, x_1^k, \dots, x_m^k]^T$$

$$\mathbf{X} = [X^1, X^2, \dots, X^N]_{(m+1) \times N}$$

$$D = [d^1, d^2, \dots, d^N]_{1 \times N}$$

$$W = [w_0, w_1, \dots, w_m]_{1 \times (m+1)}$$

$$e_k(n) = d^k - W(n) X^k$$

Batch Mode

$$SSE = E(n) = \sum_{k=1}^N (d^k - W(n) X^k)^2$$

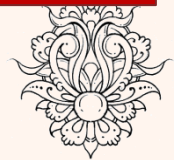
Number of epoch

$$E(n) = \| D - W(n) \mathbf{X} \|^2$$

$Y(n)$

$E(W(n))$ پارامتر آزاد برای تابع خطا وزن‌ها هستند.

$$Y(n) = [y^1(n), y^2(n), \dots, y^N(n)]$$

کمینه کردن خطا

- باید به گونه‌ای عمل کرد که تابع خطا طی فرآیند آموزش کمتر شود:

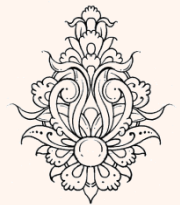
$$E(n+1) < E(n) \quad \text{و} \quad E(W(n+1)) < E(W(n))$$

- هدف یافتن وزن بهینه‌ای است که به ازای آن تابع خطا (هزینه) **مینیمم** شود:

$$E(W^*) \leq E(W)$$

- شرط لازم برای وجود وزن بهینه این است که:

$$\nabla E(W^*) = 0$$

• هدف به حداقل رساندن مقدار E یا S.S.E است:

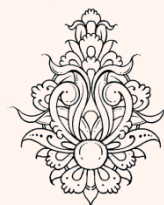
$$\nabla_w E_{(n)} = \left[\frac{\partial E(n)}{\partial w_0(n)}, \frac{\partial E(n)}{\partial w_1(n)}, \dots, \frac{\partial E(n)}{\partial w_m(n)} \right]$$

$$SSE = E(n) = \sum_{k=1}^N (d^k - W(n)X^k)^2$$

داشته

Batch Mode

$$\frac{\partial E(n)}{\partial w_i(n)} = -2 \sum_{k=1}^N (d^k - y^k(n)) \frac{\partial y^k(n)}{\partial w_i(n)}$$

$$\frac{\partial E(n)}{\partial w_i(n)} = -2 \sum_{k=1}^N (d_k - y_k(n)) \frac{\partial y_k(n)}{\partial w_i(n)}$$

$$\frac{\partial E(n)}{\partial w_i(n)} = -2 \sum_{k=1}^N (d_k - y_k(n)) x_i^k$$

$$= -2(D - Y(n)) [\mathbf{X}_i]^T \quad \mathbf{X}_i = [x_i^1, x_i^2, \dots, x_i^N]$$

• برای انتخاب w مطلوب

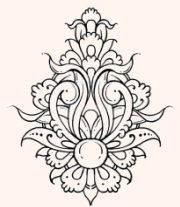
$$w_i(n+1) = w_i(n) - \eta \frac{\partial E(n)}{\partial w_i(n)}$$

learning rate

نرخ آموزش

$$w_i(n+1) = w_i(n) + 2\eta (D - y(n)) [\mathbf{X}_i]^T$$

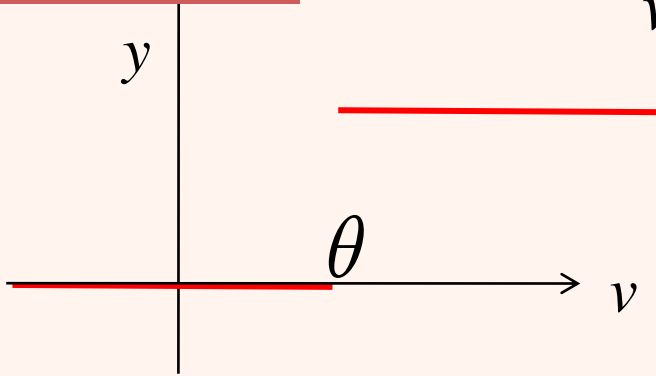
Adaline learning rule

Activation function

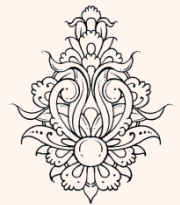
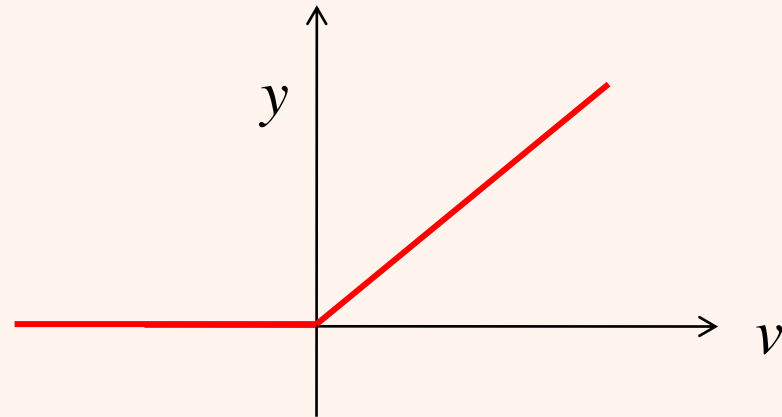
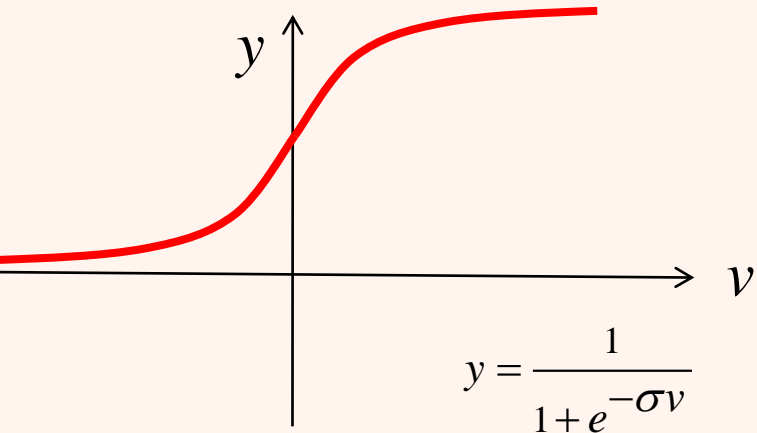
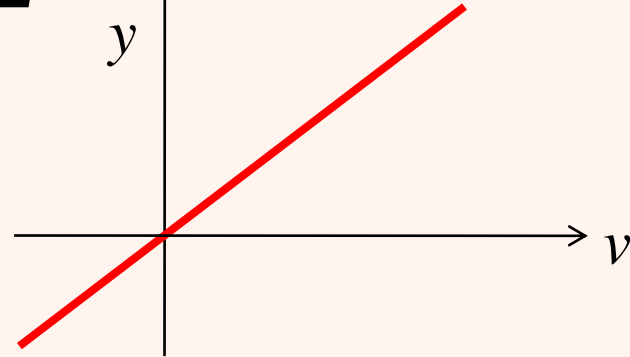
تابع فعال سازی

Binary Step

$$v = b + \sum_i x_i w_i$$

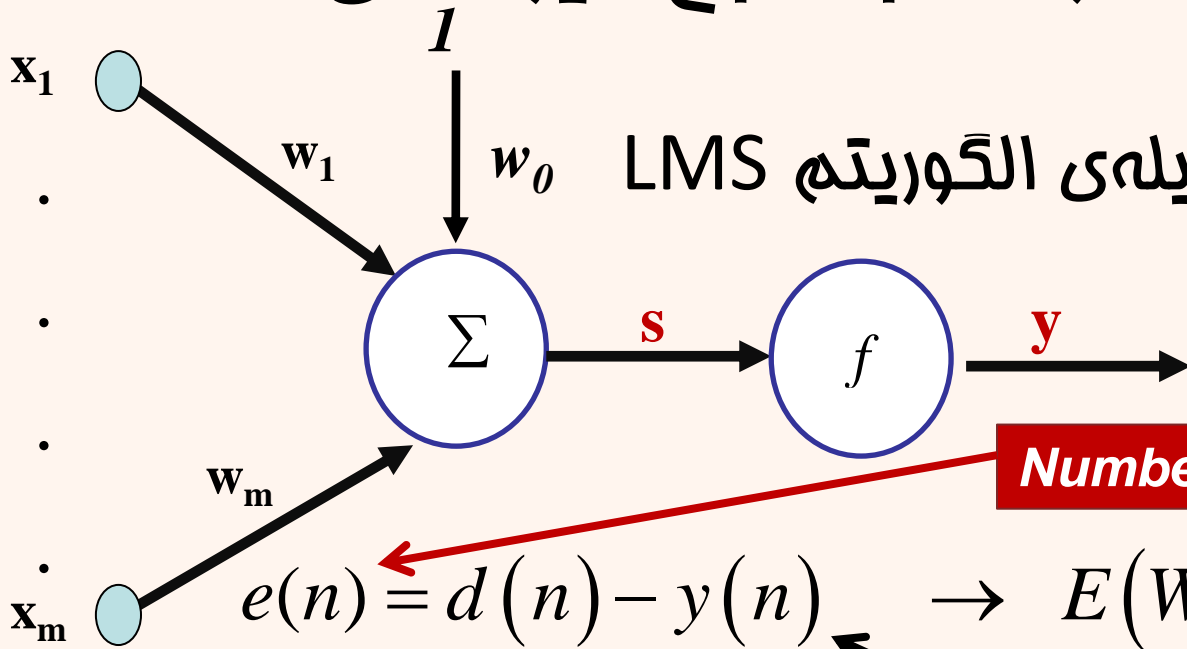
Pure line

Sigmoid

REctified Linear Unit (ReLU)

تک‌لایه تک‌واحد با تابع غیر خطی

Sequential Mode

Number of iteration

$$e(n) = d(n) - y(n) \rightarrow E(W(n)) = \frac{1}{2} e^2(n)$$

فروجهی به ازای ورودی در تکرار nام

$$w_k(n+1) = w_k(n) - \eta \frac{\partial E}{\partial w_k}$$

$$\begin{aligned} \frac{\partial E}{\partial w_k} &= \frac{1}{2} \frac{\partial e^2}{\partial w_k} = e \frac{\partial e}{\partial w_k} = e \frac{\partial e}{\partial y} \cdot \frac{\partial y}{\partial w_k} \\ &= e \frac{\partial e}{\partial y} \cdot \frac{\partial y}{\partial s} \cdot \frac{\partial s}{\partial w_k} \end{aligned}$$

Chain rule

$$\frac{\partial E}{\partial w_k} = e \frac{\partial e}{\partial y} \frac{\partial y}{\partial s} \frac{\partial s}{\partial w_k}$$

-1

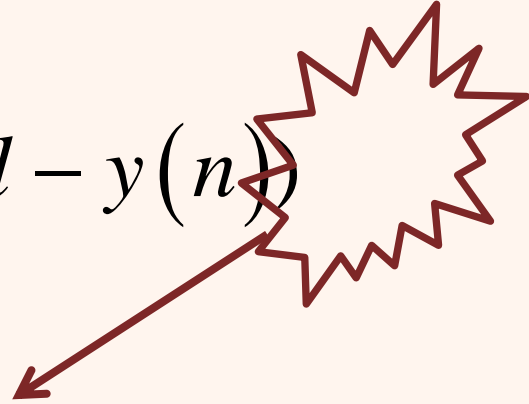
$$y = f(s) \rightarrow \frac{\partial y}{\partial s} = f'(s)$$

$$= -ef'(s)x_k$$

تابع انگیزش باید مشتق پذیر باشد

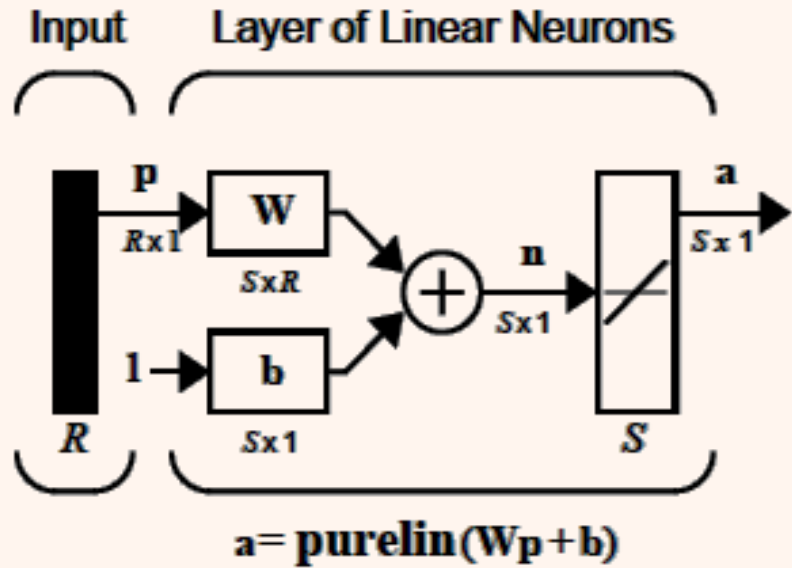
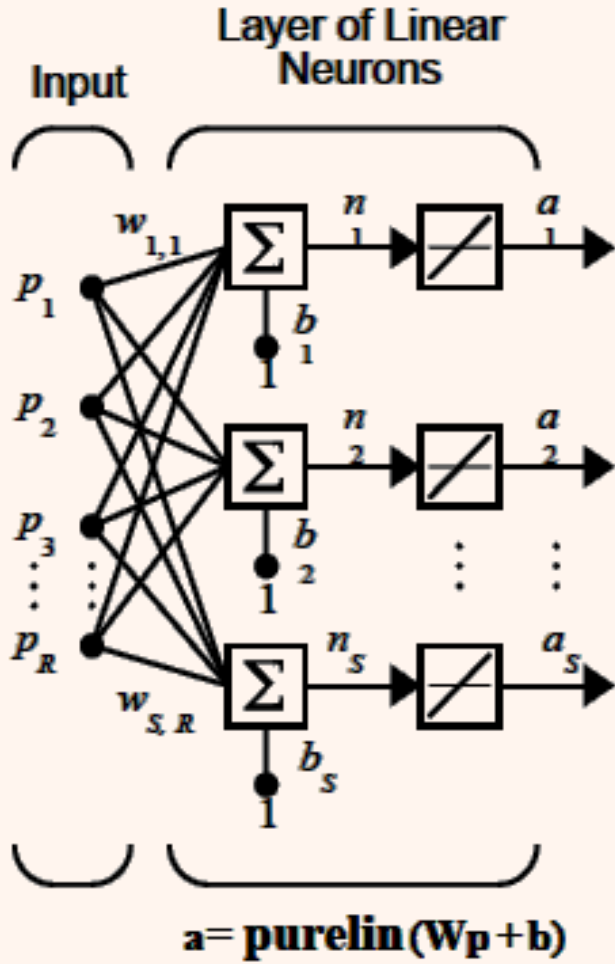

$$w_k(n+1) = w_k(n) + (d - y(n))x_k$$

شبکه‌ی تک‌لایه با چند خروجی

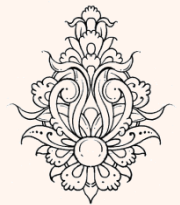
Single-Layer Linear Network

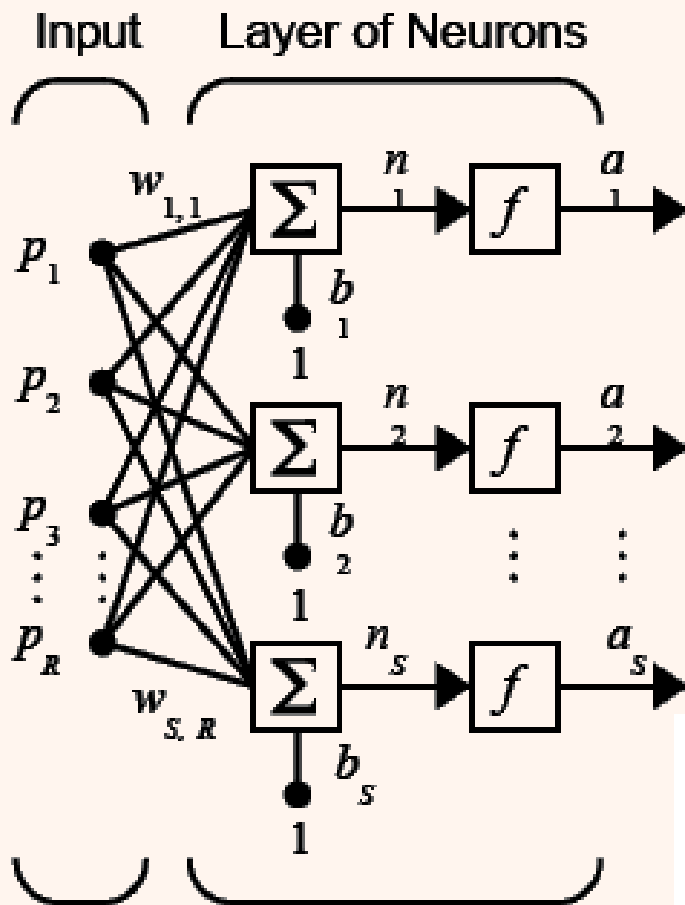

Where...

R = number of elements in input vector

S = number of neurons in layer

R

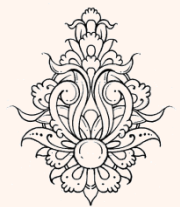
تعداد المان های ورودی

S

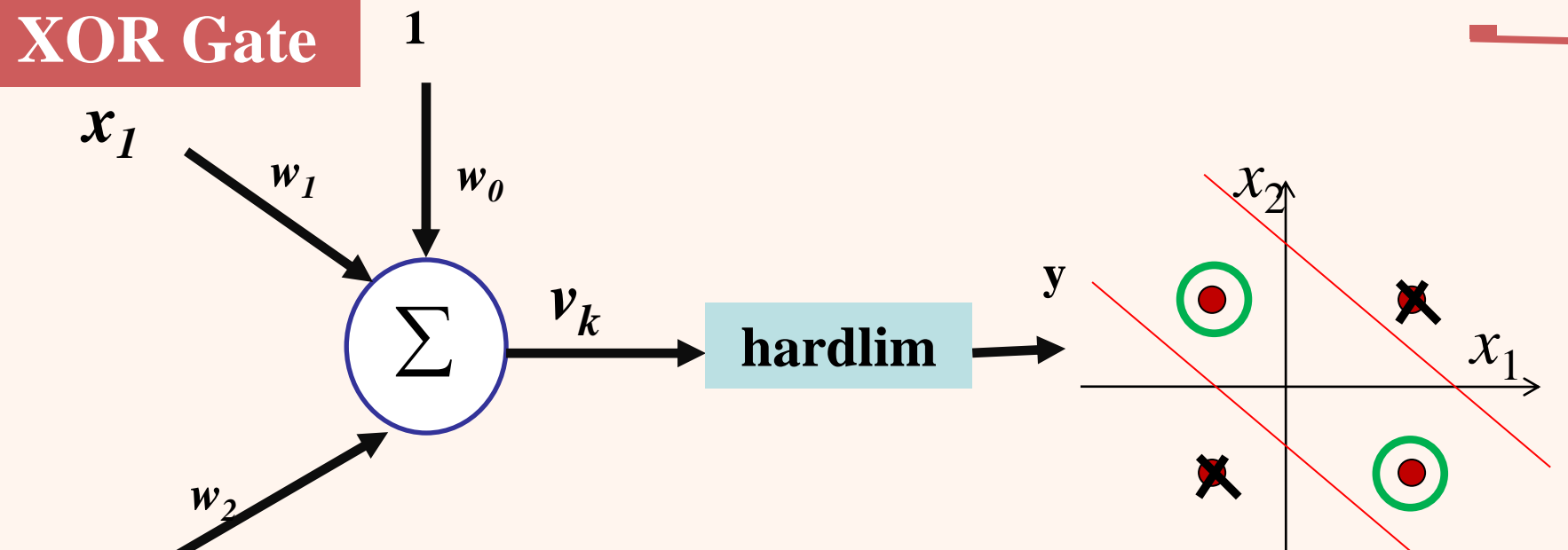
تعداد نورون های موجود در یک لایه

$$\mathbf{a} = \mathbf{f}(\mathbf{Wp} + \mathbf{b})$$

$$\mathbf{W} = \begin{bmatrix} w_{1,1} & w_{1,2} & \dots & w_{1,R} \\ w_{2,1} & w_{2,2} & \dots & w_{2,R} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ w_{S,1} & w_{S,2} & \dots & w_{S,R} \end{bmatrix}$$

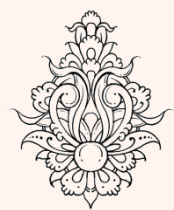

XOR Gate

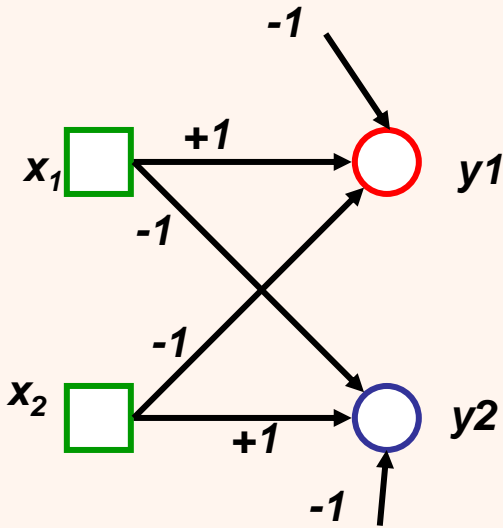
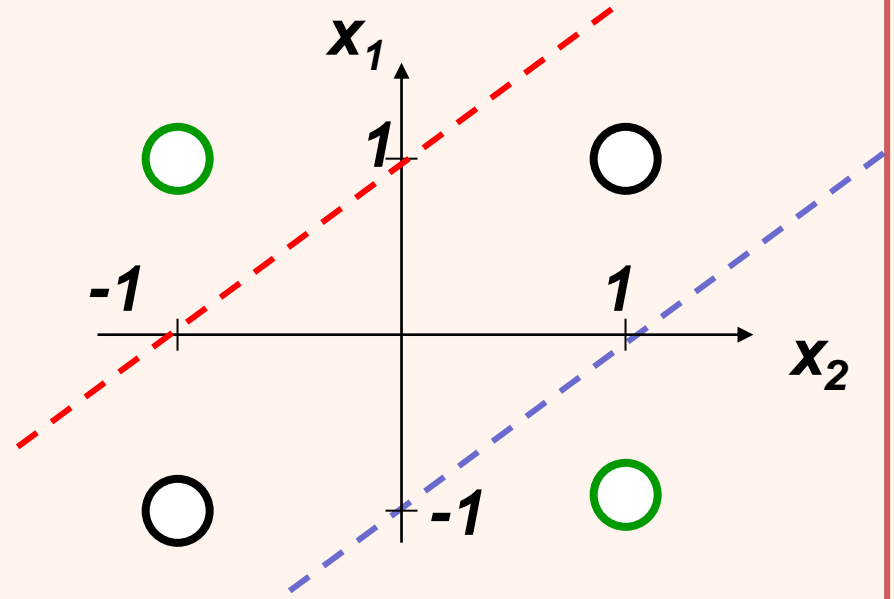
x_1	x_2	y
1	1	-1
-1	-1	-1
1	-1	1
-1	1	1

- $W_1 + W_2 + W_0 < 0$
- $W_0 < 0$
- $W_1 + W_0 > 0$
- $W_2 + W_0 > 0$

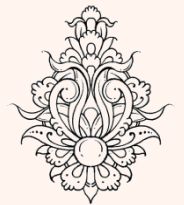
مثال

x_1	x_2	$x_1 \text{ XOR } x_2$
-1	-1	-1
-1	1	1
1	-1	1
1	1	-1

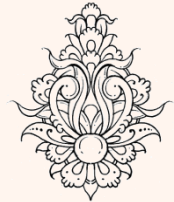
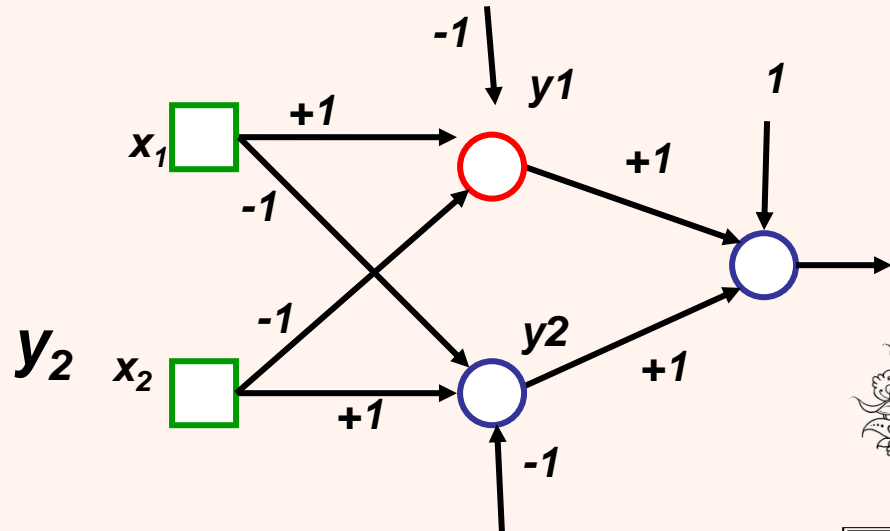
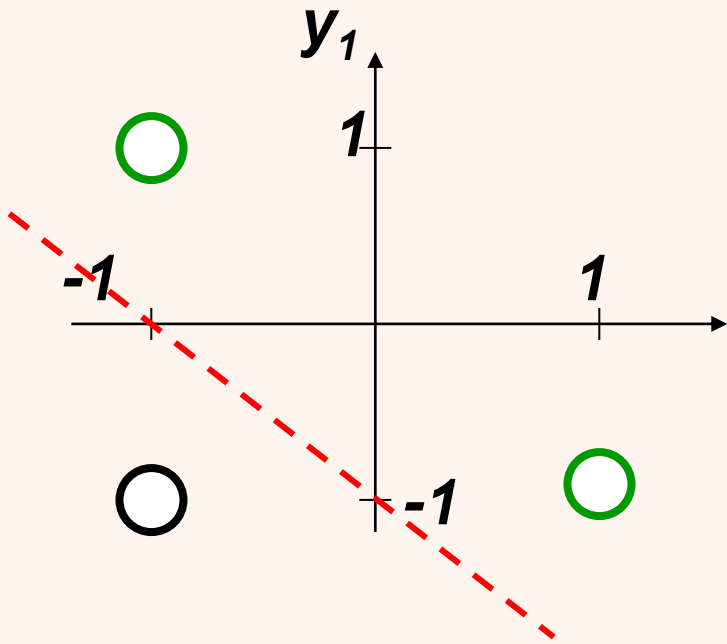
$$\varphi(v) = \begin{cases} 1 & \text{if } v > 0 \\ -1 & \text{if } v \leq 0 \end{cases}$$

φ is the sign function.

مثال (ادامه...)

x_1	x_2	y_1	y_2	$x_1 \text{ XOR } x_2$
-1	-1	-1	-1	-1
-1	1	-1	1	1
1	-1	1	-1	1
1	1	-1	-1	-1

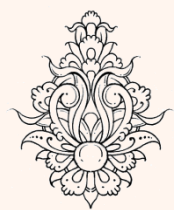
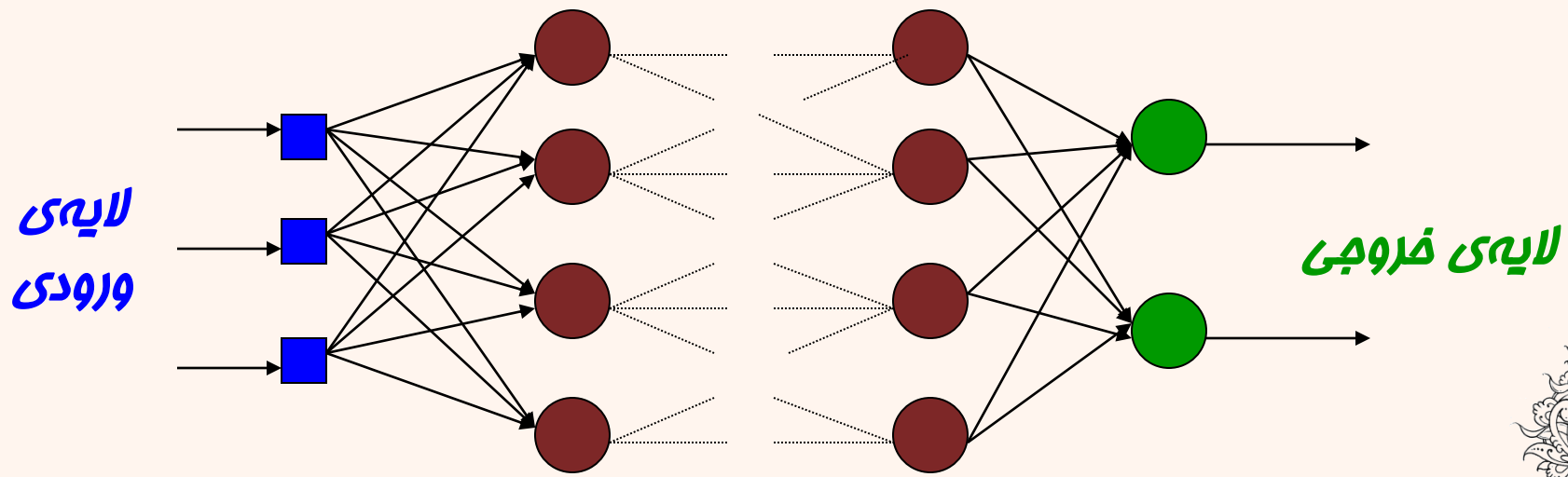

Minsky & Papert (1969) offered solution to XOR problem by combining perceptron unit responses using a second layer of units

Multilayer Neural Network

شبکه عصبی چند لایه

Multilayer Perceptron (MLP)

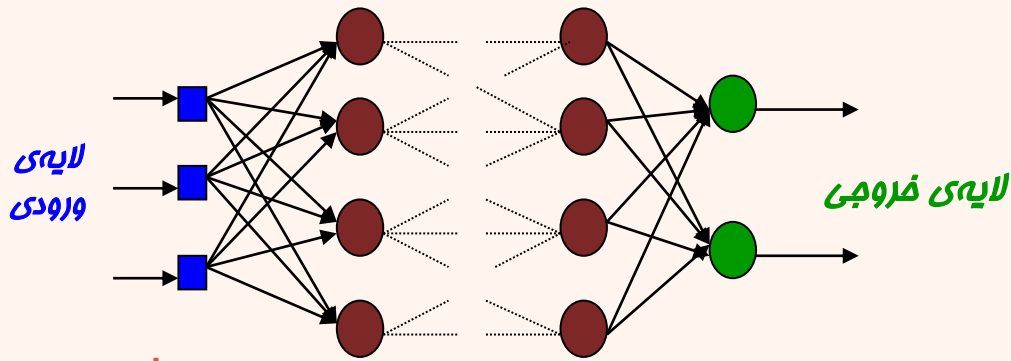

شبکه‌ی عصبی چند لایه (ادامه...)

- ورودی‌ها به صورت مستقیم به خروجی متصل نیستند.
- هر واحد از لایه‌ی قبلی به تمامی واحدهای لایه‌ی بعدی متصل است. (وزن صفر مجاز است)
- تعداد لایه‌ها و همچنین تعداد واحدهای مخفی در هر لایه باید از پیش مشخص باشد.
- تمام اتصالات **رو به جلو** است.
- تابع فعال‌سازی نورون‌ها (جز لایه خروجی) باید تابعی **غیرخطی** باشد.

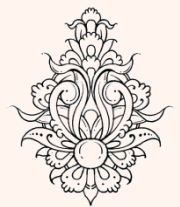
Fully connected

Feed Forward

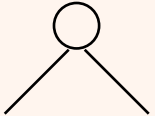
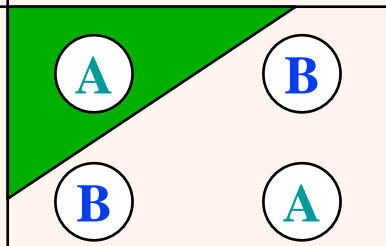
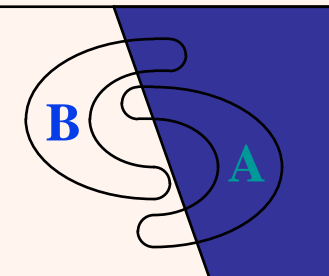
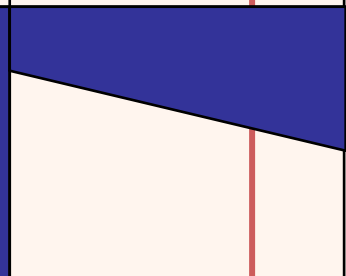
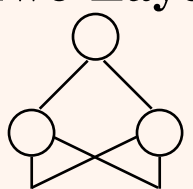
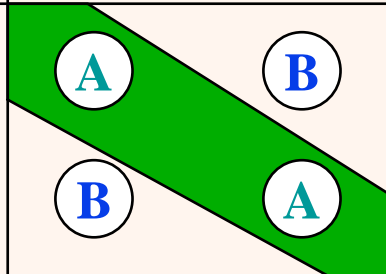
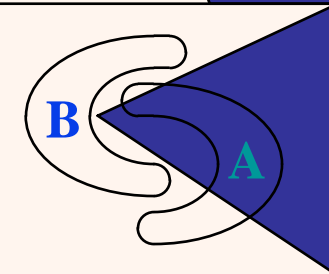
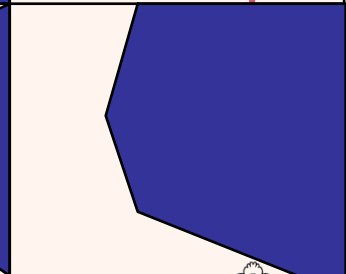
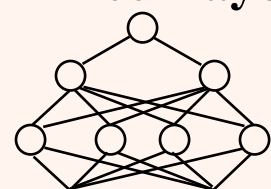
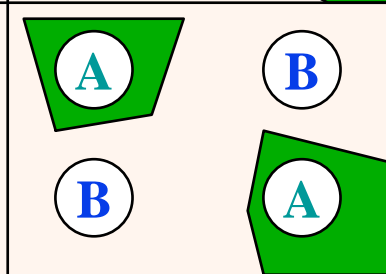
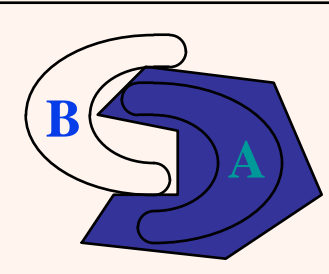
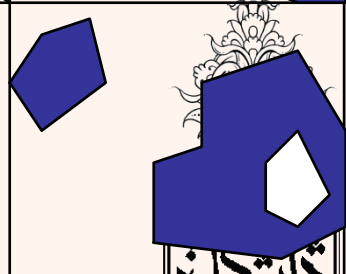
شبکه عصبی

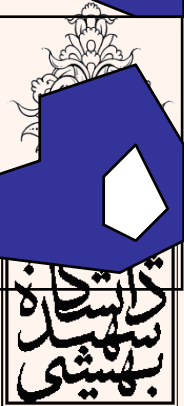
لایه‌های مخفی

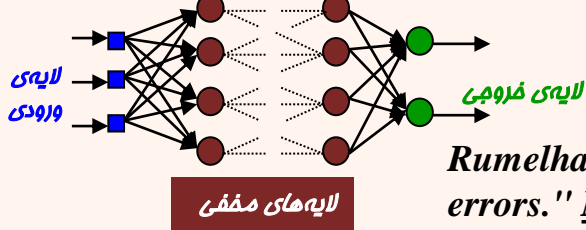
شبکہ عصبی چند لایہ

An introduction to computing with neural nets (Lippmann, R. P. 1987)

Structure	Types of Decision Regions	Exclusive-OR Problem	Classes with Meshed regions	Most General Region Shapes
Single-Layer 	Half Plane Bounded By Hyperplane			
Two-Layer 	Convex Open Or Closed Regions			
Three-Layer 	Arbitrary (Complexity Limited by No. of Nodes)			

یادگیری

Rumelhart, D. E., et al. (1986). "Learning representations by back-propagating errors." *Nature* 323(6088): 533-536.

- برای آموزش این شبکه‌ها از الگوریتم «پس‌انتشار خطا» استفاده می‌شود.

Back Propagation

- برای آموزش این دست شبکه‌ها به طریقه‌ی زیر عمل می‌شود:

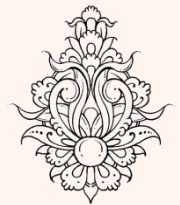
– رو به جلو (Forward)

- بردار ورودی به شبکه اعمال شده و خروجی واقعی محاسبه می‌شود.

– رو به عقب (Backward)

- خطا (خروجی واقعی - خروجی مطلوب) محاسبه شده و بر حسب تابع معیار، سیگنالی متناسب با خطا تولید می‌شود. این سیگنال لایه لایه حرکت کرده و وزن‌ها را تا لایه‌ی ورودی

sequential mode

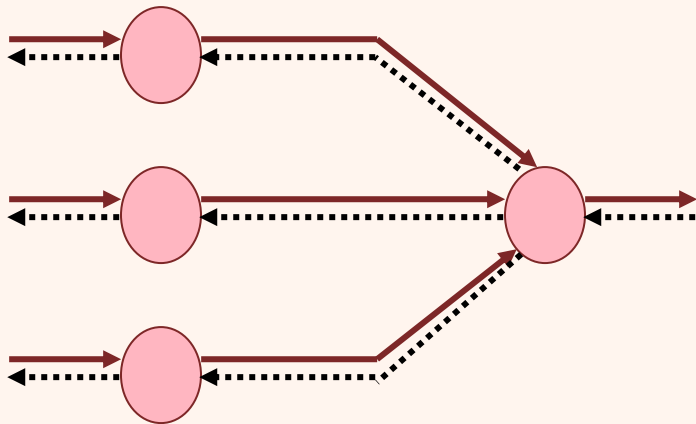

پس از اصلاح وزن‌ها می‌گوییم یک iteration صورت گرفته است.

عملکرد شبکه

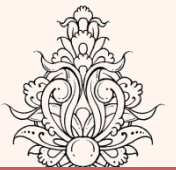
• فرض شبکه

– m لایه بدون در نظر گرفتن لایه ورودی

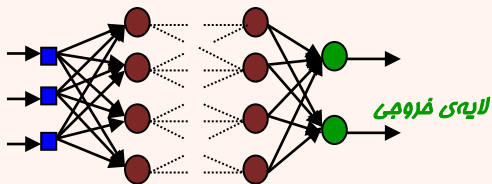
— **Function signals**
Forward Step

←····· **Error signals**
Backward Step

وزن‌ها به گونهای اصلاح می‌شوند که تابع خطا (به عنوان مثال میانگین مجموع مربعات) خطا کمینه گردد

لایه‌ی ورودی

لایه‌ی خروجی

میزان خطا

sequential mode

- میزان خطا و میانگین مربعات خطا برای نورون زام خروجی در تکرار n ام (به ازای ورودی n -ام) به شیوه‌ی زیر محاسبه می‌شود:

$$e_j(n) = d_j(n) - y_j(n)$$

خطای خروجی نورون زام
(گره‌ی خروجی)

sequential mode

$$E(n) = \frac{1}{2} \sum_{j \in C} e_j^2(n)$$

instantaneous error energy

$$E_{AV} = \frac{1}{N} \sum_{n=1}^N E(n)$$

averaged squared error energy

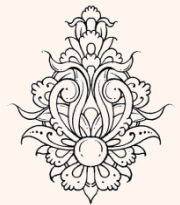
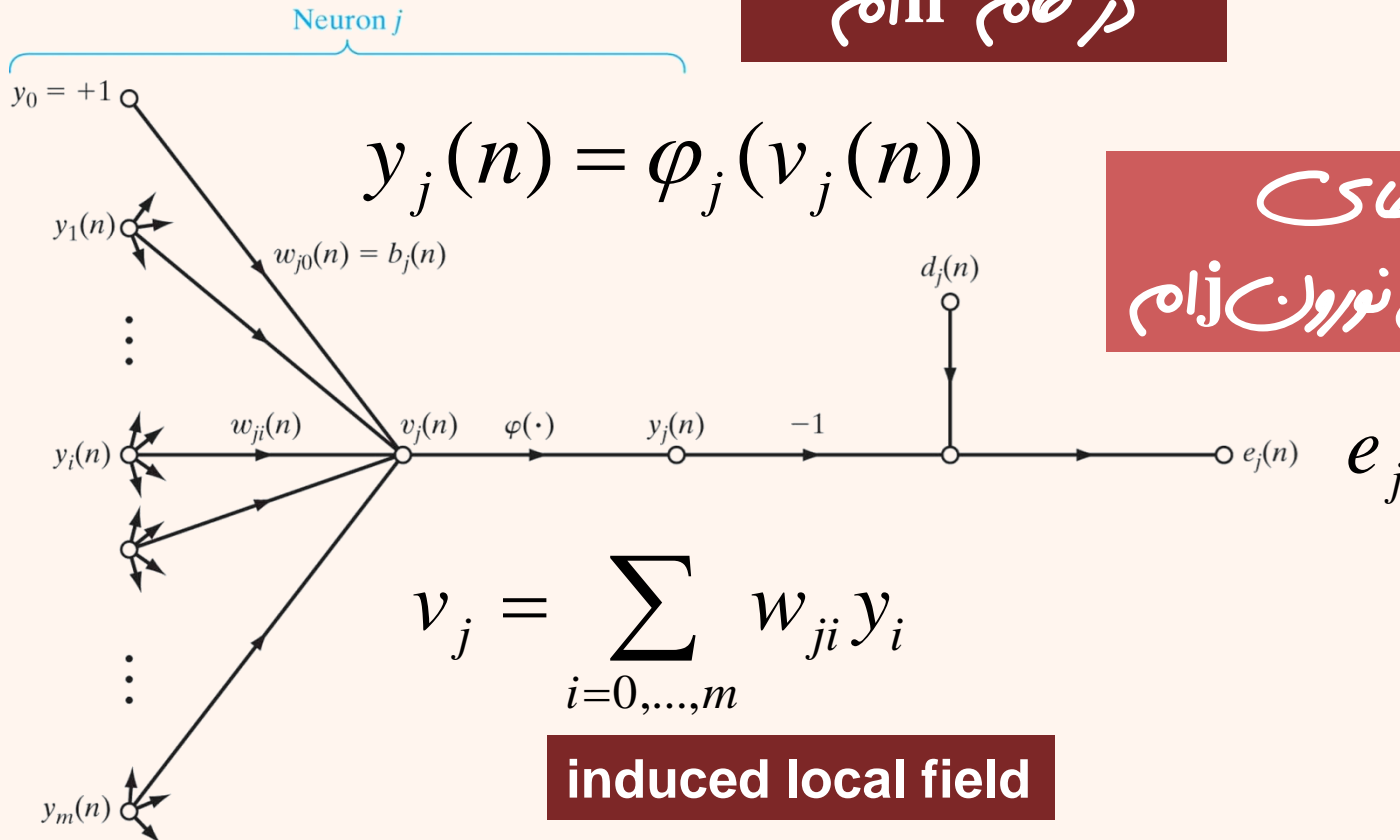
Batch mode

هدف آموزش
کمینه نمودن
 E_{AV}

آموزش شبکه‌های چندلایه

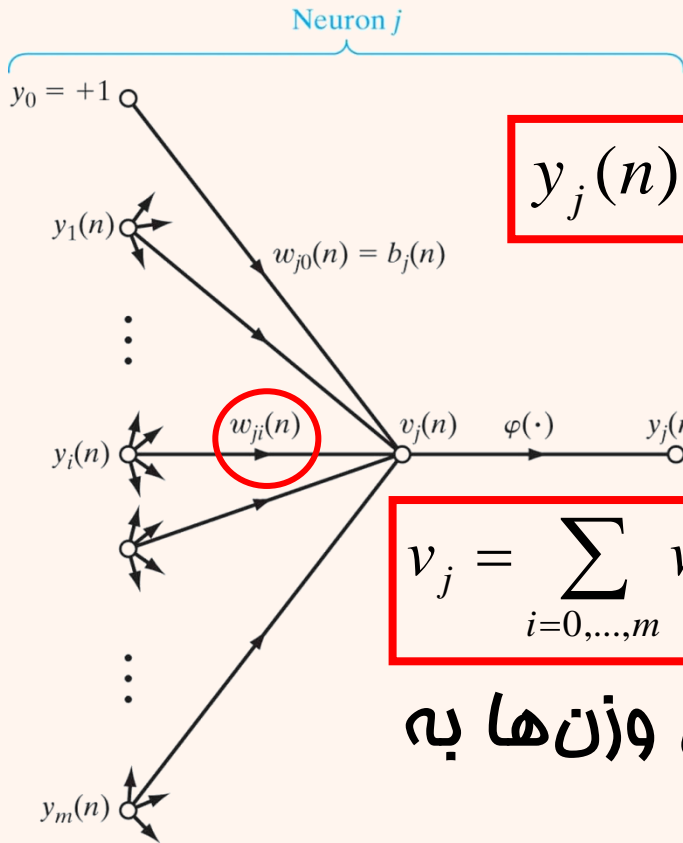
- به روز نمودن وزن‌ها همانند LMS است:

خروجی نورون زام
در گام nام

آموزش لایه‌ی خروجی

sequential mode

$$y_j(n) = \varphi_j(v_j(n))$$

$$E(n) = \frac{1}{2} \sum_{j \in C} e_j^2(n)$$

$$v_j = \sum_{i=0, \dots, m} w_{ji} y_i$$

$$e_j(n) = d_j - y_j(n)$$

• همانند LMS برای به روز کردن وزن‌ها به شیوه‌ی زیر عمل می‌کنیم:

$$\frac{\partial E(n)}{\partial w_{ji}(n)} = \frac{\partial E(n)}{\partial e_j(n)} \cdot \frac{\partial e_j(n)}{\partial y_j(n)} \cdot \frac{\partial y_j(n)}{\partial v_j(n)} \cdot \frac{\partial v_j(n)}{\partial w_{ji}(n)}$$

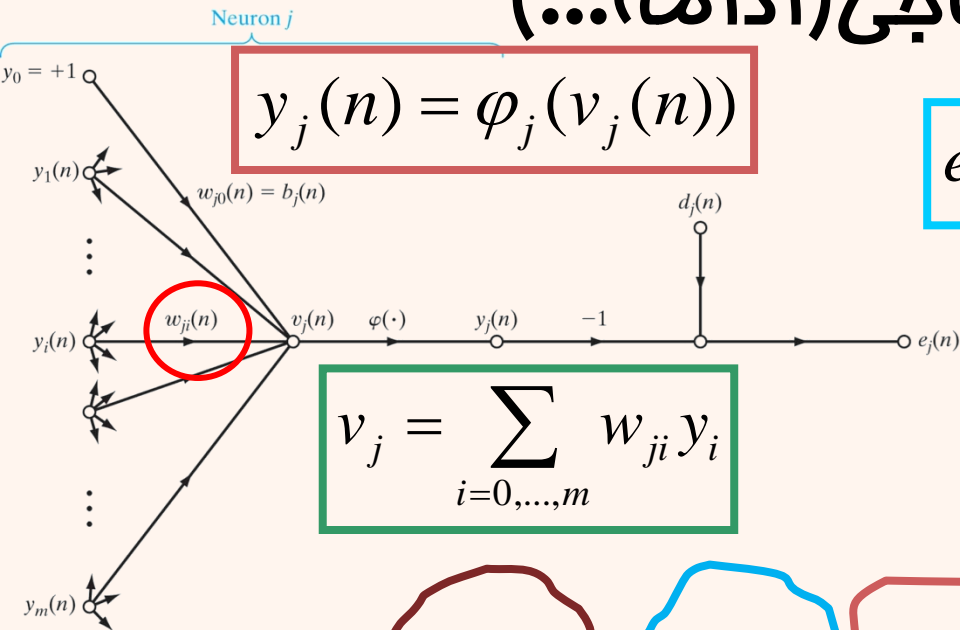
Chain rule

sensitivity factor

شبکه عصبی

آموزش لایه خروجی (ادامه...)

$$y_j(n) = \varphi_j(v_j(n))$$

$$e_j(n) = d_j - y_j(n)$$

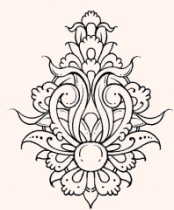
$$E(n) = \frac{1}{2} \sum_{j \in C} e_j^2(n)$$

$$v_j = \sum_{i=0, \dots, m} w_{ji} y_i$$

$$\frac{\partial E(n)}{\partial w_{ji}(n)} = \frac{\partial E(n)}{\partial e_j(n)} \cdot \frac{\partial e_j(n)}{\partial y_j(n)} \cdot \frac{\partial y_j(n)}{\partial v_j(n)} \cdot \frac{\partial v_j(n)}{\partial w_{ji}(n)}$$

$e_j(n)$ -1 $\phi'_j(v_j(n))$ $y_i(n)$

$$\frac{\partial E(n)}{\partial w_{ji}(n)} = -e_j(n) \phi'_j(v_j(n)) y_i(n)$$

آموزش لایه خروجی (ادامه...)

• از قانون **دلتا** داشتیم:

$$\Delta w_{ji}(n) = -\eta \frac{\partial E(n)}{\partial w_{ji}(n)}$$

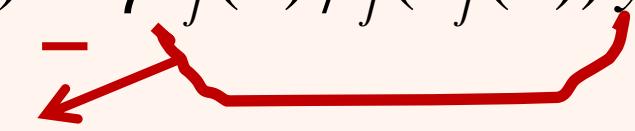
Step in direction opposite to the gradient

$$\frac{\partial E(n)}{\partial w_{ji}(n)} = -e_j(n) \phi'_j(v_j(n)) y_i(n)$$

$$\Delta w_{ji}(n) = \eta e_j(n) \phi'_j(v_j(n)) y_i(n)$$

گرادینان محلی

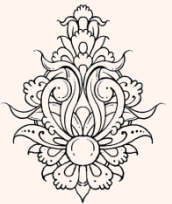
$$\delta_j(n)$$

گرادینان محلی برای یک نورون به فضای ایجاد شده برای آن نورون و مشتق تابع مرتباً آن بستگی دارد

$$\delta_j(n) = -\frac{\partial E(n)}{\partial v_j(n)}$$

$$= -\frac{\partial E(n)}{\partial e_j(n)} \cdot \frac{\partial e_j(n)}{\partial y_j(n)} \cdot \frac{\partial y_j(n)}{\partial v_j(n)} = e_j(n) \phi'_j(v_j(n))$$

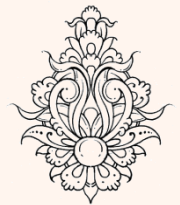
آموزش لایه خروجی (ادامه...) $e_j = d_j - y_j$

$$\Delta w_{ji}(n) = \eta e_j(n) \varphi'_j(v_j(n)) y_i(n)$$

$$\delta_j(n)$$

$$\delta_j = (d_j - y_j) \varphi'(v_j)$$

$$\Delta w_{ji}(n) = \eta \delta_j(n) y_i(n)$$

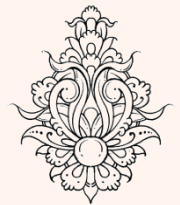
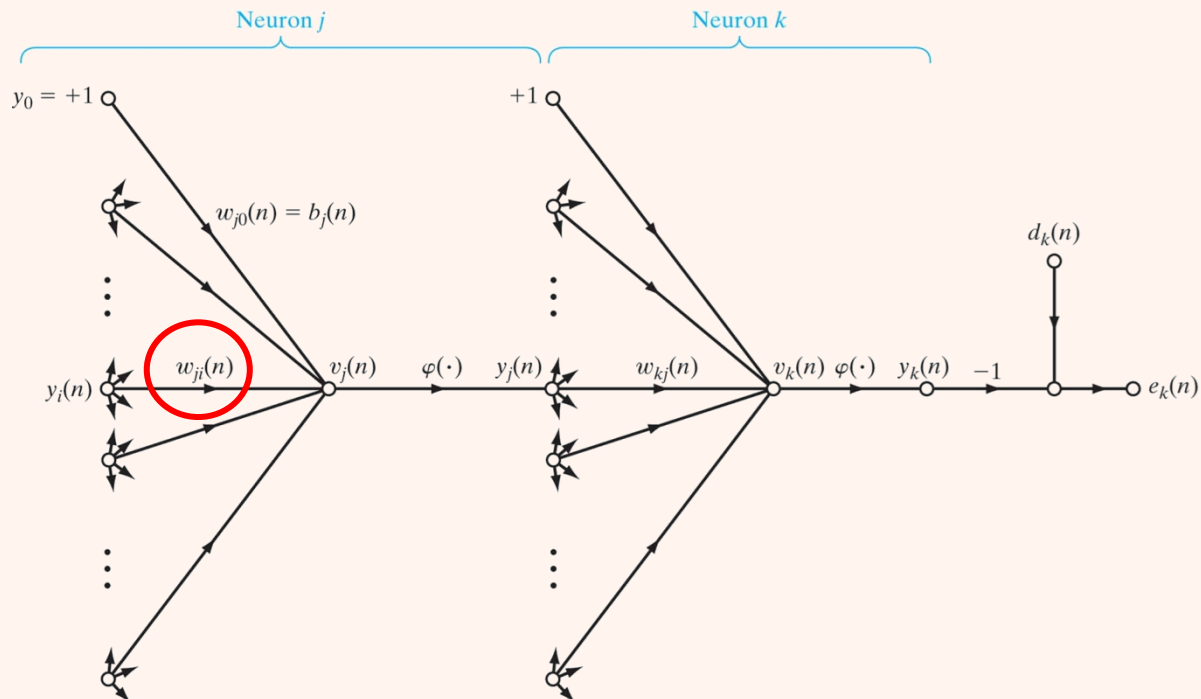
دانشگاه

در ادامه به شیوه آموزش لایه مخفی خواهیم پرداخت

آموزش لایه مخفی

- اگر نورون ز را نورونی از لایه مخفی در نظر بگیریم برای محاسبه خطا:

– برای محاسبه گرادیان محلی نورون مورد نظر می‌باید تمامی گرادیان‌های محلی نورون‌هایی که با نورون مورد نظر در ارتباط هستند را لحاظ نماییم.

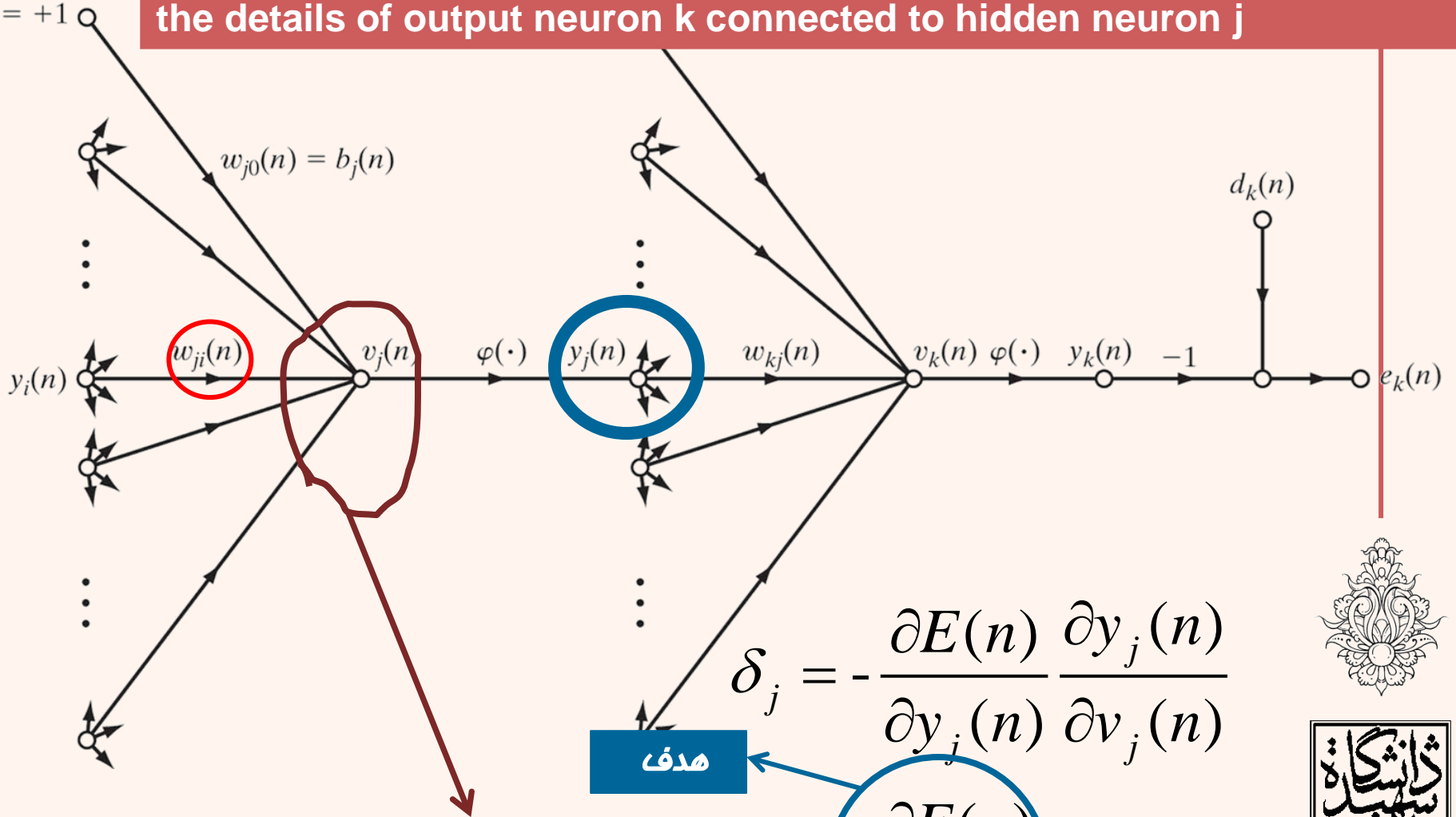

آموزش لایه مخفی (ادامه...)

Neuron j

Neuron k

the details of output neuron k connected to hidden neuron j

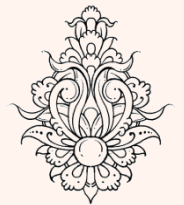

هدف

نورونز متعلق به لایه مخفی است

$$\delta_j = - \frac{\partial E(n)}{\partial y_j(n)} \frac{\partial y_j(n)}{\partial v_j(n)}$$

$$= - \frac{\partial E(n)}{\partial y_j(n)} \varphi'_j(v_j(n))$$

آموزش لایه مخفی (ادامه...)

$$\delta_j = - \frac{\partial E(n)}{\partial y_j(n)} \frac{\partial y_j(n)}{\partial v_j(n)}$$

$$= - \frac{\partial E(n)}{\partial y_j(n)} \varphi_j'(v_j(n))$$

$$E(n) = \frac{1}{2} \sum_{k \in C} e_k^2(n)$$

نورون کایک
node خروجی
است

$$\frac{\partial E(n)}{\partial y_j(n)} = \sum_k e_k \frac{\partial e_k(n)}{\partial y_j(n)}$$

$$v_k(n) = \sum_{j=0}^m w_{kj}(n) y_j(n)$$

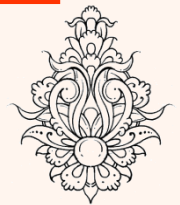
$$\frac{\partial E(n)}{\partial y_j(n)} = \sum_k e_k \left(\frac{\partial e_k(n)}{\partial v_k(n)} \frac{\partial v_k(n)}{\partial y_j(n)} \right)$$

$$w_{kj}(n)$$

$$e_k(n) = d_k(n) - y_k(n)$$

$$-\varphi_k'(v_k(n))$$

$$\text{شبکه عصبی} = d_k(n) - \varphi_k(v_k(n))$$

آموزش لایه مخفی (ادامه...)

$$\frac{\partial E(n)}{\partial y_j(n)} = \sum_k e_k \frac{\partial e_k(n)}{\partial v_k(n)} \frac{\partial v_k(n)}{\partial y_j(n)} \rightarrow w_{kj}(n)$$

$$-\phi'_k(v_k(n))$$

$$\frac{\partial E(n)}{\partial y_j(n)} = - \sum_k e_k(n) \phi'_k(v_k(n)) w_{kj}(n)$$

$$= - \sum_k \delta_k(n) w_{kj}(n)$$

$$\delta_j = \phi'_j(v_j(n)) \sum_k \delta_k(n) w_{kj}(n)$$

$$\delta_j = - \frac{\partial E(n)}{\partial y_j(n)} \frac{\partial y_j(n)}{\partial v_j(n)}$$

$$= - \frac{\partial E(n)}{\partial y_j(n)} \phi'_j(v_j(n))$$

نورونز متعلق به
لایه مخفی است

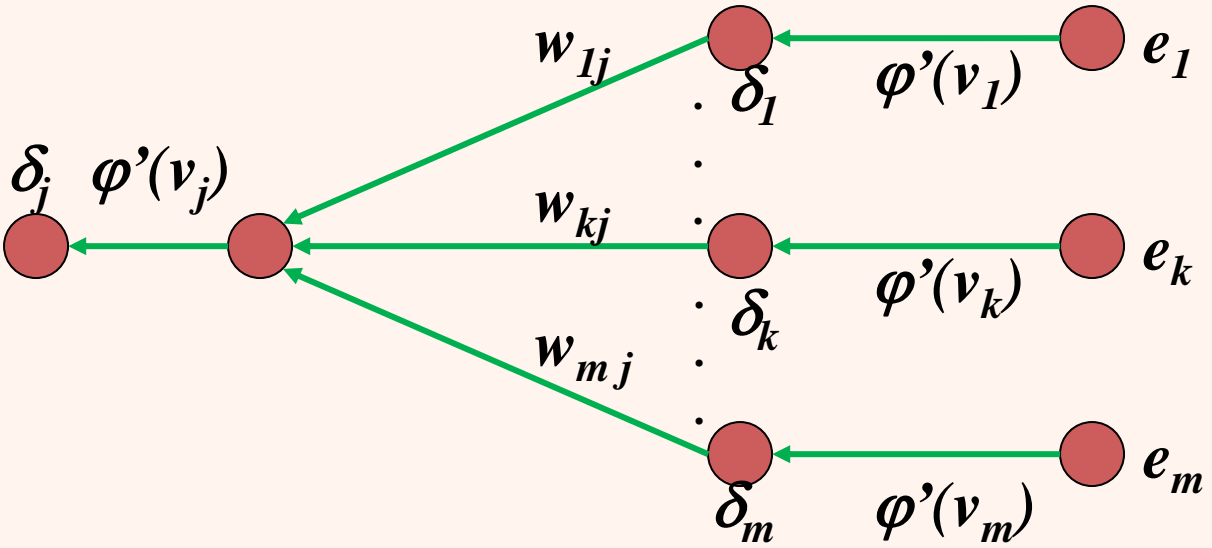
هدف

آموزش لایه مخفی (Local Gradient of hidden neuron j)

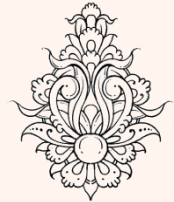
$$\delta_j = \varphi'_j(v_j) \sum_{k \in C} \delta_k w_{kj}$$

Iteration شماره n

Signal-flow graph of back-propagation error signals to neuron j

$$\begin{pmatrix} \text{Weight} \\ \text{Correction} \\ \Delta w_{ij}(n) \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \text{learning} \\ \text{rate} \\ \eta \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} \text{local} \\ \text{gradient} \\ \delta_j(n) \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} \text{input} \\ \text{of neuron } j \\ y_i(n) \end{pmatrix}$$

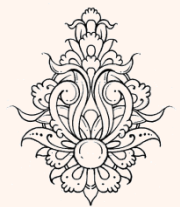
در این شیوه تمام نمونه‌های آموزشی اعمال شده، سپس اصلاح وزن‌ها صورت می‌پذیرد.

$$E_{AV} = \frac{1}{N} \sum_{n=1}^N E(n)$$

$$\Delta w_{ji} = -\eta \frac{\partial E_{AV}}{\partial w_{ji}}$$

$$\frac{\partial E_{AV}}{\partial w_{ji}} = \frac{\partial E_{AV}}{\partial E} \cdot \frac{\partial E}{\partial w_{ji}}$$

$$= \frac{1}{N} \sum_{n=1}^N \frac{\partial E(n)}{\partial w_{ji}}$$

انواع شیوه‌های آموزش

Sequential Mode

pattern or **stochastic** mode

online

• شیوهی ترتیبی:

– در این شیوه نمونه‌ها تک‌تک برای اصلاح وزن‌ها به کار می‌روند.

یک دوره کامل ارائه‌ی نمونه‌های آموزشی در فراآیند آموزش را **epoch** می‌نامند.

• شیوهی دسته‌ای: **Batch Mode**

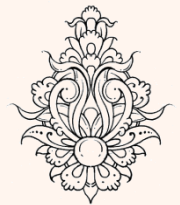
– در این شیوه تمام نمونه‌های آموزشی اعمال شده، سپس اصلاح وزن‌ها صورت می‌پذیرد.

$$E_{AV} = \frac{1}{2N} \sum_{n=1}^N \sum_{j \in C} e_j^2(n) \quad \Delta w_{ji} = -\eta \frac{\partial E_{AV}}{\partial w_{ji}}$$

$$\Delta w_{ji} = -\frac{\eta}{N} \sum_{n=1}^N e_j(n) \frac{\partial e_j(n)}{\partial w_{ji}}$$

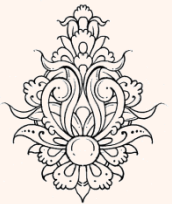
شبکه عصبی

مماسبهی این بخش به همان شیوه‌ای که پیش از این گفته شد، انجام می‌شود

انواع شیوه‌های آموزش (ادامه...)

- شیوهی ترتیبی به مافضهی کمتری احتیاج دارد.
- در صورتی که نمونه‌ها به صورت ترتیبی و تصادفی اعمال شود، احتمال این که الگوریتم در دام مینیمم محلی بیفتند، کمتر خواهد بود.
- هر چند این تصادفی بودن، تحلیل نظری شرایط همگرایی را دشوارتر می‌کند، در حالی که با استفاده از شیوهی دسته‌ای تقریب بهتری از بردار گرادیان به دست می‌آید و همگرایی به سوی مینیمم محلی تضمین شده است.
- وقتی که داده‌های تکراری داشته باشیم، روش ترتیبی به صورت مؤثرتری از داده‌های تکراری استفاده می‌کند.
- استفاده از پردازش موازی در شیوهی دسته‌ای به مراتب ساده‌است.

انواع شیوه‌های آموزش (ادامه...)

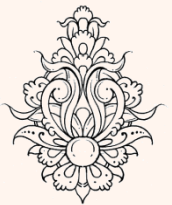
علیرغم، معایب روش ترتیبی، این روش در عمل ترجیح داده می‌شود، از این جهت که پیاده‌سازی آن ساده‌تر است. برای مسائل دشوار و بزرگ راه حل موثری است.

- برای بهره‌برداری از مزایای هر دو شیوه، آموزش به صورت «**minibatch**» نیز معمول است که به‌روزرسانی وزن‌ها، بعد از هر n ($n > 1$) گام صورت می‌گیرد.

Stochastic Gradient Descent (SGD)

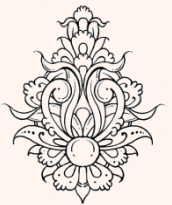
stochastic approximation of gradient descent

هفتمی برای بهینه‌سازی به جای بردار گرادیان تابع از تقریب آن استفاده شود (به جای استفاده از همه داده از یک زیرمجموعه که به صورت تصادفی انتخاب شده است استفاده شود)

معیارهای توقف آموزش

- در عمل، به راحتی نمی‌توان مشخص نمود که آیا فرآیند آموزش به نقطه‌ی مورد نظر رسیده است. اما ضوابطی برای پایان دادن به آموزش مطرح شده است.
- آموزش تا جایی پیش رود که اندازه‌ی بردار گرادیان از یک حد آستانه کمتر شود.
- عیب این روش این است که فرآیند آموزش ممکن است طولانی شود.
- همچنین لازم است اندازه بردار گرادیان مناسبه شود.
- آموزش زمانی متوقف می‌شود که اختلاف خطای میانگین به دست آمده در دو دوره (epoch) متوالی به اندازه‌ی کافی کوچک باشد.
- این شیوه ممکن است به توقف زودهنگام فرآیند آموزش منجر شود.
- یک شیوه‌ی دیگر این است که پس از هر فاز آموزش، شبکه با داده‌هایی غیر از داده‌های آموزشی بررسی شود و قدرت «تعمیم‌پذیری» آن ملاکی برای توقف آموزش باشد برای این بررسی لزومی ندارد از تابع خطا مشتق‌پذیر استفاده شود و می‌توان معیار دیگری به جز تابع خطا را استفاده کرد.

Early stopping

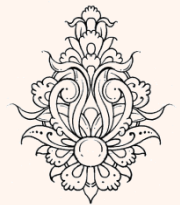
شبکه عصبی

یکی از شیوه‌های کم‌هزینه‌ی پیش‌گیری از بیش‌برازش توقف زودهنگام فرآیند آموزش است.

توابع فعال‌ساز

- چنانچه پیش از این مطرح شد، در شبکه‌های عصبی چندلایه، لازم است توابع فعال‌سازی نورون‌های لایه‌های پنهان **غیرخطی** باشند.
 - در صورت خطی بودن نورون‌های لایه مخفی کل شبکه به یک سیستم خطی تبدیل می‌شود.
 - معمولاً برای لایه‌های مخفی یک نوع تابع فعال‌ساز در نظر گرفته می‌شود.
- نوع تابع فعال‌ساز لایه آخر عملکرد شبکه را مشخص می‌کند.
- از طرفی برای محاسبه‌ی گرادیان محلی هر نورون، به مشتق تابع فعال‌سازی آن نیاز است. از این جهت لازم است **مشتق‌پذیر** باشند.

$$\delta_j = \begin{cases} \varphi'(v_j)(d_j - y_j) & \text{IF } j \text{ output node} \\ \varphi'(v_j) \sum_{k \in C} \delta_k w_{kj} & \text{IF } j \text{ hidden node} \end{cases}$$

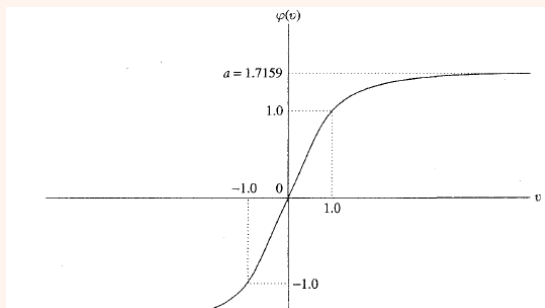

- تابع فعال سازی:

- انتخاب تابع فعال سازی مناسب در کارایی موثر است.

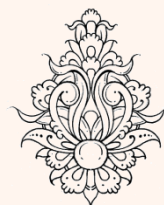
- مقدار خروجی مطلوب:

- این مقدار باید در محدوده‌ی برد تابع فعال سازی باشد، وگرنه پارامترهای آزاد به سمت بی‌نهایت می‌روند.

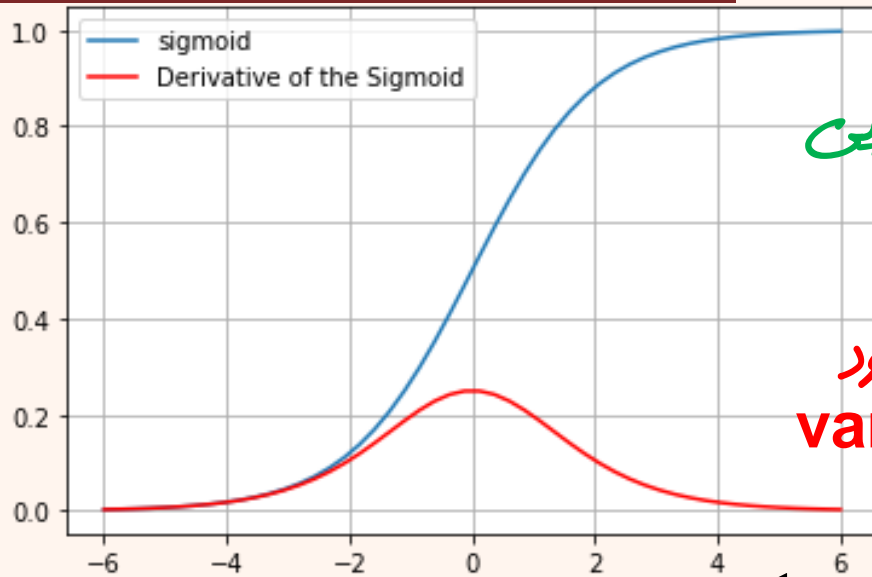
Vanishing Gradients(Exploding Gradients)

هنگامی که عمق شبکه افزایش یابد، گرادینت وزن‌ها لایه ابتدایی (نزدیک به ورودی) کوچک (بزرگ) می‌شوند.

Sigmoid function(logistic)

تابع سیگموئید

مناسب برای دسته‌بندی دو طبقه
نمونه پیوسته تابع پله

در ناحیه اشباع آموزش کند می‌شود
احتمال vanishing gradient

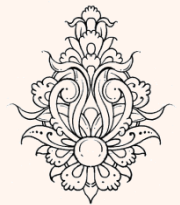
-
-
-
-

$$y_j(n) = \varphi_j(v_j(n)) = \frac{1}{1 + \exp(-av_j(n))} \quad a > 0$$

$$\varphi'_j(v_j(n)) = \frac{a \exp(-av_j(n))}{[1 + \exp(-av_j(n))]^2}$$

$$\varphi'_j(v_j(n)) = a \times \frac{1}{1 + \exp(-av_j(n))} \times \left[1 - \frac{1}{1 + \exp(-av_j(n))} \right]$$

شبکه عصبی $\varphi'_j(v_j(n)) = ay_j(n) \times [1 - y_j(n)]$

توابع فعال‌سازی (ادامه...)

Sigmoid function

- اگر نورون در لایه‌ی خروجی باشد:

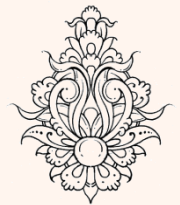
$$\delta_j(n) = e_j(n) \phi'_j(v_j(n))$$

$$\delta_j(n) = a [d_j(n) - o_j(n)] o_j(n) \times [1 - o_j(n)]$$

- و اگر در لایه‌ی مخفی باشد:

$$\delta_j = \alpha y_j(n) \times [1 - y_j(n)] \sum_k \delta_k(n) w_{kj}(n)$$

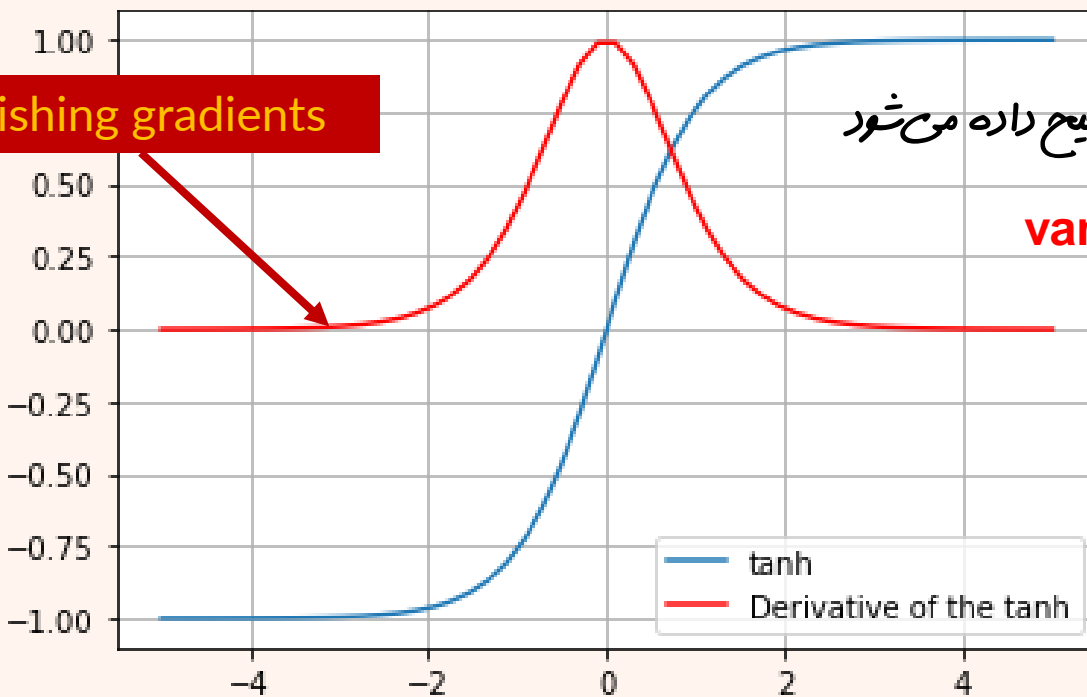
بدین ترتیب گرادیان مملى بدون نیاز به محاسبه صریح مشتق تابع فعال‌سازی قابل محاسبه می‌باشد.

توابع فعال‌سازی (ادامه...) *hyperbolic tangent*

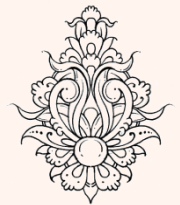
$$\varphi_j(v_j(n)) = a \tanh(bv_j(n)) \quad (a, b) > 0$$

$$\varphi'_j(v_j(n)) = \frac{b}{a} [a - y_j(n)][a + y_j(n)]$$

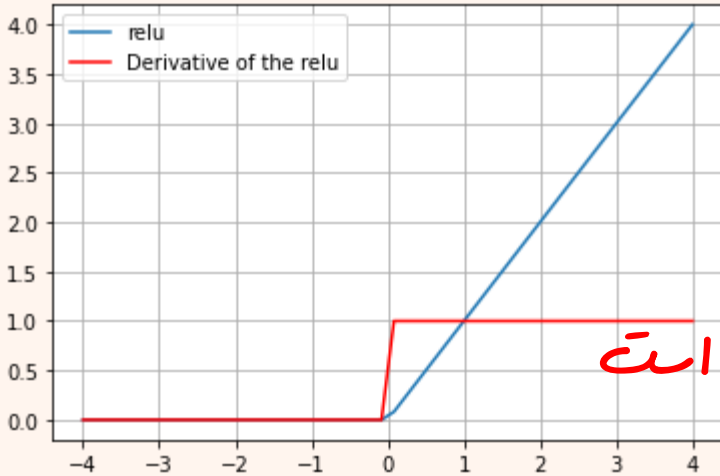
خروجی میانگین صفر دارد
گرادیان قوی‌تری دارد
در کایه منفی به sigmoid ترجیح داده می‌شود

احتمال vanishing gradient

ReLU(rectified linear activation function)

Biological Cybernetics1975, ICML2010

$$relu(x) = \begin{cases} x & x \geq 0 \\ 0 & x < 0 \end{cases}$$

- محاسبات ساده
- بازتابی تنگ
- عدم اشباع

تنها برای لایه‌های مخفی مناسب است

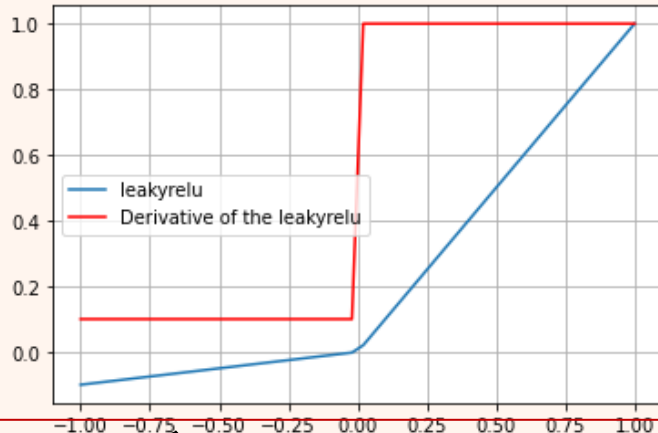
Exploding gradient

مشکل نرون مرده

dead neurons

Dying relu

چنانچه مقدار ورودی نرون منفی باشد، وزن‌های نرون آموزش نمی‌بینند. این شرایط می‌تواند منجر به ایجاد **نرون مرده** شود، نرونی که هیچ‌گاه فعال نمی‌شود.

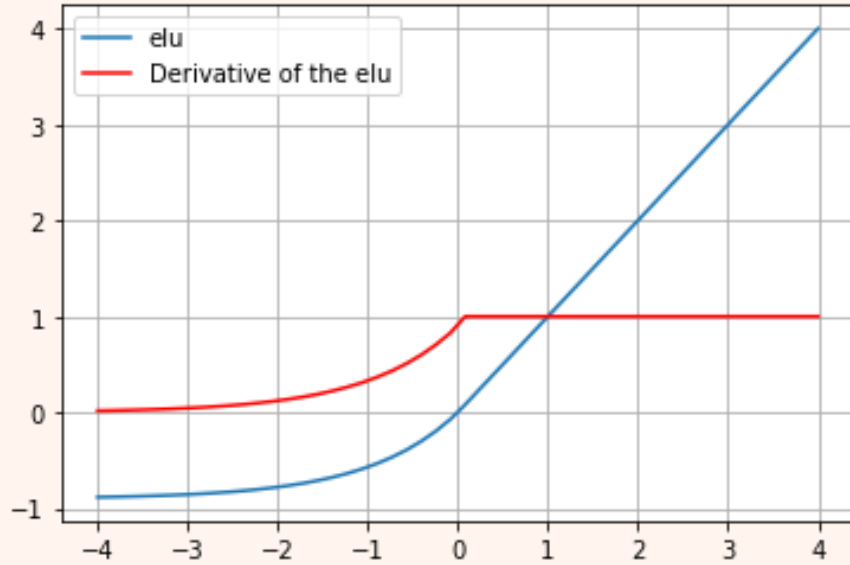
Leaky ReLU
(ICML2013)

$$lrelu(x) = \begin{cases} x & x > 0 \\ \alpha x & x \leq 0 \end{cases}$$

Parameterised ReLU
(ICCV2015)

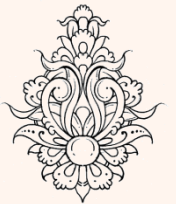

Exponential Linear Unit(ELU) (ICLR2016)

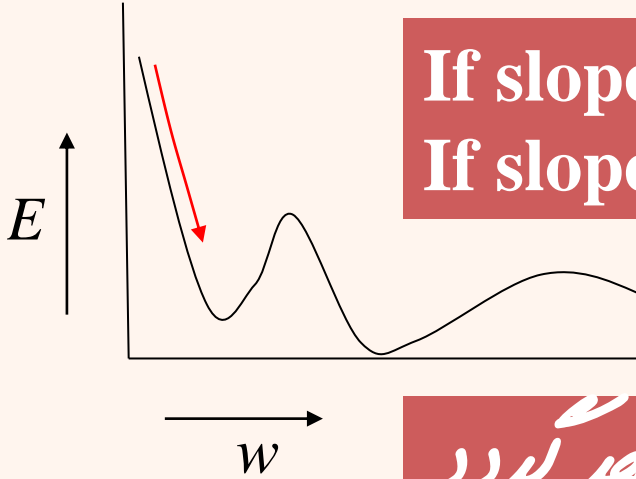

تخیرات متنوع نرم است •

Exploding gradient •

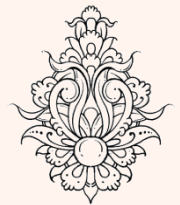
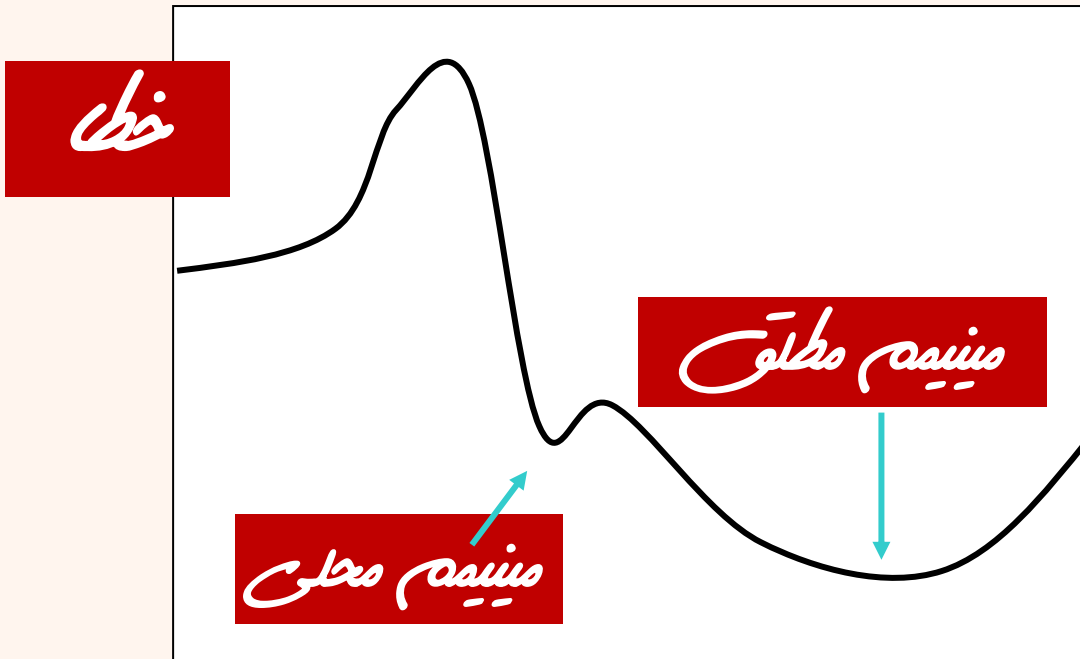

Gradient Descent

If slope is negative \rightarrow increase w
If slope is positive \rightarrow decrease w

مینیمم محلی جایی است که مشتق صفر گردد

تأثیر نرخ آموزش

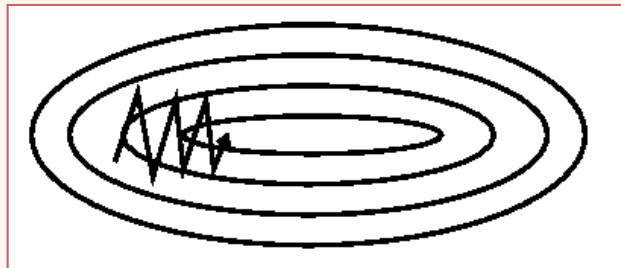
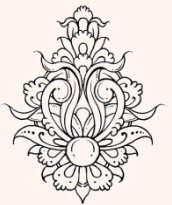
- چنانچه پیش از این مطرح شد، نرخ آموزش بالا موجب ناپایداری می‌شود، در حالی که نرخ آموزش پایین فرآیند آموزش را طولانی خواهد کرد.

نرخ آموزش کوچک: همگرایی کند است ولی روند حرکت بدون تغییرات زیاد

نرخ آموزش بزرگ: همگرایی تند است ولی روند حرکت با تغییرات زیاد

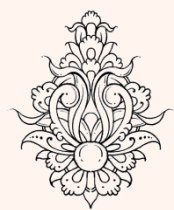
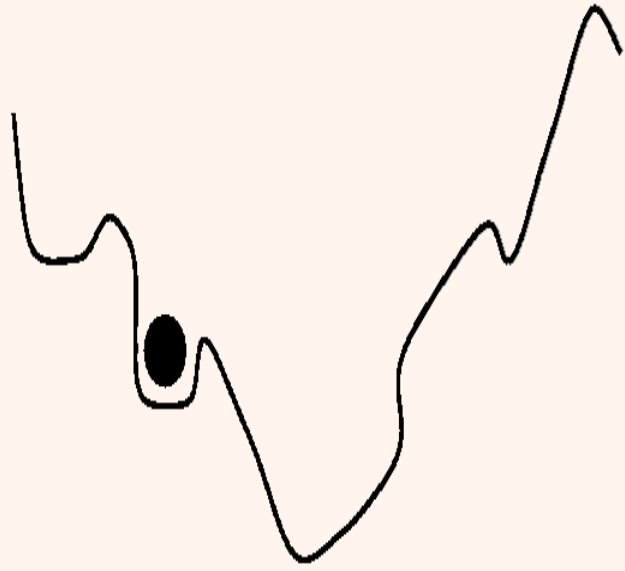
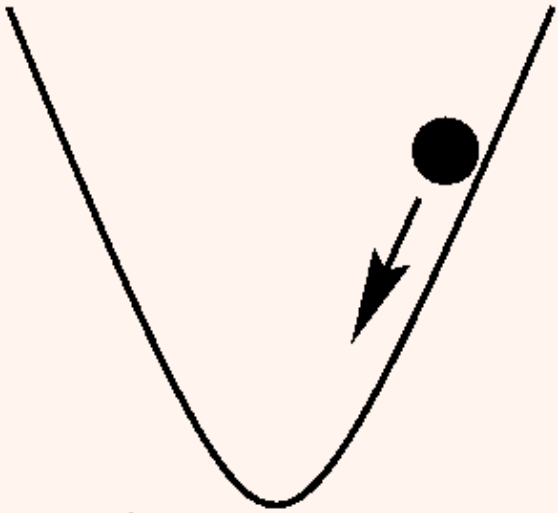
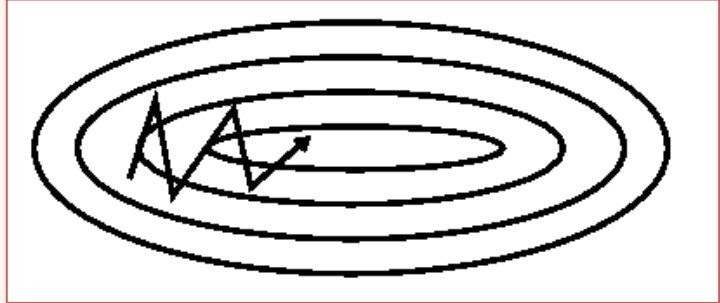
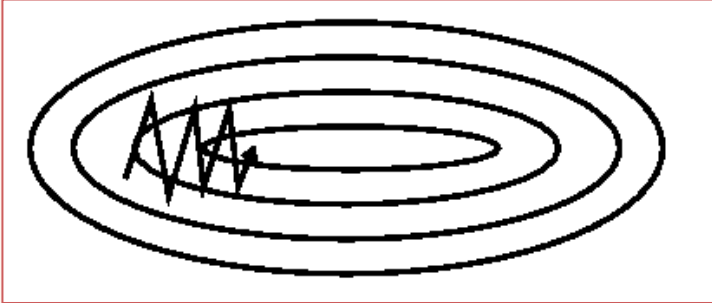
- همچنین می‌توان نرخ آموزش را برای وزن‌های مختلف **متغیر** در نظر گرفت.

Connection dependent

Momentum and Learning Rate Adaptation

Local Minima

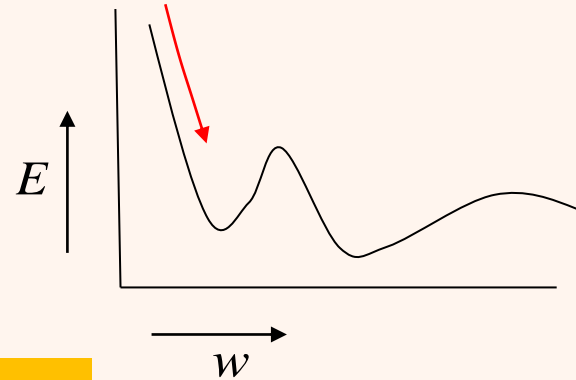
روش استفاده از momentum

$$w_{new} = w_{old} + \Delta w$$

• داشتیم:

generalized delta rule

$$\Delta w_{ji}^l(n) = \alpha \Delta w_{ji}^l(n-1) - \eta \frac{\partial E(n)}{\partial w_{ji}^l(n)}$$

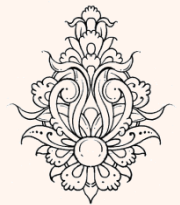

ثابت Momentum $0 \leq \alpha < 1$

تخیرات وزن در مرحله پیشین

$$\Delta w_{ji}^l(n) = \alpha \Delta w_{ji}^l(n-1) + \eta \delta_j^l(n) \cdot y_i^{l-1}(n)$$

$$w_{ji}^l(n+1) = w_{ji}^l(n) + \alpha \Delta w_{ji}^l(n-1) + \eta \delta_j^l(n) y_i^{l-1}(n)$$

به روز رسانی وزن‌ها

روش استفاده از momentum

تغییرات وزن در مرحله پیشین

$$\Delta w_{ji}^l(n) = \alpha \Delta w_{ji}^l(n-1) + \eta \delta_j^l(n) \cdot y_i^{l-1}(n)$$

برای iteration اول بررسی می کنیم:

$$\Delta w_{ji}^l(0) = \eta \delta_j^l(0) \cdot y_i^{l-1}(0)$$

$$\Delta w_{ji}^l(1) = \alpha \eta \delta_j^l(0) \cdot y_i^{l-1}(0) + \eta \delta_j^l(1) \cdot y_i^{l-1}(1)$$

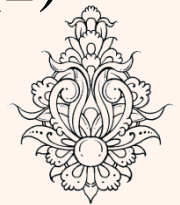
$$\Delta w_{ji}^l(2) = \alpha^2 \eta \delta_j^l(0) \cdot y_i^{l-1}(0) + \alpha \eta \delta_j^l(1) \cdot y_i^{l-1}(1) + \eta \delta_j^l(2) \cdot y_i^{l-1}(2)$$

تاثیر Momentum

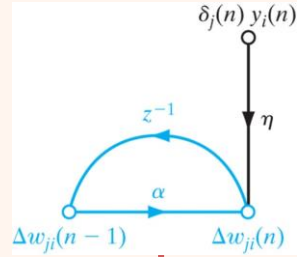
$$\Delta w_{ji}^l(n) = \eta \sum_{h=0}^n \alpha^{n-h} \delta_j^l(h) \cdot y_i^{l-1}(h)$$

نرخ آموزش

ثابت Momentum

روش استفاده از momentum

• اگر ثابت ممنتوم صفر باشد به روز رسانی عادی است.
• هر اندازه این ثابت به سمت یک میل کند به روز رسانی بیشتر از الگوی قبلی تبعیت می‌کند.

- در صورتی که که تاخیرات هم‌جهت باشند، در نظر گرفتن momentum باعث **تسریع** آموزش می‌شود.

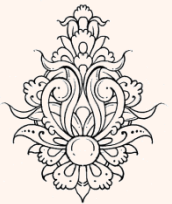
accelerating effect

- در صورت تاخیرات یکسان نباشند، موجب **پایداری** فرآیند آموزش می‌شود.

stabilizing effect

• واضح است که ثابت کمتر از صفر و بیشتر از یک ناکارآمد است.

• با تاخیر میزان نرخ آموزش می‌توان پاسخی بهینه دریافت کرد.

ادامه...

$$\Delta w_{ij}^l(n) = -\eta \sum_{h=0}^n \alpha^{n-h} \frac{\partial E(n)}{\partial w_{ji}(n)}$$

ثابت Momentum	iteration
α	1
α^2	2
.	.
α^{n-h}	n

هرچه iteration بالاتر رود ضریب کوچکتر خواهد شد بدین ترتیب از مقدار بهینه کمتر فاصله خواهیم گرفت

روش استفاده از momentum

$$\Delta w_{ji}^l(n) = -\eta \sum_{h=0}^n \alpha^{n-h} \delta_j^l(h) \cdot y_i^{l-1}(h)$$

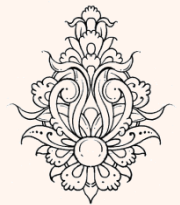
نرخ آموزش

ثابت Momentum

$$\Delta w_{ji}^l(n) = -\eta \sum_{h=0}^n \alpha^{n-h} \frac{\partial E(n)}{\partial w_{ji}(n)}$$

- میانگین زمان یادگیری برای یک شبکه بدون/با استفاده از Momentum

momentum	Training time
۰	۲۱۷
۰.۹	۹۵

نرخ یادگیری و ضریب گشتاور

- هر اندازه نرخ یادگیری کوچکتر باشد تخخیرات نمودار کندتر است، اما کمینهی محلی بهتری را می‌تواند به دست آورد. در این شرایط فضای بیشتری از رویه‌ی خطا مورد بررسی قرار می‌گیرد.

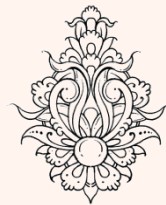
For $\eta \rightarrow 0$, $\alpha \rightarrow 1$

باعث افزایش سرعت همگرایی

For $\eta \rightarrow 1$, $\alpha \rightarrow 0$

باعث ثبات یادگیری

- در صورتی که برای نرخ یادگیری و ضریب گشتاور اعداد ثابت و بزرگی در نظر گرفته شود، باعث خواهد شد میزان خطا به صورت نوسانی تخخیر کند و یا به مقدار بالاتری همگرا شود.

روش نرخ یادگیری متغیر (وفاقی)

Adaptive Learning Rate

Bold Driver

ضریب momentum را صفر می‌گذاریم

if $E(k+1) > (1 + \xi)E(k) \longrightarrow w(k+1) = w(k)$

$$\xi > 0.01$$

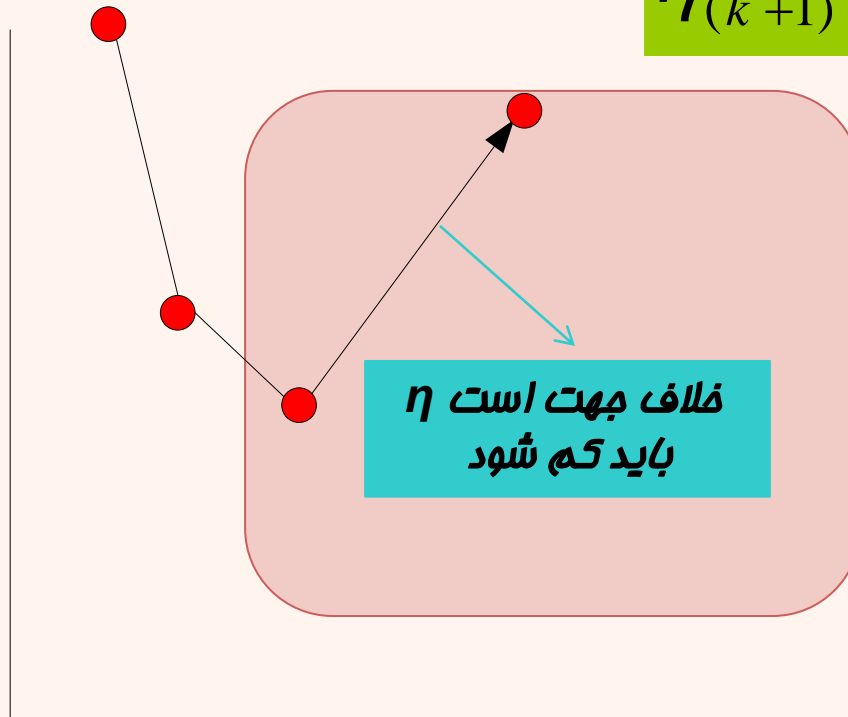
در این حالت جهت حرکت نامناسب است

$$\eta_{(k+1)} = \eta_{(k)} \cdot \rho$$

$$0 < \rho < 1$$

معمولا ۰.۵

SSE

روش نرخ یادگیری متغیر (وفاقی)

ضریب momentum به مقدار اصلی برمی‌گردد

$$\text{if } E(k+1) < E(k) \longrightarrow w(k+1) = w(k) + \Delta w(k)$$

در این حالت جهت حرکت مناسب است

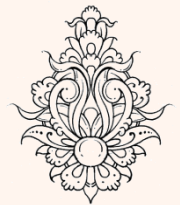
$$\eta_{(k+1)} = \eta_{(k)} \cdot d$$

$$1 < d < 2$$

معمولا ۱.۰۱ تا ۱.۰۵

SSE

η بیشتر شود

روش نرخ یادگیری متغیر (وفاقی)

$$\text{if } E(k+1) > (1 + \beta)E(k)$$

$$\beta < \xi$$

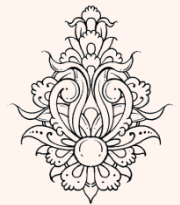
$$w(k+1) = w(k) + \Delta w(k)$$

$$\eta_{(k+1)} = \eta_{(k)}$$

چنانچه شرط قبلی برقرار نباشد

وزن های جدید را قبول کرده
ولی η ثابت می ماند و α به مقدار
اولیه تغییر داده می شود.

این شیوه تنها برای آموزش دسته ای مفید است، در
صورت استفاده در روش ترتیبی منجر به واگرایی می شود.

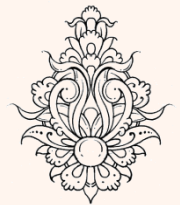

- در روش ترتیبی، استفاده از Bold driver منجر به واگرایی الگوریتم می‌شود، از این رو به جای در نظر گرفتن نرخ و فقی، نرخ آموزش به صورت نزولی در نظر گرفته می‌شود.

$$\eta_{(k)} = \frac{\eta_{(0)}}{1 + \frac{k}{T}}$$

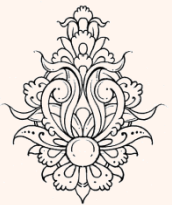
- بدین ترتیب، در گام‌های اولیه نرخ آموزش تقریباً ثابت است. بعد از رسیدن به محدوده می‌نیم، نرخ آموزش کاهش می‌یابد.

- در این حالت یک هایپرپارامتر آزاد به مجموعه پارامترها افزوده خواهد شد.

روش‌های بهبود کارایی

- غالباً گفته می‌شود که طراحی شبکه‌ی عصبی بیش از آن که «علم» باشد، نوعی «هنر» است، چرا که تنظیم پارامترهای زیادی که در طراحی دخیل هستند، تا حد زیادی به تجربه‌ی شخص بستگی دارد.
- با این وجود روش‌هایی برای بهبود کارایی شبکه وجود دارد:
- روش ترتیبی در مقابل دسته‌ای:
 - جاهایی که مجموعه‌ی آموزشی بزرگی در اختیار داریم و افزودن در داده‌ها بالاست روش ترتیبی مناسب‌تر است.
 - مواردی که مجموعه‌ی آموزشی ثابت نیست، داده‌های جدید به مجموعه اضافه شود.

روش‌های بهبود کارایی (ادامه...)

Maximizing information content

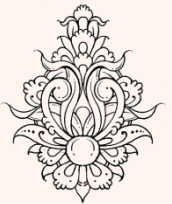
- استفاده از حداکثر اطلاعات در آموزش:

- مجموعه‌ی آموزشی نقش بسیار مهمی در همگرایی و تصمیم‌پذیری دارد.

- بهتر است از نمونه‌هایی استفاده شود که بیشترین خطا در آموزش را ایجاد می‌کند.

- نمونه‌هایی که با هم متفاوت هستند. این کار باعث می‌شود گستره‌ی وسیع‌تری از وزن‌ها بررسی شوند.

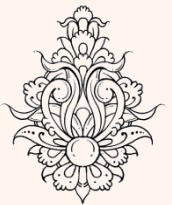
- در بازشناسی الگو در شیوه‌ی ترتیبی، اعمال الگوها به صورت تصادفی موجب می‌شود تا داده‌های یک کلاس به صورت پشت سرهم انتخاب نشوند.

روش‌های بهبود کارایی (ادامه...)

emphasizing scheme

- نمونه‌های دشوارتر به شبکه بیشتر اعمال شوند.
این شیوه البته با مشکلاتی هم روبرو است.
 - ترتیب اعمال نمونه‌های آموزشی به هم می‌ریزد.
 - یا داده‌های دورافتاده (outlier) در مجموعه‌ی آموزشی وجود داشته باشد. چنین داده‌های «تعمیم‌پذیری» را با چالش مواجه می‌کند.

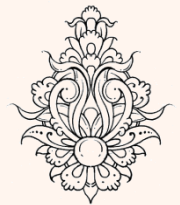
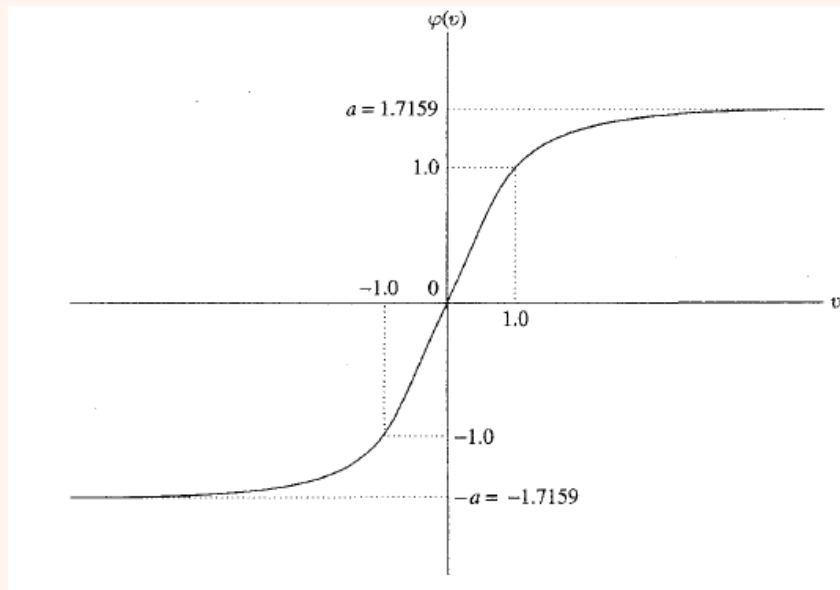
روش‌های بهبود کارایی (ادامه...)

- تابع فعال‌سازی:

– انتخاب تابع فعال‌سازی مناسب در کارایی موثر است.

- مقدار خروجی مطلوب:

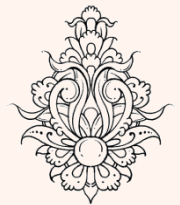
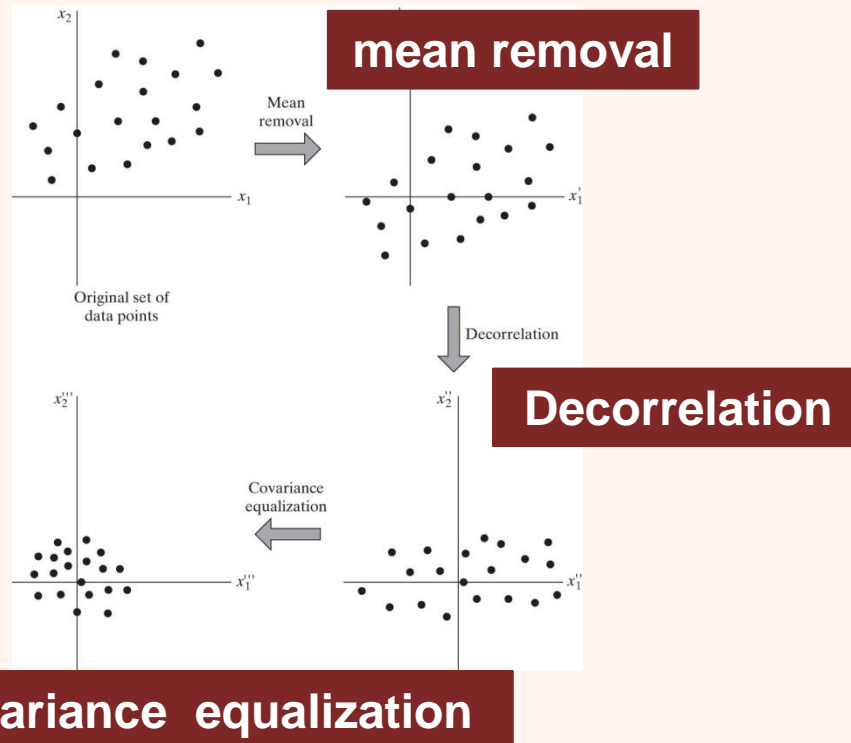
– این مقدار باید در محدوده‌ی برد تابع فعالیت باشد،
وگرنه پارامترهای آزاد به سمت بی‌نهایت می‌روند.

روش‌های بهبود کارایی (ادامه...)

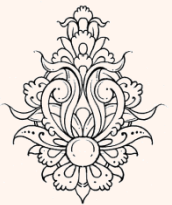
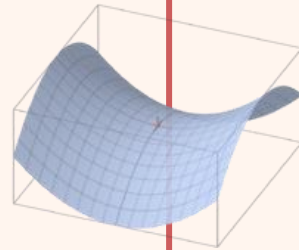
- بهنجارسازی ورودی‌ها:

– بر روی داده‌های ورودی باید پیش‌پردازش‌های صورت پذیرد. بهتر است میانگین ورودی‌ها صفر شود. در غیر این صورت به صورت زیگزاگ به سمت میانی حرکت می‌کند.

روش‌های بهبود کارایی (ادامه...)

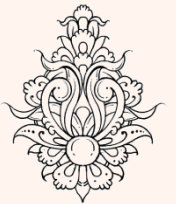
- مقداردهی اولیهی وزن‌ها:
 - مقادیر بزرگ ← رفتن به نامیهی اشباع ← کند شدن آموزش
 - مقادیر کوچک ← نزدیکی مبدأ ← مبدأ به صورت «نقطه‌ی زینی» است.
 - مقدار مناسب مقداری بین این دو است.
- ثابت می‌شود در صورتی که میانگین مقدار اولیهی وزن‌ها صفر و انحراف معیار آن $\sigma_w = m^{-1/2}$ در نظر گرفته شود، (m تعداد اتصالات به نورون) نتیجه‌ی بهتری به دست می‌آید (زمانی که تابع انگیزش tanh باشد).

روش‌های بهبود کارایی (ادامه...)

• نرخ آموزش:

- در مورد نرخ آموزش وفقی صحبت شد.
- همه‌ی نوره‌ها باید با یک سرعت آموزش ببینند. نوره‌نلایه‌ی آخر معمولاً گرادیان بزرگ‌تری دارد. بنابراین بهتر است، نرخ آموزش لایه‌های آخر، کمتر در نظر گرفته شود.
- توصیه می‌شود نرخ آموزش بر اساس تعداد اتصالات نیز تنظیم شود.

روش‌های سرعت بخشیدن به همگرایی

- برای تصحیح وزن w_{ji} ابتدا خطا را محاسبه می‌کردیم:

$$E(k) = \frac{1}{2} \sum_{j \in C} e_j^2(k) \quad e_j(k) = d_j(k) - y_j(k)$$

$$y_j = \varphi(v_j)$$

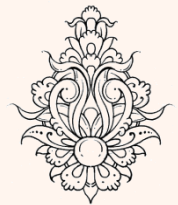
$$\Delta w_{ji}(k) = -\frac{\partial E(k)}{\partial w_{ji}(k)} = -\frac{1}{2} \frac{\partial e_j^2(k)}{\partial w_{ji}(k)}$$

$$= -e_j(k) \cdot \frac{\partial e_j(k)}{\partial w_{ji}(k)}$$

$$= e_j(k) \cdot \frac{\partial y_j(k)}{\partial w_{ji}(k)}$$

واضحی

مطلوب

روش‌های سرعت بخشیدن به همگرایی

$$\Delta w_{ji}(k) = e_j(k) \cdot \frac{\partial y_j(k)}{\partial v_j(k)} \cdot \frac{\partial v_j(k)}{\partial w_{ji}(k)}$$

اگر f تابع sigmoid باشد

$$y_j = \varphi(v_j)$$

ورودی به شافنی زا

$$\Delta w_{ji}(k) = e_j(k) y_j(k) (1 - y_j(k)) \cdot \frac{\partial v_j(k)}{\partial w_{ji}(k)}$$

مناسب

$$e_j \ll$$

$$y_j \approx 0$$

بزرگ ولی

$$e_j$$

$$y_j \approx 1$$

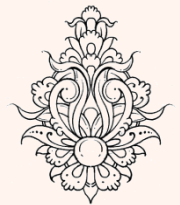
بزرگ ولی

$$e_j$$

$$\Delta w_{ji} \ll$$

نامناسب

کند شدن همگرایی

• تعویض تابع معیار خطا

– در روش عادی B.P تابع معیار خطا

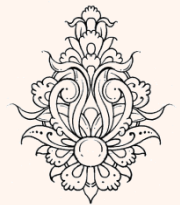
$$E(k) = \sum_{h=1}^M e_h^2(k)$$

– روش (V-O) *Van Oyen, Nienhuis*

$$E(k) = - \sum_{h=1}^M [d_h \ln(y_h(k)) + (1 - d_h) \ln(1 - y_h(k))]$$

فروبی مطلوب

فروبی واقعی

$$E(k) = - \sum_{h=1}^M [d_h \ln(y_h(k)) + (1 - d_h) \ln(1 - y_h(k))]$$

$$\Delta w_{ji}(k) = - \frac{\partial E(k)}{\partial w_{ji}(k)} = - \frac{\partial E(k)}{\partial y_j(k)} \cdot \frac{\partial y_j(k)}{\partial v_j(k)} \cdot \frac{\partial v_j(k)}{\partial w_{ji}(k)}$$

$$= \left[d_j \times \frac{1}{y_j(k)} - (1 - d_j) \times \frac{1}{(1 - y_j(k))} \right] \cdot y_j(k)(1 - y_j(k)) \cdot y_i$$

$$= e_j \cdot \frac{\partial v_j(k)}{\partial w_{ji}(k)}$$

e_j

فروبی لایه ما قبل آفر

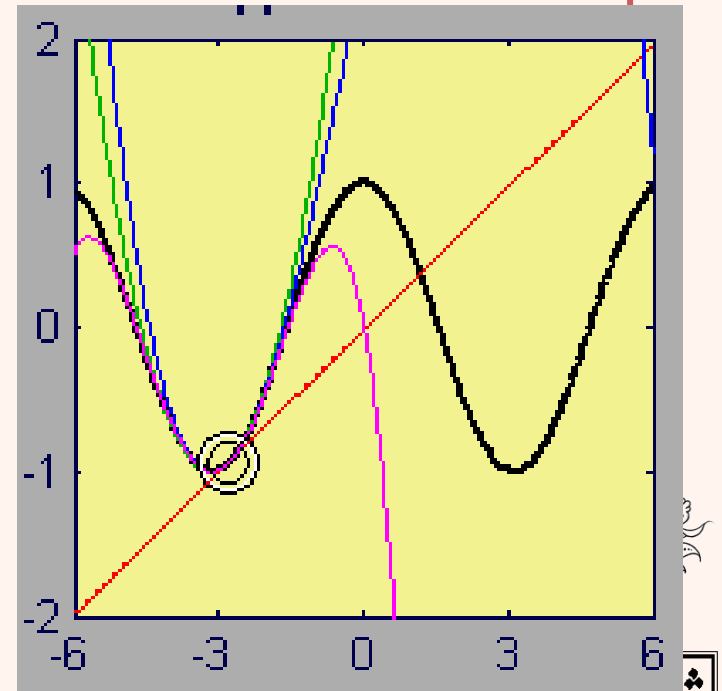
بسط تیلور

- توابع تحلیلی قابل تقریب زدن با چندجمله‌ای‌ها هستند.

$$F(x) = F(x^*) + \frac{d}{dx}F(x) \Big|_{x=x^*} (x - x^*)$$

$$+ \frac{1}{2} \frac{d^2}{dx^2} F(x) \Big|_{x=x^*} (x - x^*)^2 +$$

$$+ \frac{1}{n!} \frac{d^n}{dx^n} F(x) \Big|_{x=x^*} (x - x^*)^n +$$

nnd8ts1

حالت برداری

$$F(\mathbf{X}) = F(x_1, x_2, \dots, x_n)$$

$$\begin{aligned} F(\mathbf{X}) = & F(\mathbf{X}^*) + \frac{\partial}{\partial x_1} F(\mathbf{X}) \Big|_{\mathbf{X}=\mathbf{X}^*} (x_1 - x_1^*) + \frac{\partial}{\partial x_2} F(\mathbf{X}) \Big|_{\mathbf{X}=\mathbf{X}^*} (x_2 - x_2^*) \\ & + \dots + \frac{\partial}{\partial x_n} F(\mathbf{X}) \Big|_{\mathbf{X}=\mathbf{X}^*} (x_n - x_n^*) + \frac{1}{2} \frac{\partial^2}{\partial x_1^2} F(\mathbf{X}) \Big|_{\mathbf{X}=\mathbf{X}^*} (x_1 - x_1^*)^2 \\ & + \frac{1}{2} \frac{\partial^2}{\partial x_1 \partial x_2} F(\mathbf{X}) \Big|_{\mathbf{X}=\mathbf{X}^*} (x_1 - x_1^*) (x_2 - x_2^*) + \dots \end{aligned}$$

فرم ماتریسی

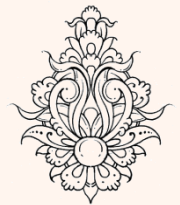
$$F(\mathbf{x}) = F(\mathbf{x}^*) + \nabla F(\mathbf{x})^T \Big|_{\mathbf{x}=\mathbf{x}^*} (\mathbf{x} - \mathbf{x}^*) + \frac{1}{2} (\mathbf{x} - \mathbf{x}^*)^T \nabla^2 F(\mathbf{x}) \Big|_{\mathbf{x}=\mathbf{x}^*} (\mathbf{x} - \mathbf{x}^*) + \dots$$

Gradient

$$\nabla F(\mathbf{x}) = \begin{bmatrix} \frac{\partial}{\partial x_1} F(\mathbf{x}) \\ \frac{\partial}{\partial x_2} F(\mathbf{x}) \\ \vdots \\ \frac{\partial}{\partial x_n} F(\mathbf{x}) \end{bmatrix}$$

Hessian

$$\nabla^2 F(\mathbf{x}) = \begin{bmatrix} \frac{\partial^2}{\partial x_1^2} F(\mathbf{x}) & \frac{\partial^2}{\partial x_1 \partial x_2} F(\mathbf{x}) & \dots & \frac{\partial^2}{\partial x_1 \partial x_n} F(\mathbf{x}) \\ \frac{\partial^2}{\partial x_2 \partial x_1} F(\mathbf{x}) & \frac{\partial^2}{\partial x_2^2} F(\mathbf{x}) & \dots & \frac{\partial^2}{\partial x_2 \partial x_n} F(\mathbf{x}) \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \frac{\partial^2}{\partial x_n \partial x_1} F(\mathbf{x}) & \frac{\partial^2}{\partial x_n \partial x_2} F(\mathbf{x}) & \dots & \frac{\partial^2}{\partial x_n^2} F(\mathbf{x}) \end{bmatrix}$$

$$F(\mathbf{x}) = \frac{1}{2} \mathbf{x}^T \mathbf{A} \mathbf{x} + \mathbf{d}^T \mathbf{x} + c$$

فرم کلی یک تابع درجه ۲

الگوریتم‌های بهینه‌سازی

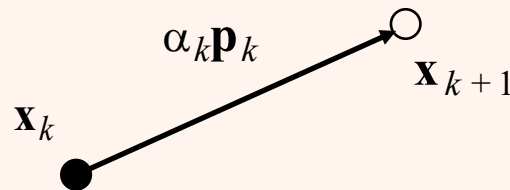
برای یافتن نقطه‌ی مینیمم خطا بر روی رویه‌ی کارایی (performance(error) surface) شیوه‌های متفاوتی وجود دارد.

هدف یافتن نقطه‌ی مینیمم تابع خطا ($F(X)$) می‌باشد با استفاده از الگوریتم‌های تکرار شونده است. از یک حدس اولیه شروع خواهیم کرد.

$$\mathbf{x}_{k+1} = \mathbf{x}_k + \alpha_k \mathbf{p}_k$$

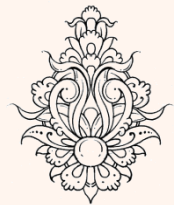
۱

$$\Delta \mathbf{x}_k = (\mathbf{x}_{k+1} - \mathbf{x}_k) = \alpha_k \mathbf{p}_k$$

\mathbf{p}_k - Search Direction

α_k - Learning Rate

- روند به‌روزرسانی می‌باید به گونه‌ای باشد که

$$F(\mathbf{x}_{k+1}) < F(\mathbf{x}_k)$$

داریم:

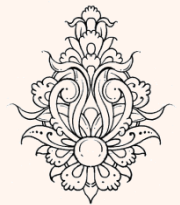
$$F(\mathbf{x}_{k+1}) = F(\mathbf{x}_k + \Delta\mathbf{x}_k) \approx F(\mathbf{x}_k) + \mathbf{g}_k^T \Delta\mathbf{x}_k$$

سری تیلور مرتبه یک

- که در آن \mathbf{g}_k از رابطه‌ی زیر به دست می‌آید:

$$\mathbf{g}_k \equiv \nabla F(\mathbf{x}) \Big|_{\mathbf{x} = \mathbf{x}_k}$$

گرادیان

الگوریتم‌های بهینه‌سازی

- برای این $F(\mathbf{x}_{k+1}) < F(\mathbf{x}_k)$ بخش آخر رابطه‌ی زیر باید کوچک‌تر از صفر باشد.

$$F(\mathbf{x}_{k+1}) = F(\mathbf{x}_k + \Delta \mathbf{x}_k) \approx F(\mathbf{x}_k) + \mathbf{g}_k^T \Delta \mathbf{x}_k$$

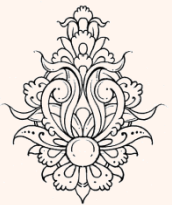
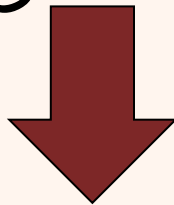
- پس داریم:

$$\mathbf{g}_k^T \Delta \mathbf{x}_k = \alpha_k \mathbf{g}_k^T \mathbf{p}_k < 0$$

- اگر α بین صفر و یک باشد، خواهیم داشت:

$$\mathbf{g}_k^T \mathbf{p}_k < 0$$

- به هر بردار \mathbf{p}_k که شرط بالا صدق کند، «descent direction» می‌گویند.

الگوریتم‌های بهینه‌سازی

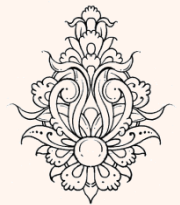
$$g_k^T p_k < 0$$

- در رابطه‌ی فوق می‌باید ضرب داخلی دو بردار گرادیان و بردار جهت نزولی (descent direction) منفی باشد، هر چه عبارت فوق منفی‌تر باشد، سریع‌تر به نقطه‌ی مزبور نزدیک می‌شویم.
- چگونه می‌توان به سریع‌ترین کاهش دست یافت؟

$$p_k = -g_k$$

- برای متد steepest decent داریم:

$$x_{k+1} = x_k - \alpha_k g_k$$

• Steepest decent را برای مسالهی زیر اعمال

$$F(x) = x_1^2 + 25x_2^2 \quad \text{کنید:}$$

• با در نظر گرفتن $x_0 = \begin{bmatrix} 0.5 \\ 0.5 \end{bmatrix}$ خواهیم داشت:

$$\nabla F(x) = \begin{bmatrix} \frac{\partial}{\partial x_1} F(x) \\ \frac{\partial}{\partial x_2} F(x) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2x_1 \\ 50x_2 \end{bmatrix} \rightarrow \nabla F(x) \Big|_{x=x_0} = \begin{bmatrix} 1 \\ 25 \end{bmatrix}$$

• با در نظر گرفتن $\alpha=0.01$ خواهیم داشت:

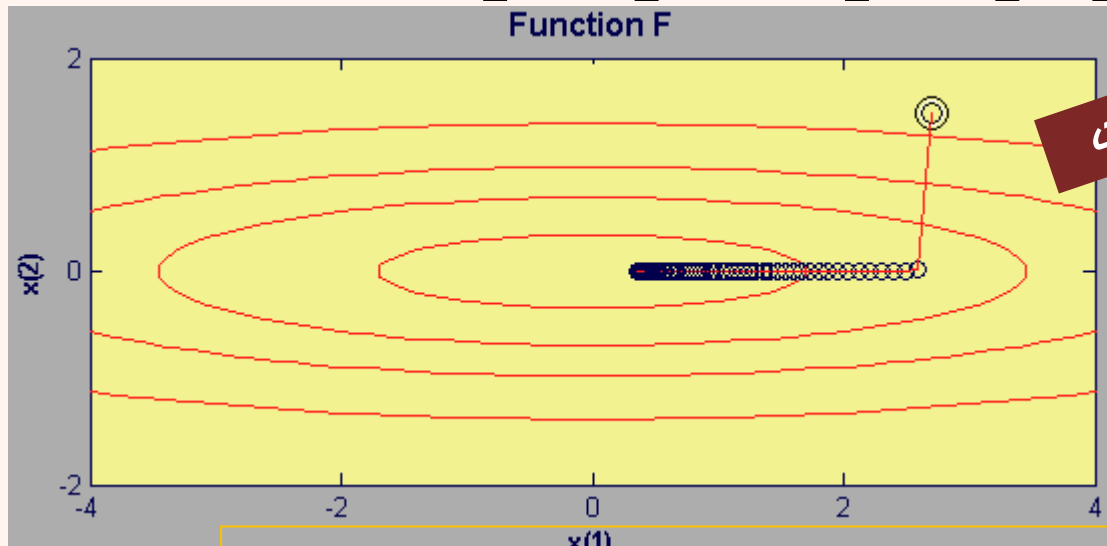
First iteration

$$x_1 = x_0 - \alpha g_0 = \begin{bmatrix} 0.5 \\ 0.5 \end{bmatrix} - 0.01 \begin{bmatrix} 1 \\ 25 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0.49 \\ 0.25 \end{bmatrix}$$

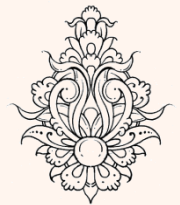
Second iteration

$$x_2 = x_1 - \alpha g_1 = \begin{bmatrix} 0.49 \\ 0.25 \end{bmatrix} - 0.01 \begin{bmatrix} 0.98 \\ 12.5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0.4802 \\ 0.125 \end{bmatrix}$$

در صورت ادامه‌ی روند خواهیم داشت

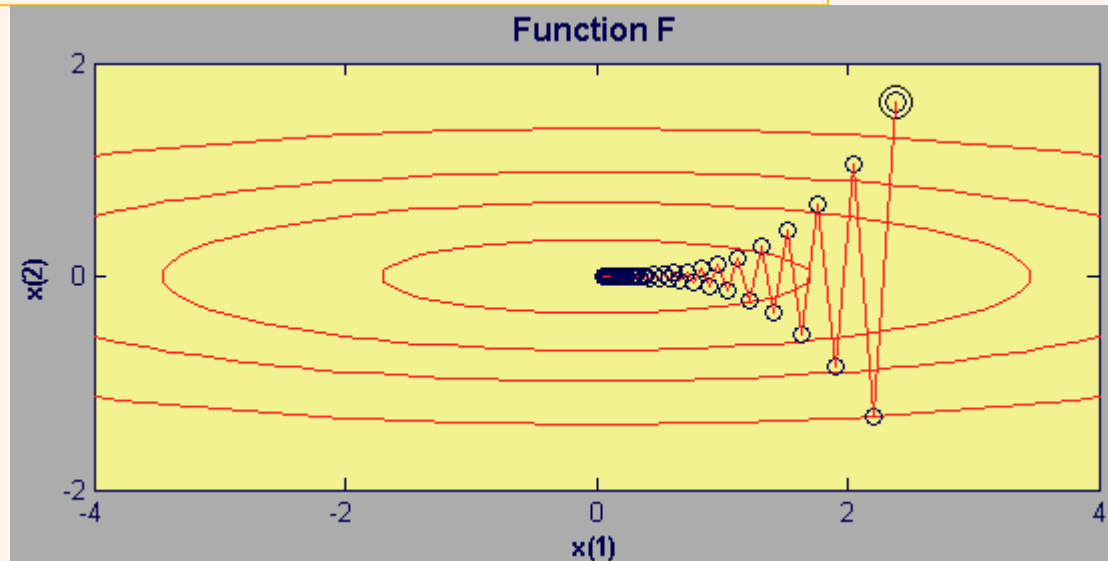

Trajectory for Steepest Descent with $\alpha = 0.01$

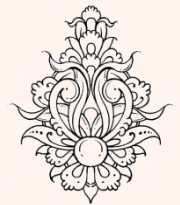

- اگر نرخ آموزش را بالا ببریم چیزی شبیه به شکل زیر خواهیم داشت:
- در این صورت نوسان بیشتری خواهیم داشت و ناپایداری بیشتری خواهد شد.

Trajectory for Steepest Descent with $\alpha = 0.035$

همواره جهت تخییرات بر مسیر عمود است
و این به دلیل استفاده از گرادیان است.

مثال

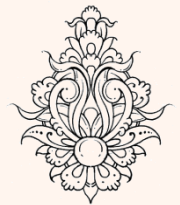
$$F(\mathbf{x}) = x_1^2 + 2x_1x_2 + 2x_2^2 + x_1$$

$$\mathbf{x}_0 = \begin{bmatrix} 0.5 \\ 0.5 \end{bmatrix} \quad \alpha = 0.1$$

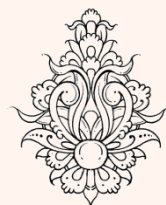
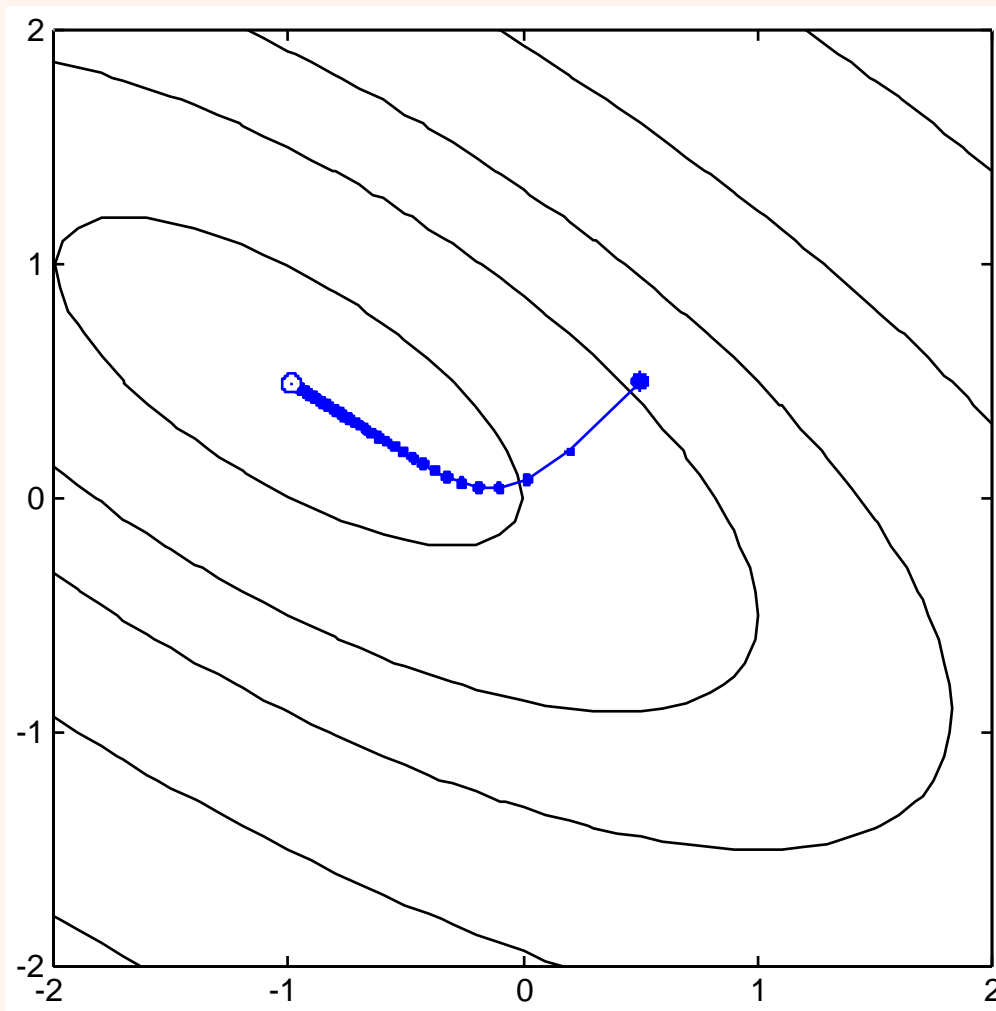
$$\nabla F(\mathbf{x}) = \begin{bmatrix} \frac{\partial}{\partial x_1} F(\mathbf{x}) \\ \frac{\partial}{\partial x_2} F(\mathbf{x}) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2x_1 + 2x_2 + 1 \\ 2x_1 + 4x_2 \end{bmatrix} \quad \mathbf{g}_0 = \nabla F(\mathbf{x})|_{\mathbf{x} = \mathbf{x}_0} = \begin{bmatrix} 3 \\ 3 \end{bmatrix}$$

$$\mathbf{x}_1 = \mathbf{x}_0 - \alpha \mathbf{g}_0 = \begin{bmatrix} 0.5 \\ 0.5 \end{bmatrix} - 0.1 \begin{bmatrix} 3 \\ 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0.2 \\ 0.2 \end{bmatrix}$$

$$\mathbf{x}_2 = \mathbf{x}_1 - \alpha \mathbf{g}_1 = \begin{bmatrix} 0.2 \\ 0.2 \end{bmatrix} - 0.1 \begin{bmatrix} 1.8 \\ 1.2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0.02 \\ 0.08 \end{bmatrix}$$

نمودار

$$F(\mathbf{x}) = \frac{1}{2} \mathbf{x}^T \mathbf{A} \mathbf{x} + \mathbf{d}^T \mathbf{x} + c$$

$$\nabla F(\mathbf{x}) = \mathbf{A} \mathbf{x} + \mathbf{d}$$

$$\mathbf{x}_{k+1} = \mathbf{x}_k - \alpha \mathbf{g}_k = \mathbf{x}_k - \alpha (\mathbf{A} \mathbf{x}_k + \mathbf{d}) \longrightarrow \mathbf{x}_{k+1} = [\mathbf{I} - \alpha \mathbf{A}] \mathbf{x}_k - \alpha \mathbf{d}$$

linear dynamic system

پایداری وابسته به مقادیر ویژهی این ماتریس است

$(\lambda_i$ - eigenvalue of $\mathbf{A})$

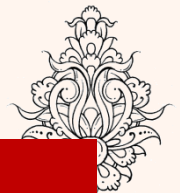
$$[\mathbf{I} - \alpha \mathbf{A}] \mathbf{z}_i = \mathbf{z}_i - \alpha \mathbf{A} \mathbf{z}_i = \mathbf{z}_i - \alpha \lambda_i \mathbf{z}_i = (1 - \alpha \lambda_i) \mathbf{z}_i$$

Eigenvalues of $[\mathbf{I} - \alpha \mathbf{A}]$.

با فرض آن که دارای که مینم مطلوب با

$$|(1 - \alpha \lambda_i)| < 1 \longrightarrow \alpha < \frac{2}{\lambda_i} \longrightarrow$$

$$\alpha < \frac{2}{\lambda_{max}}$$

مثال

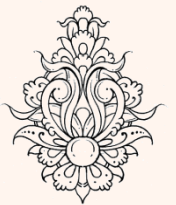
- با اعمال این مساله بر مثال قبلی برآنیه
بیشترین میزان نرخ آموزش مجاز را محاسبه کنید

$$F(x) = x_1^2 + 25x_2^2$$

- همان‌گونه که مشاهده می‌شود مثالی درجه دو
است پس Hessian Matrix به صورت زیر خواهد
بود:

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 50 \end{bmatrix}$$

- پس برای مقادیر ویژه داریم:
 $\{(\lambda_1 = 2), \left(z_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}\right)\}, \{(\lambda_2 = 50), \left(z_2 = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}\right)\}$

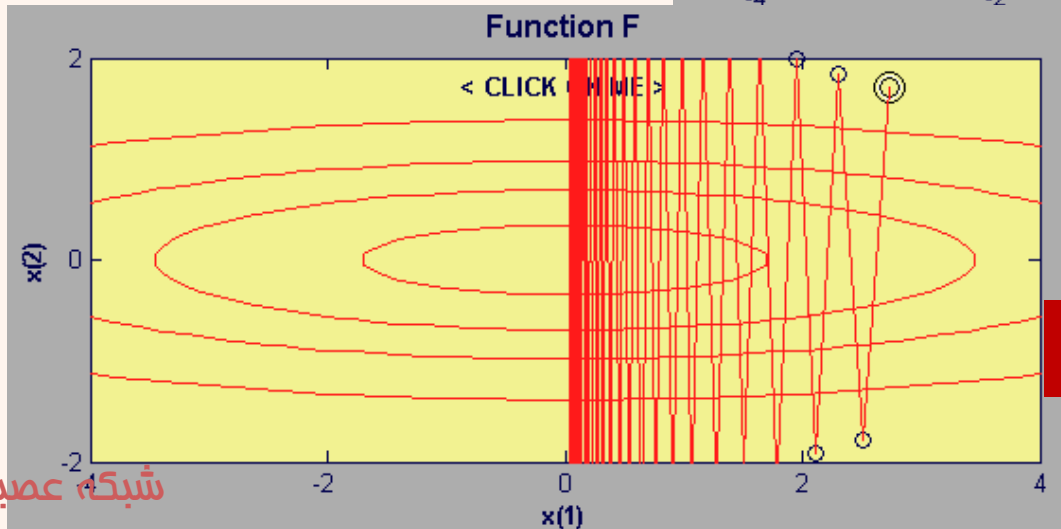
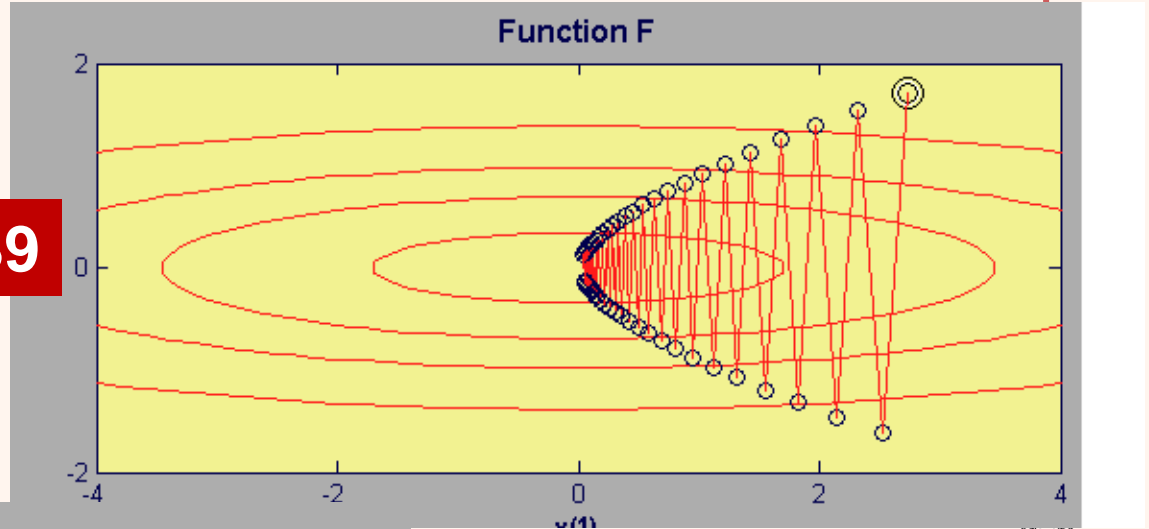
مثال-ادامه

• پس بیشترین میزان نرخ آموزش از رابطه‌ی زیر به

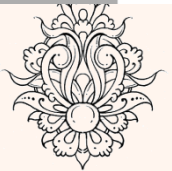
$$\alpha < \frac{2}{\lambda_{\max}} = \frac{2}{50} = 0.04$$

دست می‌آید:

$\alpha=0.039$

$\alpha=0.041$

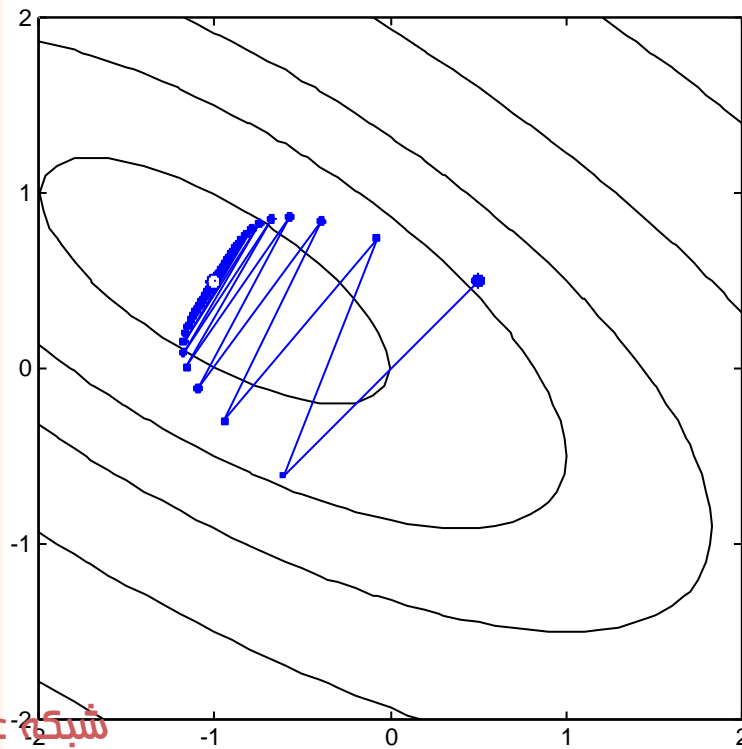
مثال

$$F(\mathbf{x}) = x_1^2 + 2x_1x_2 + 2x_2^2 + x_1$$

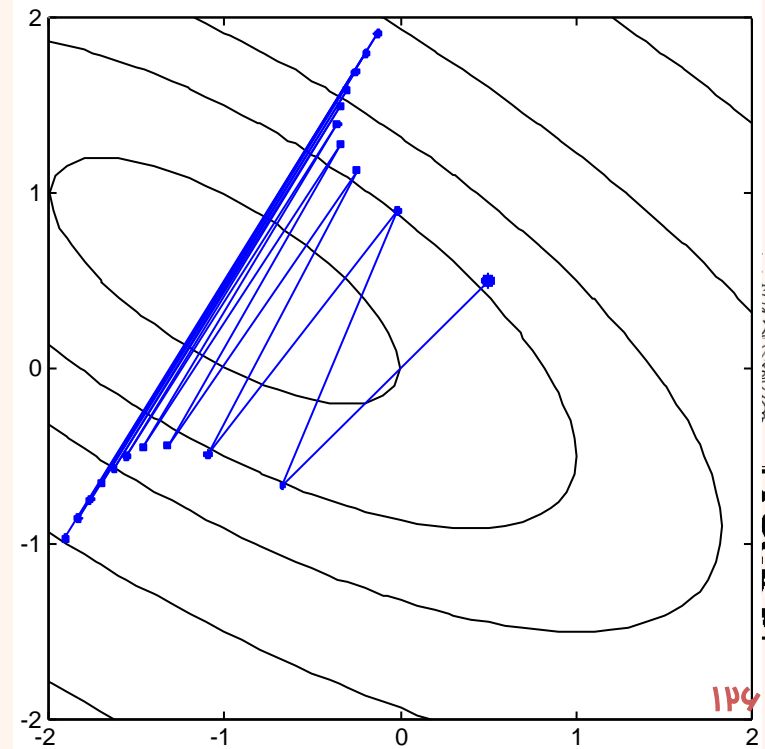
$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} 2 & 2 \\ 2 & 4 \end{bmatrix} \quad \left\{ (\lambda_1 = 0.764), \left(\mathbf{z}_1 = \begin{bmatrix} 0.851 \\ -0.526 \end{bmatrix} \right) \right\}, \left\{ \lambda_2 = 5.24, \left(\mathbf{z}_2 = \begin{bmatrix} 0.526 \\ 0.851 \end{bmatrix} \right) \right\}$$

$$\alpha < \frac{2}{\lambda_{max}} = \frac{2}{5.24} = 0.38$$

$\alpha = 0.37$

$\alpha = 0.39$

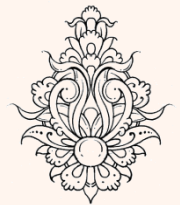

- در مورد انتخاب نرخ آموزش به صورت افقی پیش از این صحبت شد.
- راه دیگر انتخاب نرخ آموزش به گونه‌ای است که عبارت زیر مینیمم شود:

$$F(\mathbf{x}_k + \alpha_k \mathbf{p}_k)$$

- برای این منظور لازم است در راستای \mathbf{p}_k جستجویی صورت پذیرد.
- برای توابع درجه‌ی دوم می‌توان راه حلی تحلیلی ارائه نمود:

$$\frac{d}{d\alpha_k}(F(\mathbf{x}_k + \alpha_k \mathbf{p}_k)) = \nabla F(\mathbf{x})^T \Big|_{\mathbf{x} = \mathbf{x}_k} \mathbf{p}_k + \alpha_k \mathbf{p}_k^T \nabla^2 F(\mathbf{x}) \Big|_{\mathbf{x} = \mathbf{x}_k} \mathbf{p}_k$$

تنظیم نرخ یادگیری (ادامه...)

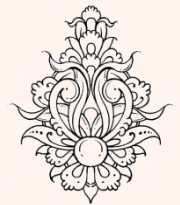
$$\frac{d}{d\alpha_k}(F(\mathbf{x}_k + \alpha_k \mathbf{p}_k)) = \nabla F(\mathbf{x})^T \Big|_{\mathbf{x} = \mathbf{x}_k} \mathbf{p}_k + \alpha_k \mathbf{p}_k^T \nabla^2 F(\mathbf{x}) \Big|_{\mathbf{x} = \mathbf{x}_k} \mathbf{p}_k$$

در نتیجه

$$\alpha_k = - \frac{\nabla F(\mathbf{x})^T \Big|_{\mathbf{x} = \mathbf{x}_k} \mathbf{p}_k}{\mathbf{p}_k^T \nabla^2 F(\mathbf{x}) \Big|_{\mathbf{x} = \mathbf{x}_k} \mathbf{p}_k} = - \frac{\mathbf{g}_k^T \mathbf{p}_k}{\mathbf{p}_k^T \mathbf{A}_k \mathbf{p}_k}$$

که در آن

$$\mathbf{A}_k \equiv \nabla^2 F(\mathbf{x}) \Big|_{\mathbf{x} = \mathbf{x}_k}$$

مثال

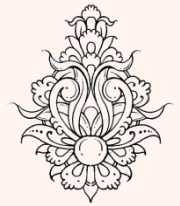
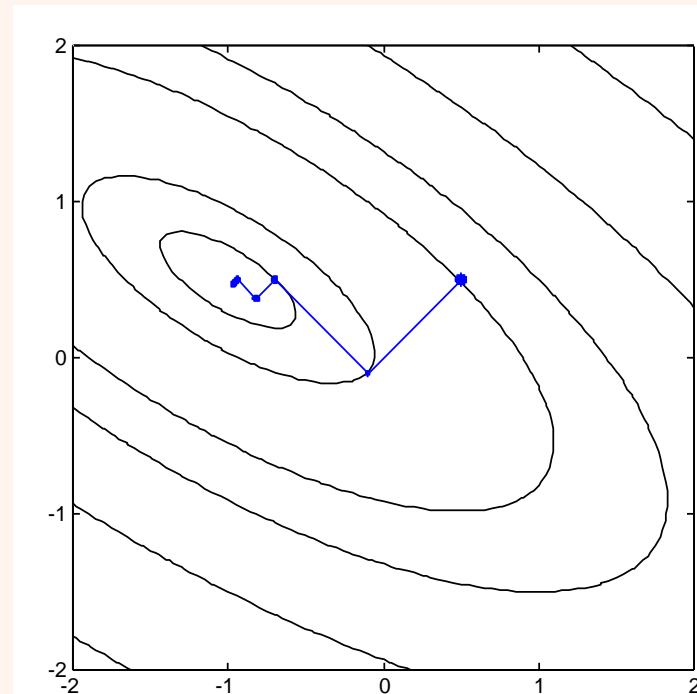
$$F(\mathbf{x}) = \frac{1}{2} \mathbf{x}^T \begin{bmatrix} 2 & 2 \\ 2 & 4 \end{bmatrix} \mathbf{x} + [1 \ 0] \mathbf{x} \quad \mathbf{x}_0 = \begin{bmatrix} 0.5 \\ 0.5 \end{bmatrix}$$

$$\nabla F(\mathbf{x}) = \begin{bmatrix} \frac{\partial}{\partial x_1} F(\mathbf{x}) \\ \frac{\partial}{\partial x_2} F(\mathbf{x}) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2x_1 + 2x_2 + 1 \\ 2x_1 + 4x_2 \end{bmatrix}$$

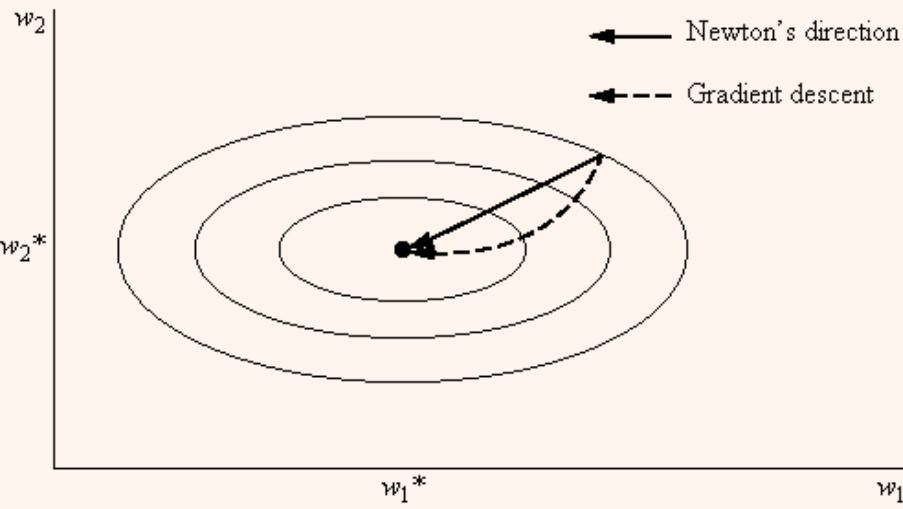
$$\mathbf{p}_0 = -\mathbf{g}_0 = -\nabla F(\mathbf{x}) \Big|_{\mathbf{x}=\mathbf{x}_0} = \begin{bmatrix} -3 \\ -3 \end{bmatrix}$$

$$\alpha_0 = -\frac{\begin{bmatrix} 3 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -3 \\ -3 \end{bmatrix}}{\begin{bmatrix} -3 & -3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 2 & 2 \\ 2 & 4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -3 \\ -3 \end{bmatrix}} = 0.2$$

$$\mathbf{x}_1 = \mathbf{x}_0 - \alpha_0 \mathbf{g}_0 = \begin{bmatrix} 0.5 \\ 0.5 \end{bmatrix} - 0.2 \begin{bmatrix} 3 \\ 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -0.1 \\ -0.1 \end{bmatrix}$$

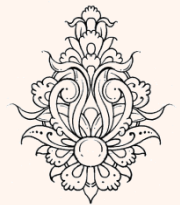
روش نیوتن

در ریاضیات از روش نیوتن جهت یافتن ریشه عبارت ریاضی به وسیله الگوریتمی تکراری استفاده می‌شود.

در مسأله‌ی بهینه‌سازی از این الگوریتم برای یافتن نقاط مانا (Stationary Point) به گونه‌ای که مشتق را صفر کند، استفاده می‌شود.

در این حالت با شروع از نقطه‌ی x_0 به دنبال نقطه‌ی x^* هستیم به گونه‌ای که $f'(x^*)=0$

روش نیوتن

- در بسط سری تیلور با استفاده از روابط زیر خواهیم داشت:

$$\Delta x = x_{k+1} - x_k$$

$$f_T(x_k + \Delta x) \approx f(x_k) + f'(x_k)\Delta x + \frac{1}{2}f''(x_k)\Delta x^2$$

- با مشتق گرفتن از رابطه‌ی فوق و قرار دادن آن برابر با صفر داریم:

$$f'(x_k) + f''(x_k)\Delta x = 0$$

$$\Delta x = -\frac{f'(x_k)}{f''(x_k)}$$

$$x_{k+1} = x_k - \frac{f'(x_k)}{f''(x_k)} \quad k = 0, 1, \dots$$

روش نیوتن

$$f_T(x_k + \Delta x) = f(x_k) + f'(x_k)\Delta x + \frac{1}{2}f''(x_k)\Delta x^2$$

• در نمایش برداری داریم:

$$F(\mathbf{x}_{k+1}) = F(\mathbf{x}_k + \Delta \mathbf{x}_k) \approx F(\mathbf{x}_k) + \mathbf{g}_k^T \Delta \mathbf{x}_k + \frac{1}{2} \Delta \mathbf{x}_k^T \mathbf{A}_k \Delta \mathbf{x}_k$$

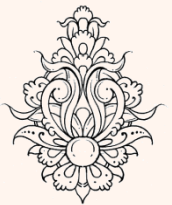
سری تیلور مرتبه ۲

با مشتق گرفتن از این تقریب و قرار دادن رابطه برابر با صفر، نقطه‌ی
مانا را بیابیم:

$$\mathbf{g}_k + \mathbf{A}_k \Delta \mathbf{x}_k = \mathbf{0}$$

$$\Delta \mathbf{x}_k = -\mathbf{A}_k^{-1} \mathbf{g}_k$$

$$\mathbf{x}_{k+1} = \mathbf{x}_k - \mathbf{A}_k^{-1} \mathbf{g}_k$$

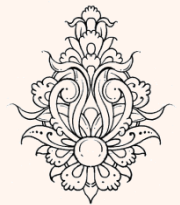
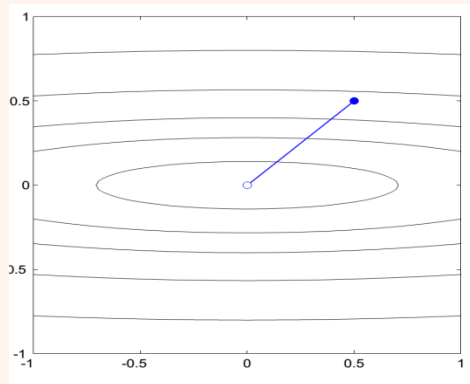

$$F(x) = x_1^2 + 25x_2^2$$

• با در نظر گرفتن $x_0 = \begin{bmatrix} 0.5 \\ 0.5 \end{bmatrix}$ خواهیم داشت:

$$\nabla F(x) = \begin{bmatrix} \frac{\partial}{\partial x_1} F(x) \\ \frac{\partial}{\partial x_2} F(x) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2x_1 \\ 50x_2 \end{bmatrix} \quad \nabla^2 F(x) = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 50 \end{bmatrix}$$

$$x_1 = \begin{bmatrix} 0.5 \\ 0.5 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 50 \end{bmatrix}^{-1} \begin{bmatrix} 1 \\ 25 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0.5 \\ 0.5 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 0.5 \\ 0.5 \end{bmatrix} = 0$$

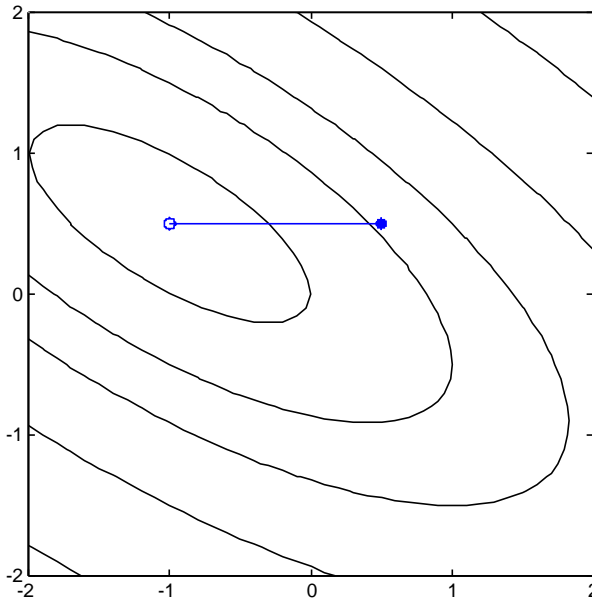
مثال ۲

$$F(\mathbf{x}) = x_1^2 + 2x_1x_2 + 2x_2^2 + x_1$$

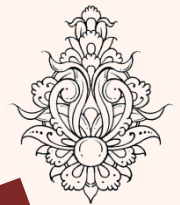
$$\mathbf{x}_0 = \begin{bmatrix} 0.5 \\ 0.5 \end{bmatrix}$$

$$\nabla F(\mathbf{x}) = \begin{bmatrix} \frac{\partial}{\partial x_1} F(\mathbf{x}) \\ \frac{\partial}{\partial x_2} F(\mathbf{x}) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2x_1 + 2x_2 + 1 \\ 2x_1 + 4x_2 \end{bmatrix} \quad \mathbf{g}_0 = \nabla F(\mathbf{x})|_{\mathbf{x} = \mathbf{x}_0} = \begin{bmatrix} 3 \\ 3 \end{bmatrix} \quad \mathbf{A} = \begin{bmatrix} 2 & 2 \\ 2 & 4 \end{bmatrix}$$

$$\mathbf{x}_1 = \begin{bmatrix} 0.5 \\ 0.5 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 2 & 2 \\ 2 & 4 \end{bmatrix}^{-1} \begin{bmatrix} 3 \\ 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0.5 \\ 0.5 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 1 & -0.5 \\ -0.5 & 0.5 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 3 \\ 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0.5 \\ 0.5 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 1.5 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1 \\ 0.5 \end{bmatrix}$$

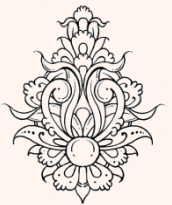

Quadratic Termination

مشکلات روش نیوتن

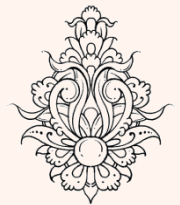
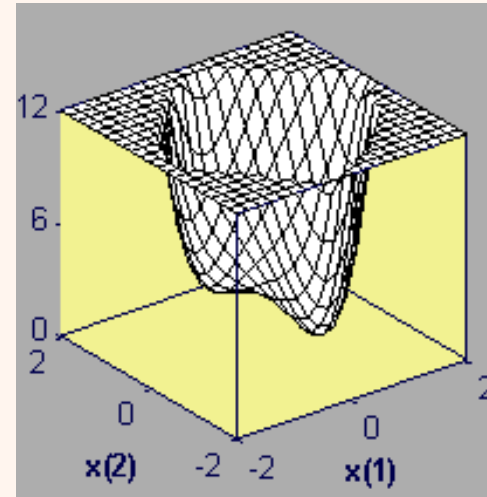
- این روش نیاز به محاسبه ماتریس **معکوس** Hessian دارد.
- ممکن است در شرایطی این ماتریس **معکوس پذیر** نباشد.
- هنگامی که تابع خطا (کارایی)، درجهی دو نباشد، تضمینی مبنی بر **همگرایی** وجود نخواهد داشت.

همگرایی

- در صورتی که تابع هزینه (کارایی) درجه‌ی دوم نباشد، با استفاده از روش نیوتن نمی‌توان همگرایی روش را تضمین کرد.
- در این صورت، همگرایی وابسته به تابع هزینه و حتی حدس اولیه است.

$$F(\mathbf{x}) = (x_2 - x_1)^4 + 8x_1x_2 - x_1 + x_2 + 3$$

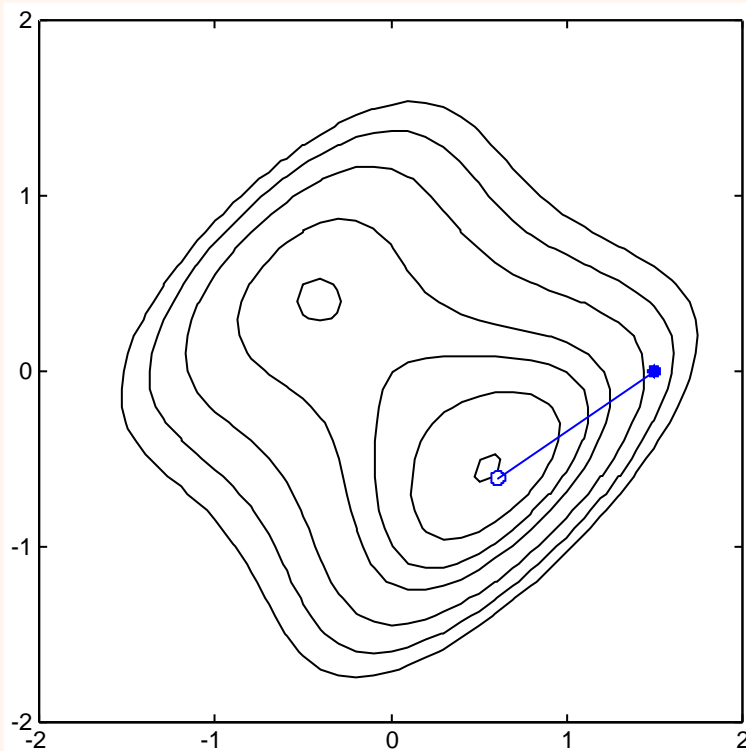

شرایط اولیه متفاوت

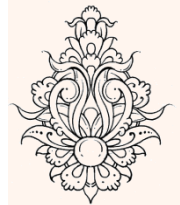
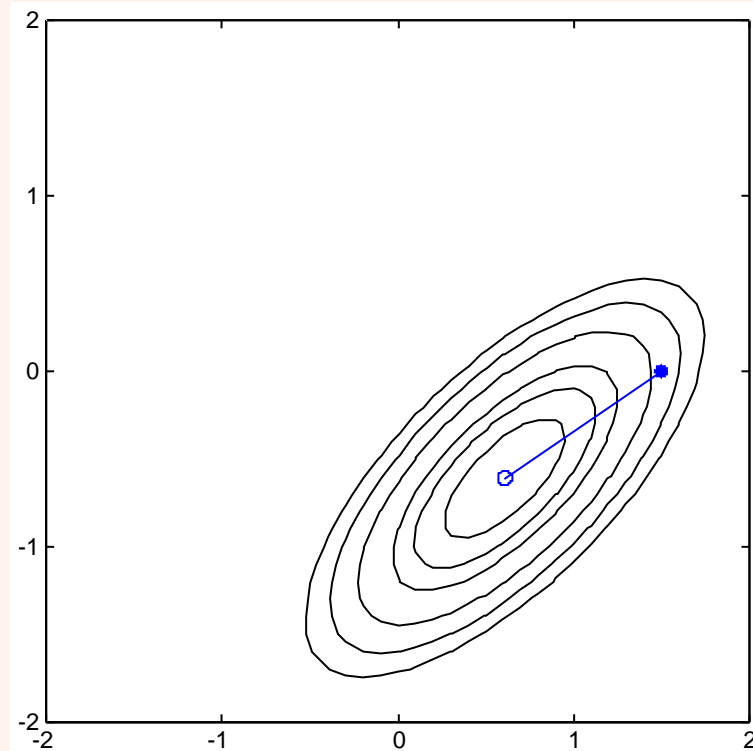
$$F(\mathbf{x}) = (x_2 - x_1)^4 + 8x_1x_2 - x_1 + x_2 + 3$$

Stationary Points: $\mathbf{x}^1 = \begin{bmatrix} -0.42 \\ 0.42 \end{bmatrix}$ $\mathbf{x}^2 = \begin{bmatrix} -0.13 \\ 0.13 \end{bmatrix}$ $\mathbf{x}^3 = \begin{bmatrix} 0.55 \\ -0.55 \end{bmatrix}$

$F(\mathbf{x})$

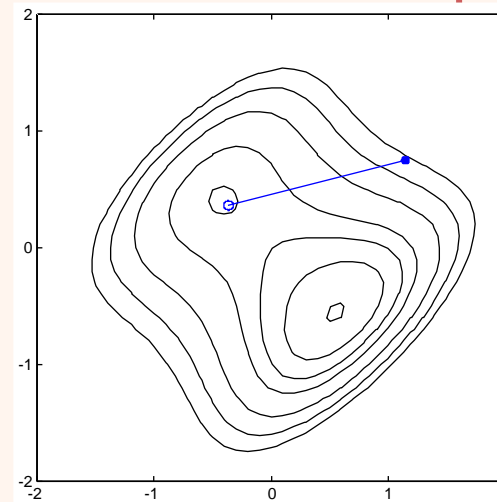
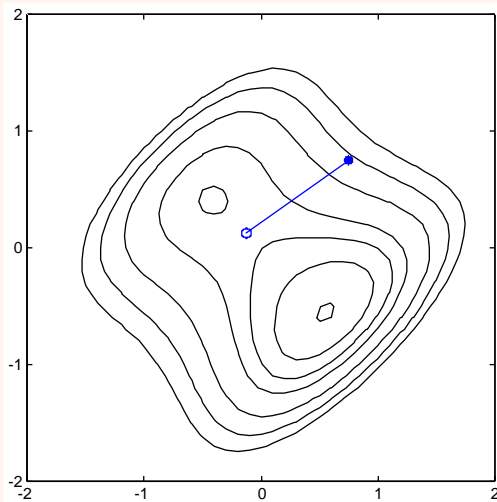
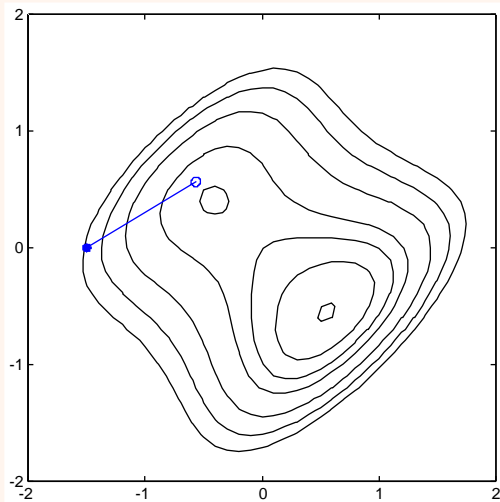

$F_2(\mathbf{x})$

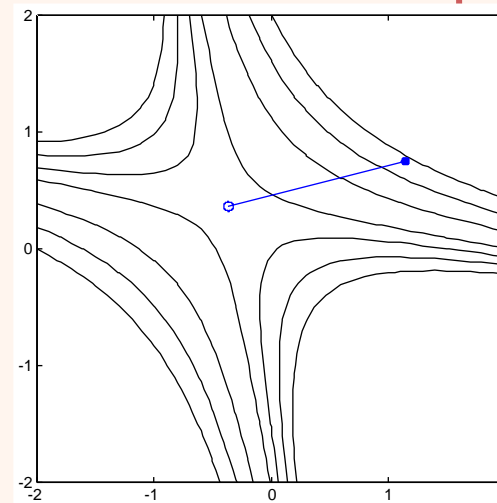
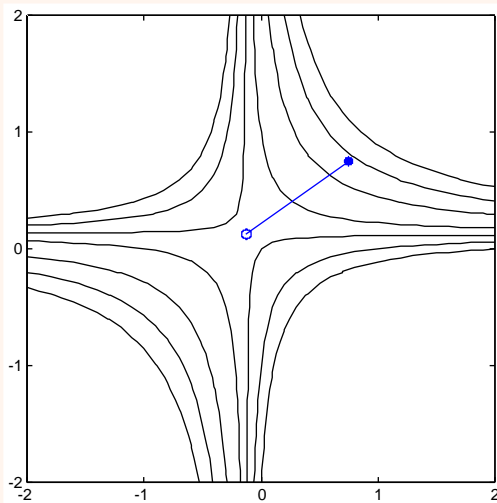
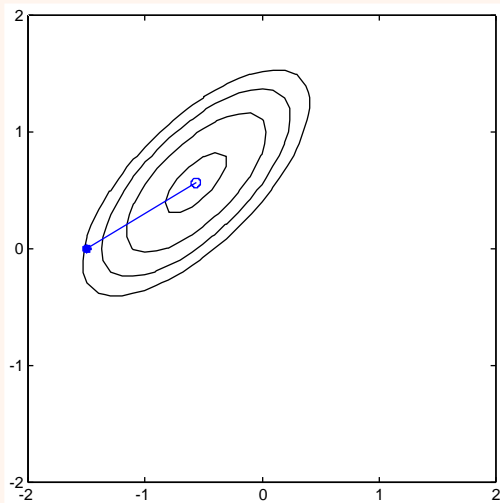

شرایط اولیه متفاوت

$F(\mathbf{x})$

$F_2(\mathbf{x})$

$X = \{w \text{ and } b \text{ of layer } 1, w \text{ and } b \text{ of layer } 2, \dots\}$

• در روش عادی B.P داشتیم:

$$X_{k+1} = X_k - \mu \nabla F(X_k)$$

• در روش نیوتن داریم:

$$X_{k+1} = X_k - A_k^{-1} \nabla F(X_k)$$

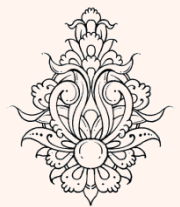
تابع معیار خطا

$$F(X) = \sum_{i=1}^M e_i^2(X)$$

• که در آن

$$g_k = \nabla F(X) \Big|_{X=X_k}$$

$$A_k = \nabla^2 F(X) \Big|_{X=X_k}$$

$X = \{w \text{ and } b \text{ of layer 1, } w \text{ and } b \text{ of layer 2, } \dots\}$

تابع معیار خطا

$$F(X) = \sum_{i=1}^M e_i^2(X)$$

$$= E^T(X)E(X)$$

$$E(X) = [e_1 \ e_2 \ \dots \ e_M]^T$$

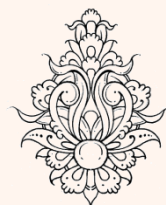
$$[\nabla F(X)]_{x_j} = \frac{\partial F(X)}{\partial x_j} = 2 \sum_{i=1}^M e_i(X) \cdot \frac{\partial e_i(X)}{\partial x_j}$$

$$\nabla F(X) = 2J^T(X)E(X)$$

ماتریس ژاکوبی

$J(X) =$

$$\begin{bmatrix} \frac{\partial e_1(X)}{\partial x_1} & \dots & \frac{\partial e_1(X)}{\partial x_p} \\ \vdots & & \vdots \\ \frac{\partial e_M(X)}{\partial x_1} & \dots & \frac{\partial e_M(X)}{\partial x_p} \end{bmatrix}$$

محاسبه مشتق دوم

$$\frac{\partial F(X)}{\partial x_j} = 2 \sum_{i=1}^M e_i(X) \cdot \frac{\partial e_i(X)}{\partial x_j}$$

$$\left[\nabla^2 F(X) \right]_{x_k, j} = \frac{\partial^2 F(X)}{\partial x_k \partial x_j} = \frac{\partial}{\partial x_k} \left[\frac{\partial F(X)}{\partial x_j} \right]$$

$$= 2 \sum_{i=1}^M \left[\frac{\partial e_i(X)}{\partial x_k} \cdot \frac{\partial e_i(X)}{\partial x_j} + e_i(X) \cdot \frac{\partial^2 e_i(X)}{\partial x_k \partial x_j} \right]$$

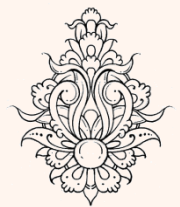
$$\nabla^2 F(X) = 2J^T(X)J(X) + 2S(X)$$

$$S(X) = \sum_{i=1}^M e_i(X) \cdot \frac{\partial^2 e_i(X)}{\partial x_k \partial x_j}$$

$S(X)$ معمولاً بسیار کوچک است به همین دلیل در محاسبات می‌توان از آن صرف‌نظر کرد

$$\nabla^2 F(X) = 2J^T(X)J(X)$$

در این صورت متد را **Gauss-Newton** گویند

• در روش نیوتن داشتیم

$$X_{k+1} = X_k - A_k^{-1} g_k$$

$$g_k = \nabla F(X) \Big|_{X=X_k} \longrightarrow \nabla F(X) = 2J^T(x)E(X)$$

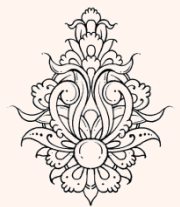
$$A_k = \nabla^2 F(X) \Big|_{X=X_k} \longrightarrow \nabla^2 F(X) = 2J^T(X)J(X)$$

برای مناسبی رابطه‌ی مذکور تنها از مشتق اول استفاده می‌شود

Gauss–Newton

$$X_{k+1} = X_k - \left[2J^T(X) \cdot J(X) \right]^{-1} \cdot 2J^T(x)E(X)$$

آیا این ماتریس همواره معکوس پذیر است؟

Levenberg–Marquardt

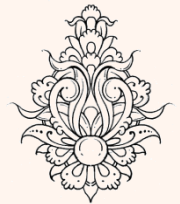
$$X_{k+1} = X_k - \underbrace{\left[2J^T(X) J(X) \right]^{-1}}_{H_k} \cdot 2J^T(x) E(X)$$

- در این روش به جای استفاده از H_k از ماتریس G_k استفاده می‌شود.

$$G_k = H_k + \mu_k I$$

بسیار کوچک

- اگر $\mu = 0$ باشد روش گاوس-نیوتن است.

Levenberg–Marquardt

مقدار ویژه

یادآوری

$$Aq_i = \lambda_i q_i$$

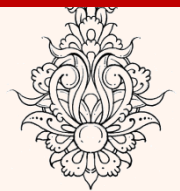
بردار ویژه

$$\begin{aligned} Gq_i &= [H + \mu I]q_i \\ &= Hq_i + \mu q_i \\ &= \lambda_i q_i + \mu q_i \\ &= (\lambda_i + \mu)q_i \end{aligned}$$

فرض می‌کنیم H دارای مقادیر ویژه λ_i و بردارهای ویژه q_i باشد

G دارای مقادیر ویژه $\lambda_i + \mu$ و بردارهای ویژه q_i خواهد بود.

$$Gq_i = (\lambda_i + \mu)q_i$$

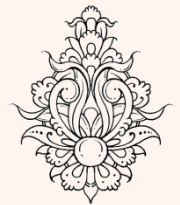
Levenberg–Marquardt

G دارای مقادیر ویژه $\mu + \lambda_i$ و بردارهای ویژه q_i است

$$Gq_i = (\lambda_i + \mu)q_i$$

- برای محکوس‌پذیری کافی است مقادیر ویژه ماتریس مثبت باشد.
- می‌توان آنقدر μ را تغییر داد تا مقادیر ویژه مثبت گردد.
- در روش گaus نیوتن این مقدار ثابت و غیرقابل تغییر بود.

$$X_{k+1} = X_k - \left[2J^T(X_k) \cdot J(X_k) + \mu_k I \right]^{-1} \cdot 2J^T(X_k) E(X_k)$$

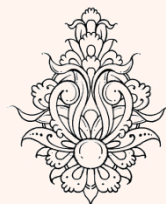
Levenberg–Marquardt

$$X_{k+1} = X_k - \left[2J^T(X_k) \cdot J(X_k) + \mu_k I \right]^{-1} \cdot 2J^T(X_k) E(X_k)$$

- می‌توان نشان داد، با افزایش میزان μ رابطه همانند زیر می‌شود:

$$X_{k+1} = X_k - \frac{1}{\mu_k} J^T(X_k) E(X_k) = X_k - \frac{1}{2\mu_k} \nabla F(X_k)$$

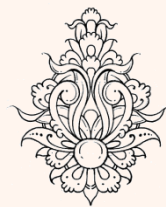
- معمولاً الگوریتم را با μ کوچک در حدود 0.01 شروع کرده در صورت کاهش خطا (موفقیت) با ضریب θ (در حدود ۱۰) کاهش می‌دهند.
- در صورت عدم موفقیت μ را با ضریب θ افزایش می‌دهند.

این روش برای شبکه‌های کوچک تعداد تکرارهای بسیار کمتری از BP دارد اما حجم محاسباتی آن بالا و زمان‌گیر است

Conjugate gradient

- در روش نیوتن احتیاج به محاسبه‌ی ماتریس Hessian داریم؛ در واقع محاسبه و ذخیره‌سازی مشتق دومی لازم است.
- هدف یافتن روشی است که **بدون نیاز به محاسبه‌ی مشتق دومی** همگرایی را افزایش دهد.
- از طرفی استفاده از steepest descent باعث حرکت زیزاگی به سمت مینیمم می‌شود.
- در صورتی که در راستای بردارهای ویژه‌ی ماتریس Hessian حرکت کنیم، می‌توان انتظار داشت که سرعت همگرایی افزایش یابد.

Conjugate gradient

$$F(\mathbf{x}) = \frac{1}{2} \mathbf{x}^T \mathbf{A} \mathbf{x} + \mathbf{d}^T \mathbf{x} + c$$

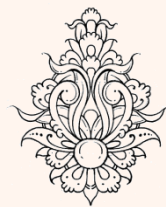
دو بردار نسبت به ماتریس \mathbf{A} (که positive definite است)، conjugate نامیده می‌شوند:

$$\mathbf{p}_k^T \mathbf{A} \mathbf{p}_j = 0 \quad k \neq j$$

ثابت می‌شود در صورتی که جستجو در راستای مجموعه بردارهای conjugate باشد، می‌توان طی یک دور جستجو در راستای این بردارها به مینیمم مطلق رسید (برای توابع درجه‌ی دو).
یک مجموعه از این بردارها، بردارهای ویژه‌ی ماتریس است.

$$\mathbf{z}_k^T \mathbf{A} \mathbf{z}_j = \lambda_j \mathbf{z}_k^T \mathbf{z}_j = 0 \quad k \neq j$$

در صورتی که ماتریس متقارن باشد، بردارهای ویژه‌ی آن متعامد است.

Conjugate gradient

$$\nabla F(\mathbf{x}) = \mathbf{Ax} + \mathbf{d}$$

$$\nabla^2 F(\mathbf{x}) = \mathbf{A}$$

تغییرات گرادیان در گام k -ام

$$\Delta \mathbf{g}_k = \mathbf{g}_{k+1} - \mathbf{g}_k = (\mathbf{Ax}_{k+1} + \mathbf{d}) - (\mathbf{Ax}_k + \mathbf{d}) = \mathbf{A}\Delta \mathbf{x}_k$$

که

$$\Delta \mathbf{x}_k = (\mathbf{x}_{k+1} - \mathbf{x}_k) = \alpha_k \mathbf{p}_k$$

$$\alpha_k \mathbf{p}_k^T \mathbf{A} \mathbf{p}_j = \Delta \mathbf{x}_k^T \mathbf{A} \mathbf{p}_j = \Delta \mathbf{g}_k^T \mathbf{p}_j = 0 \quad k \neq j$$

بدون نیاز به محاسبه بردار Hessian بردار conjugate مناسبه شد.
توجه داشته باشید که به یک مجموعه بردار conjugate نیاز است، در
واقع در گام k -ام به جهتی نیاز است که بر تمام جهتهای زیر عمود
باشد:

$$\{\Delta g_0, \Delta g_1, \Delta g_2, \dots, \Delta g_{k-1}\}$$

Conjugate gradient

- مرحله‌ی اول مشابه steepest decent است.

F تابع معیار فضا است

$$g_0 = \nabla F \Big|_{x=x(0)}$$

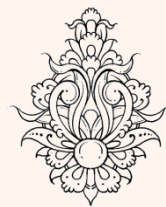
- Direction را به گونه‌ای انتخاب می‌کنیم که بر خلاف مشتق باشد.

$$p_0 = -g_0$$

- در هر iteration بردار p را به گونه‌ای محاسبه می‌کنیم که عمود بر تخییرات گرادیان واقع شود.

$$p_k = -g_k + \beta_k p_{k-1}$$

اثر گرادیان‌های قبلی

Gram-Schmidt Orthogonalization

Conjugate gradient

$$p_k = -g_k + \beta_k p_{k-1}$$

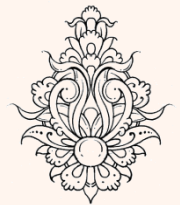
$$p_{k-1} \mathbf{A} p_k = -p_{k-1} \mathbf{A} g_k + \beta_k p_{k-1} \mathbf{A} p_{k-1}$$

$$\beta_k p_{k-1} \mathbf{A} p_{k-1} = p_{k-1} \mathbf{A} g_k$$

$$\beta_k = \frac{p_{k-1} \mathbf{A} g_k}{p_{k-1} \mathbf{A} p_{k-1}}$$

با توجه به نیاز به ماتریس Hessian از این شیوه
نمی‌توان استفاده کرد

صفر

Conjugate gradient

- ضریب β_k می‌تواند از یکی از روش‌های زیر محاسبه گردد:

$$\Delta \mathbf{g}_{k-1}^T = (\mathbf{g}_k - \mathbf{g}_{k-1})^T$$

$$\beta_k = \frac{\Delta \mathbf{g}_{k-1}^T \mathbf{g}_k}{\Delta \mathbf{g}_{k-1}^T \mathbf{p}_{k-1}}$$

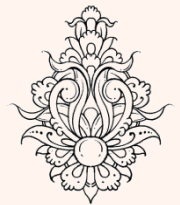
Hestenes and Steifel

$$\beta_k = \frac{\mathbf{g}_k^T \mathbf{g}_k}{\mathbf{g}_{k-1}^T \mathbf{g}_{k-1}}$$

Fletcher and Reeves

Polak and Ribiere

$$\beta_k = \frac{\Delta \mathbf{g}_{k-1}^T \mathbf{g}_k}{\mathbf{g}_{k-1}^T \mathbf{g}_{k-1}}$$

Conjugate gradient

• الگوریتم conjugate gradient به صورت خلاصه:

– جهت جستجوی اولیه را به گونه‌ای که بر جهت مشتق عمود

باشد در نظر می‌گیریم
 $p_0 = -g_0$

– مقدار α را که همان نرخ یادگیری است محاسبه می‌نماییم تا

رابطه‌ی زیر به دست آید، با توجه به این که این شیوه به نرخ

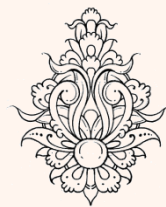
آموزش حساس است و نرخ آموزش نیز به ماتریس Hessian

وابسته است، برای تخمین این میزان از روش‌های تکرارشونده

برای محاسبه‌ی نرخ آموزش استفاده می‌شود.

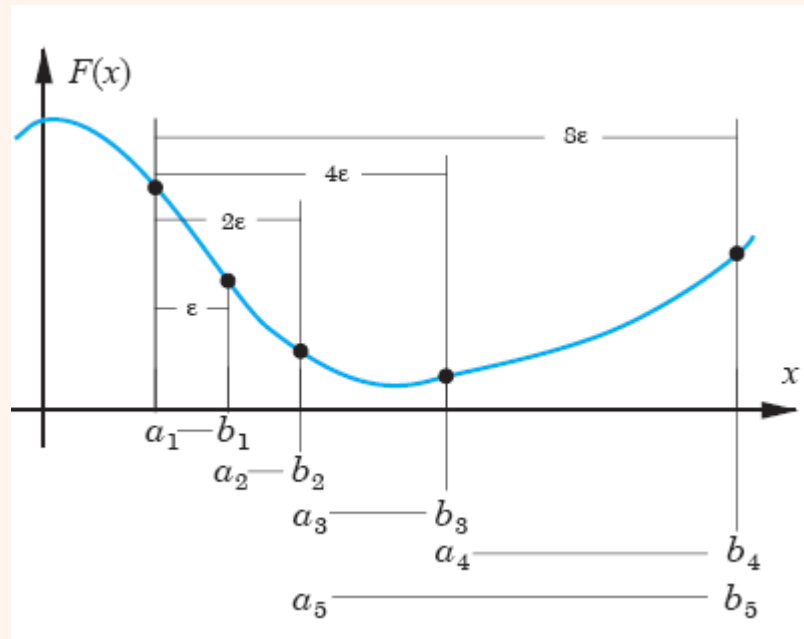
(For quadratic functions.)

$$x_{k+1} = x_k + \alpha_k p_k \quad \alpha_k = - \frac{\nabla F(\mathbf{x})^T \big|_{\mathbf{x} = \mathbf{x}_k} \mathbf{p}_k}{\mathbf{p}_k^T \nabla^2 F(\mathbf{x}) \big|_{\mathbf{x} = \mathbf{x}_k} \mathbf{p}_k} = - \frac{\mathbf{g}_k^T \mathbf{p}_k}{\mathbf{p}_k^T \mathbf{A}_k \mathbf{p}_k}$$

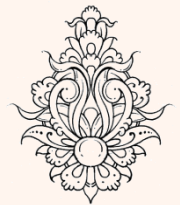

• تخمین نرخ آموزش در دو مرحله صورت می‌گیرد:

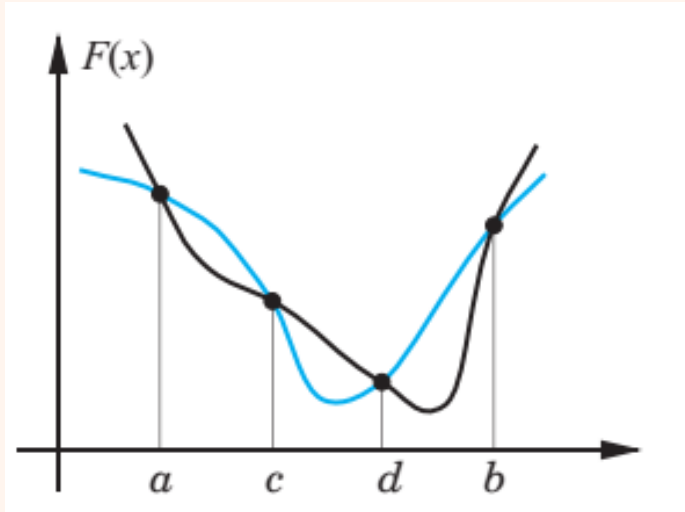
- Interval location
- Interval reduction

Interval location

Conjugate gradient

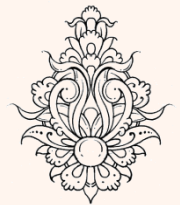

Interval reduction

- با محاسبه β مقدار زیر را که همان جهت بهینه‌ی جستجو است محاسبه می‌شود.

$$p_k = -g_k + \beta_k p_{k-1}$$

- اگر الگوریتم به همگرایی نرسید از گام دو دوباره شروع می‌کنیم.

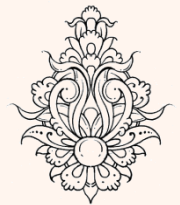

مثال

$$F(\mathbf{x}) = \frac{1}{2}\mathbf{x}^T \begin{bmatrix} 2 & 2 \\ 2 & 4 \end{bmatrix} \mathbf{x} + [1 \ 0]\mathbf{x} \quad \mathbf{x}_0 = \begin{bmatrix} 0.5 \\ 0.5 \end{bmatrix}$$

$$\nabla F(\mathbf{x}) = \begin{bmatrix} \frac{\partial}{\partial x_1} F(\mathbf{x}) \\ \frac{\partial}{\partial x_2} F(\mathbf{x}) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2x_1 + 2x_2 + 1 \\ 2x_1 + 4x_2 \end{bmatrix} \quad \mathbf{p}_0 = -\mathbf{g}_0 = -\nabla F(\mathbf{x})|_{\mathbf{x}=\mathbf{x}_0} = \begin{bmatrix} -3 \\ -3 \end{bmatrix}$$

$$\alpha_0 = -\frac{\begin{bmatrix} 3 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -3 \\ -3 \end{bmatrix}}{\begin{bmatrix} -3 & -3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 2 & 2 \\ 2 & 4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -3 \\ -3 \end{bmatrix}} = 0.2 \quad \mathbf{x}_1 = \mathbf{x}_0 - \alpha_0 \mathbf{g}_0 = \begin{bmatrix} 0.5 \\ 0.5 \end{bmatrix} - 0.2 \begin{bmatrix} 3 \\ 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -0.1 \\ -0.1 \end{bmatrix}$$

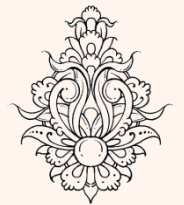
مثال-ادامه

$$\mathbf{g}_1 = \nabla F(\mathbf{x}) \Big|_{\mathbf{x} = \mathbf{x}_1} = \begin{bmatrix} 2 & 2 \\ 2 & 4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -0.1 \\ -0.1 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0.6 \\ -0.6 \end{bmatrix}$$

$$\beta_1 = \frac{\mathbf{g}_1^T \mathbf{g}_1}{\mathbf{g}_0^T \mathbf{g}_0} = \frac{\begin{bmatrix} 0.6 & -0.6 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0.6 \\ -0.6 \end{bmatrix}}{\begin{bmatrix} 3 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 3 \\ 3 \end{bmatrix}} = \frac{0.72}{18} = 0.04$$

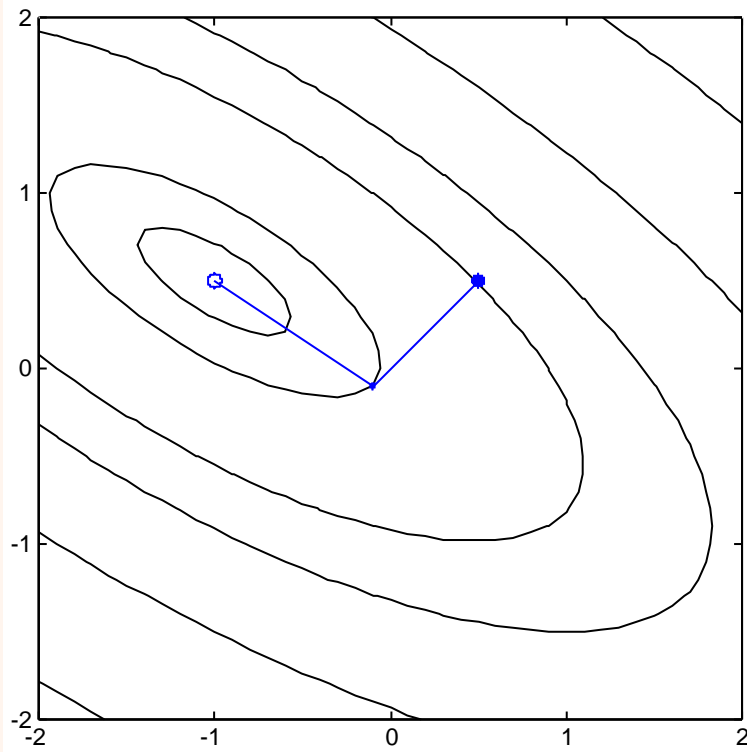
$$\mathbf{p}_1 = -\mathbf{g}_1 + \beta_1 \mathbf{p}_0 = \begin{bmatrix} -0.6 \\ 0.6 \end{bmatrix} + 0.04 \begin{bmatrix} -3 \\ -3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -0.72 \\ 0.48 \end{bmatrix}$$

$$\alpha_1 = -\frac{\begin{bmatrix} 0.6 & -0.6 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -0.72 \\ 0.48 \end{bmatrix}}{\begin{bmatrix} -0.72 & 0.48 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 2 & 2 \\ 2 & 4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -0.72 \\ 0.48 \end{bmatrix}} = -\frac{-0.72}{0.576} = 1.25$$

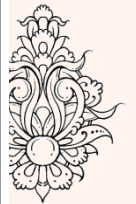
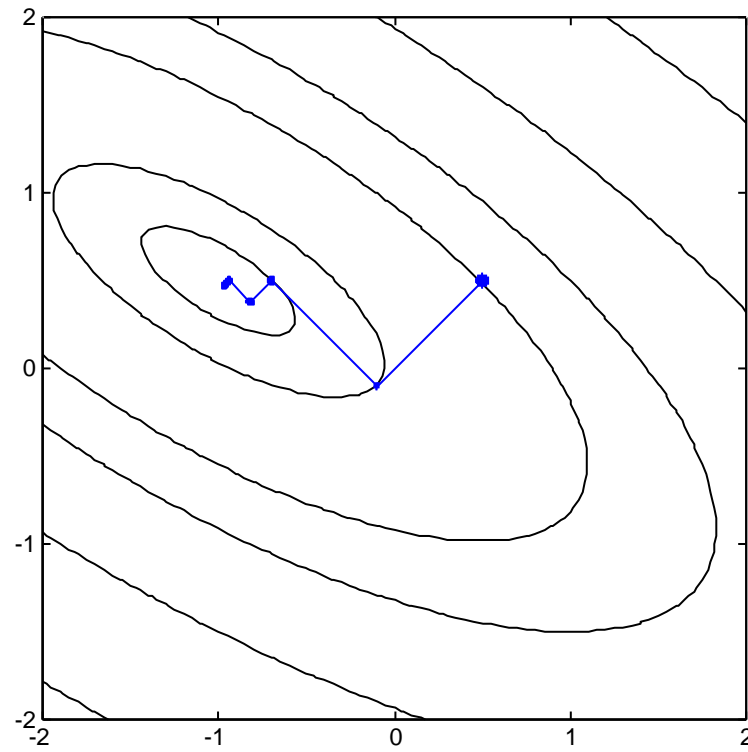

$$\mathbf{x}_2 = \mathbf{x}_1 + \alpha_1 \mathbf{p}_1 = \begin{bmatrix} -0.1 \\ -0.1 \end{bmatrix} + 1.25 \begin{bmatrix} -0.72 \\ 0.48 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1 \\ 0.5 \end{bmatrix}$$

Conjugate Gradient

Steepest Descent

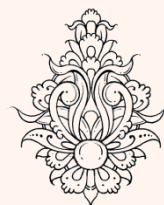
تازشک
بهبهشت

The Forward-Forward algorithm (FF)

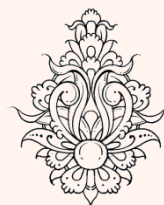
“As a model of how cortex learns, backpropagation remains implausible despite considerable effort to invent ways in which it could be implemented by real neurons,” Hinton writes. “There is no convincing evidence that cortex explicitly propagates error derivatives or stores neural activities for use in a subsequent backward pass.”

“the perceptual system needs to perform inference and learning in real time without stopping to perform backpropagation,” Hinton writes.

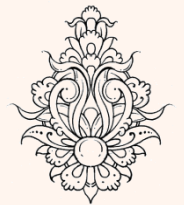

Backpropagation also doesn't work if the computation done in the forward pass is not differentiable. "If we insert a black box into the forward pass, it is no longer possible to perform backpropagation unless we learn a differentiable model of the black box," Hinton writes.

Unlike backpropagation, the FF algorithm also works if it contains black-box modules. Since the algorithm does not require differentiable functions, it can still tune its trainable parameters without knowing the inner workings of every layer in the model.

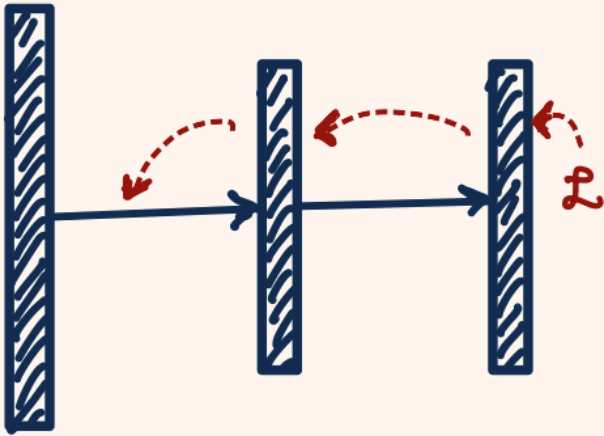

“The Forward-Forward algorithm (FF) is comparable in speed to backpropagation but has the advantage that it can be used when the precise details of the forward computation are unknown,” Hinton writes.

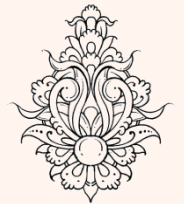
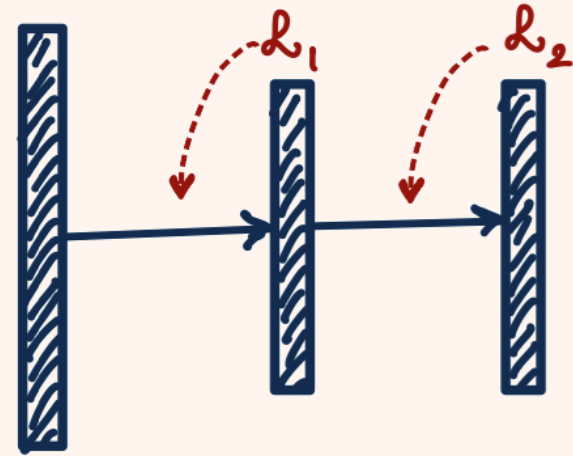

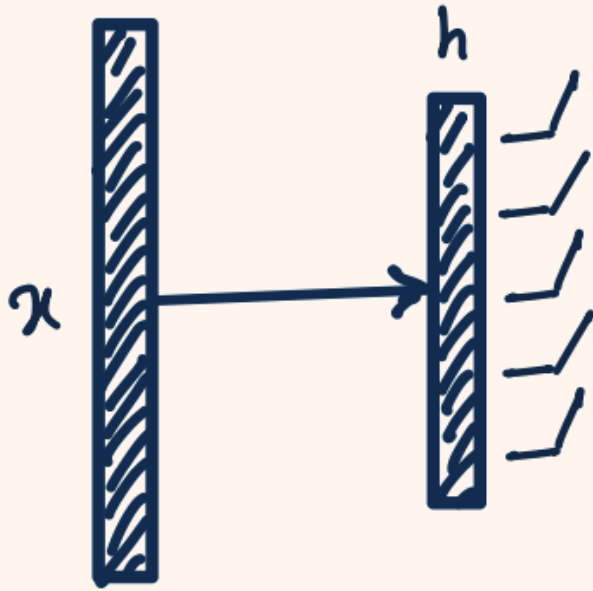
Forward-Forward

Back Propagation

Forward-Forward

↖ Goodness

$$G(x) := \sum \text{relu}(h_i)^2$$

We want:

$$G(x_{\text{pos}}) \gg \text{threshold}$$

$$G(x_{\text{neg}}) \ll \text{threshold}$$

